

AZ ATHENAEUM OLVASÓTÁRA

ANARKALLI

REGÉNY KÉT KÖTETBEN

IRTA
DONÁSZY FERENCZ

BUDAPEST.
AZ ATHENAEUM R. TÁRSULAT KIADÁSA. 1896.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2013
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5433-07-8 (online)
MEK-12296

TARTALOM

ELSŐ KÖTET

PROLOGUS.
TÁRSASÁG AZ ŐSERDŐBEN.
A COBRA MANILLA.
A FEKETE TIGRIS.
AZ ARCZKÉP.
A MERÉNYLET.
ELTÜNT...
ELEVEN REGE.
A HALÁLANGYAL.

MÁSODIK KÖTET

A MENEKÜLÉS...
HÁBORGÓ SZENVEDÉLYEK.
SZIVEK CSATÁJA.
A LÉBY CSILLAG.
A VEZETŐ.
A MAGÁNYOS SZIKLAVÁR.
FELTÁMADT HALOTTAK.
ANARKALLI DALA.
A KEZDET ÉS VÉG.
EPILOGUS.

ELSŐ KÖTET

PROLOGUS.

Ex oriente lux!

Kelet a fény és világosság kútforrása!

Ott van tűz és élet, ott van a teremő ősanynak lüktető forrása. Onnan kél a nap, hold; onnan szikráznak fel az éj leplébe burkolódzó mennyboltra a csillagok - onnan ered minden, a mi él...

Keleten ringott az emberi nem, művelődés és nyelvek bölcsője, - s keleten van a világ legcsudásabb, legtitokteljesebb országa: a fűszerek hazája: a regés India.

Itt emeli fejét a fellegeken túl a világ legmagasabb bérzcs csoportja a Hymalaya. Hótól fehérő ormával őrködő Titánként mered a végtelenbe. Sziklakebléből szentelt folyamok ömlenek alá a lábainál nyugvó rónákra, melyeknek hajjai láttak, öntöztek mindeneket, mikre még a történelem előtti kor sem emlékezik...

Varázsszal, rejtélylyel övezett földrészt ez ma is, - mint volt a történelmet szülő ködös ősidők idejében...

Százezernél több Istennek áldoznak népfajai, kik bár egymás mellett halnak, élnek, még sem vegyülnek egymásba, akár csak az olaj a vízzel, tűz a jéggel...

Titáni köemlékeinek eredete az ősidők ködös homályába vész. Eredetükről csak álmodni lehet, de titkaikat megfejteni még a bölcsek bölcsének se sikerül.

Itt él a brahminok emlékezetében a legszentebb nyelv, a sanscrit, melyen a világot alkotó istenek beszéltek, minden élő nyelvnek az ősanynya, melyből nemcsak a mieink, de az ó-kor klasszikus nyelvei a görög és latin is születtek...

Virágai színdúsabbak, bársonyosabbak, gyümölcsői zamatosabbak, fűszerei hevítőbbek, aromatikussabbak minden más éghajlatéinál, gyöngyei, drágakövei pedig földrehullt csillagok, tüzet, szivárványragyogást lövellőbbek a föld valamennyi országéinál...

Napja is százszorta izzóbb, holdsugara ezüstösebb, csillagai szikrázóbbak a mi égboltunkon ragyogóknál. A fénynek árnya nincs, az árnyéknak nincsen sötétsége, csak szín, fény, tűz, ragyogás ég mindenfelé!

Uttalan rengetegekben, népes városaiban, elválhatlan ikreként járnak karöltve a rege és valóság.

Csudálatos, varázslattal telt dolgok történnek, megfejthetetlen titokszerűséggel körülövezve, mintha még ma is az a csudaország lenne, aminő évezredek, aëonok előtt volt.

El kell hinnünk, hogy az!

Mély bölcsességű brahminjai ma is birtokában vannak a mágia titkos erőinek, a kétlelkűség, az akarat- és alakátplántálás megfoghatatlan csudájának. Bűvészei szemünk láttára elvetett magból virágzó, gyümölcsöző fákat érlelnek; a levegőbe emelkednek s rejtélyes természeti erőket tesznek rabjaikká, mert a legendaszerű Wédák és Waisák magikus erejű titkai, emberi erőt felülmuló s majdnem földöntúli hatalommal ruházzák fel őket...

Az alábbi történet is ilyen mysticus s titokszerű - épp ezért hihetetlennek s mesésnek fog látszani.

Ne feledjük azonban, hogy India ma is csak az, mi évezredekkel ez előtt volt: a legendaszerű rejtély, a magikus titkok, izzó szenvedélyek és a lélek vándorlás hazája.

TÁRSASÁG AZ ŐSERDŐBEN.

A Delhiben lakó előkelő angol családok az elviselhetlenül forró nyári hónapokat rendesen a Dsamma-folyó virágos partjain szokták eltölteni, melyeken édeni szépségű ligetek és sűrű ősrengetegek húzódnak egészen a távol lilaszínkéjébe olvadó Hyas-hegyek lábáig.

Egy óriási szent fügefa alatt, mely egymaga egész erdőt nevelt gyökeret vert ágaiból maga körül és a szomszédos pálmacsoportok domszerűen boltozott árnyékában tarkacsikú selyem sátrak bojtjait és apró, címerez zászlóit lengette a virágok illatától átfűlt erdei szellő.

Nagyszámú fehér és benszülött szolgasereg sűrög-forog a bokrok közé rejtett málhás szekerek és tábori konyha körül, egy-egy érczesen felhangzó lőnyerítés és zablacsörrenés pedig elárulja a szellős, leveles színből hevenyészett istállót és a felhangzó csaholás, a kopófalkát.

A bokrok és fák zöldje közül, világos hölgyruhák, széles peremű férfiszalmakalapok tünedeznek elő.

Mindenfelől vidám beszélgetés s ezüstös kaczagás lármáz bele a fák tetején bűgő fahéjgerlek nevetésébe és a napmadarak dallamos csattogásába.

Egyes csoportok, az erdőszél virágos bokrai között csillogó tollazatú mézmadárkákra és drágakőragyogású tropicus lepkékre vadásznak.

A hölgyek könnyű, elefántcsontagyú Flóbert puskákkal lövöldöznek, vagy nagy zöld hálókka kergetik a pillangókat, nem messze pedig a tennis ground felett tarkatollú lapdácskák repkednek a levegőben.

A társaság nagy része azonban egy fehérvirágu naucleafacsoport alatt üldögélt apró bambusz székecskéken, vagy a fák ágaira kötözött szellős hamakokban ringattatá magát. Ez volt a »közös társalgó«, amint tréfásan elnevezték...

- Miss Violet, csakugyan nem akar résztvenni a játékban?... kérde egy fiatal cypay hadnagy egyik Norton kisasszonytól, ki nevének megfelelően halvány violaszín ruhát, aranyos szőke haján pedig orgonavirágokkal díszített széles peremű szalmakalapot viselt, mely rózsás arcát egészen beárnyékolá...

- Nem, mert ma festeni fogok! - felelé a lányka kurtán.

- Ah - és e festés nem maradhatna holnapra? Kegyeskedjék csak hátra tekinteni, milyen türelmetlenül integet az egész társaság miss May- és Lyliet-vel az élén!

Violet hátranézett, de csak bájos fejecskéjét rázta hívogató nővérei felé, kik szintén nevüknek megfelelően, rózsaszínű és fehér ruhát viseltek...

- Miss Violet, - folytatá a hadnagy bizalmas félhangon - nemrégiben még szenvedélyesen szerette a tennist... és...

- Nos... és?...

- Az ecsetet pedig kezébe se vette!... Bevallotta, hogy egyáltalán nem szeret festeni...

- Igaz! De nem tapasztalta önmagán is, hogy kedvteléseink néha megváltoznak? - kérde a leányka nyugodtan...

A fiatal tiszt ingerülten harapott ajkaiba és feszesen felegyenesedett.

- Nem, még, ha udvariatlansággal vádol is! - válaszolá rosszul palástolt hevességgel...

- Felelete csakugyan olyan formán hangzik, lord Loftus! De hát én beismerem ebbéli gyengeségemet - felelé Violet oly hidegséggel, mi a fiatal tisztnek minden vérét arczába szökteté...

- Beismeri azt is, hogy e gyengesége csak bizonyos idő óta datálódik?...

- És ez az idő? kérde Violet daczos tekintettel...

- Mióta gróf Maróthy házuknak vendége... ki szintén szenvedélyesen szeret festeni... suttogá a lord villogó szemekkel...

Violet arcza egészen fehér nyakáig lángba borult... sértődve állt fel, hogy távozzék, de e pillanatban egy húsos, vörös kéz ereszkedett vállára, és egy mély basszus hang dörrent meg mögötte...

- Ne csábítsa húgomat a játékra, Loftus, mikor én akarok vele egy kicsit csevegni és veszekedni. Hadnagy ur, jobbra át... társasága várja, te pedig, aranyos madaram, szépen ülj ide mellém.

Lord Loftus idegesen simogató szőke cotelettjeit, midőn látta, hogy Violet egészen elfordul tőle s magában százszor elátkozva a potrohos őrnagy nagybácsit, gyorsan ajánlotta magát...

Violet ezalatt gyorsan leküzdé izgatottságát...

- Veszekedni akarsz velem, Stapleton bácsi? - kérde édes, csicsergő hangján, amiért kövér nagybátyja legjobban imádtá...

- Veszekedni hát, de nem veled, gerliczém? - harsogá, miközben olyan sulylyal ereszkedett le melléje, hogy a könnyű bambusz székecske minden ízében veszedelmesen recsegni, ropogni kezdett...

- Hát kivel?

- Azokkal az ostobákkal, kik ilyen filigrán fogpiszkáló székeket gyártanak. Már a hatodikat próbálom! Kettő szétment alattam, a többin pedig se nem ül, se nem áll, hanem olyan formán lebeg az ember, mint Mahomed koporsója! Nemde, lady Owestry?

E szavak egy kövér, éltes delnőhöz voltak intézve, ki felturbánózott fejjel, rikító színű ruhában, szintén csak olyan veszedelmesen balancirozta magát, mint az őrnagy, az apró székeken.

Ez az érdekes lady, bár négy nagy lányával vett részt a kiránduláson, mégis még számítani akart a világban és véghetetlen hiuságában még tükrének se akarta elhinni, hogy ő is csak úgy megvénült és elhizott, mint a vele egyívásuk, ez okból feleletre se méltatta az őrnagy szavait,

- kire pedig gyengéden emlékezett, mert valaha tüzesen udvarolt neki hadnagy korában (ámbar ezt az őrnagy mindig dühösen tagadta) - hanem csak lenéző, gögös pillantásokkal méregeté végig.

Az őrnagy gonoszul mosolygott torzonborz, fehér bajusza alatt, azután vidáman kérde:

- Micsoda ostoba nagy könyv ez az öledben, szivem?

- Nem könyv ez, bácsi, hanem vendégünknek, Maróthy grófnak a vázlatkönyve. Már minden lapját ismerem, még se tudok betelni gyönyörű képeivel...

- Micsoda, hát ez a gentlemann is mázoló!? Többet néztem ki belőle! - mormogá kicsinylőleg...

Violet égő arcczal tiltakozott:

- Hogy mondatsz ilyet, Jack bácsi! Mázoló! Tetőtől talpig gentlemann, a ki csak azért jött távoli hazájából Indiába, hogy művészi szenvedélyét utazása közben kielégítse. Starr lord beszélte a mamának, hogy hazájának egyik leggazdagabb s legelőkelőbb főura...

- Jó, jó, szivem, hiszen elhiszem, ha mondod, mormogá szürkülő üstökét borzolgatva - de már csak a mellett maradok, amit mondtam... Tudod, hogy nem sokat adok arra az egész festéknyaló hadra, kiket ti művészeknek neveztek...

- Én sem! - szólt közbe lady Owestry magas lenézéssel...

- Bácsikám, de a gróf...

- Csitt, szivem, azért ne védelmezd olyan tüzesen, hanem várd be, amit mondani akarok... A te kis babakezeidben jól is fog, jól is áll az ecset... azt elhiszem és szeretem is nézni, ha valamelyitek a papirosan pepecsel, de, hogy egy gentlemann, aminőnek a gróf is látszik, jobb mulatságot ne találjon ennél, terringettét, ezen már csudálkozom...

- Én is! bólintott közbe kegyesen a lady, és az őrnagy kimondhatatlan rémületére, közelebb húzta székét, mert mentől többet akart hallani az érdekes idegenről.

- No hát lássuk azokat a képeket, szivem, sürgeté hűgát az őrnagy, ki egyszerre műkedvelőnek csapott fel, nehogy a ladyt kelljen mulattatnia...

Violet először kissé hevesen csapta szét a vázlatkönyvet, de az első képnél mindjárt elfeledte boszuságát, és a csodálat egész melegével magyarázta egy csepp műérzéssel sem bíró két hallgatójának az aquarellek művészi szépségeit.

A képek részint még csak mesteri kézzel odavetett táj- és erdőrészleteket ábrázoló vázlatok voltak, részint egészen kész lepke-, virág- és madárcsoportok, de úgy az elsők, mint ez utóbbiak avatott kezű művészre vallottak...

Az őrnagy mély mormogása, lady Owestry affektált felkiáltásai, lassanként a társaság legnagyobb részét köréjük gyűjtötték, és az egyes lapok kézről kézre jártak, mindenkinél dicséretet és magasztalást aratva...

Lady Norton, Violet édesanyja, ez a merev, feszes urhölgy, csak úgy dagadozott a dicsőségtől, hogy ilyen feltűnést keltő, érdekes vendéggel dicsekedhetik, s nem is késett, hűvös, lepegő modorában kijelenteni, hogy előkelő vendége házáat még hosszú ideig fogja szerencsétetni.

Eközben az erdőszélen vadászó hölgyek és urak is visszatértek, és átadva könnyű fegyvereiket és hálójukat a barna arcú benszülött szolgálknak, - a társaság közé vegyültek...

- Ez a tórészlet virágzó lóbusz- és liliomcsoportjaival művészi remek! Bámulatos virtuozitással van megfestve!... Micsoda színezés és technika! - kiabálta exaltált hangon egy vörösképi uriember. Ugyan melyik nagy művésziünk festette e képeket, kedves Granit?

A megszólított fiatal ember, Violet testvérbátyja volt, és az ujon jöttek nagy meglepetésére Maróthy grófot nevezte meg...

A gróf neve szájról-szájra járt és különösen a hölgyek érdeklődtek nem annyira a vázlatok, mint inkább a daliás külseji idegen iránt, és mikor megtudták, hogy Violet a gróf egyik vázlatát - egy Orchidea-csoportot pillangókkal - le akarja másolni - egyszerre valamennyi festeni akart, még Lady Owestry is.

Az őrnagy erre rettenetes hahotára fakadt, de mikor az érdekes lady lesújtó pillantással és imponáló hangon megkérdezte, hogy mit nevet... ráfogta, hogy köhögött.

- De hát hogy került ide? Legelőször Greenwood tábornok estélyén láttam, sugdosá a vörös haju Astor Lucy, mellette álló unokanővérenek, de Norton Granit éles füle mégis meghallotta és sietett a bájos sugdosódó kandiságát kielégíteni.

- A gróf tulajdonkép politikai okok miatt távozott honából, s most minden idejét a művészetnek szenteli. Amilyen kitűnő művész, épp oly kitűnő természettudós és vadász, emellett szellemes társalgó, páratlan lovas, kitűnő tánczos, szóval tetőtől talpig gavallér...

- Elég már a dicséretből, Norton! - nevetett dévajul, Lucy.

- Nem elég, miss Lucy! A grófot nem lehet eléggé magasztalni, - erősíté egész komolyan Granit.

- Ej, ha, ezt bizza csak ránk, mi majd megtaláljuk e tökéletes férfiú hibáit is... de folytassa kérem tovább, mert Sally néni még kővé változtat merev pillantásaival, ha többször félbeszakítom, suttogá tréfás szörnyűködéssel...

Valóban lady Owestry, ki Lucy-t is gardirozta, egész üteg rosszaló pillantást röpített pajkos félbeszakításaiért feléje és magában rettenetesen mérgelődött, hogy nem akarja észrevenni.

- A nemes gróf a legkitűnőbb ajánlólevelekkel érkezett Delhibe és Starr lord estélyén, hála és köszönet érte, - itt Granit meghajtá magát egy őszbecsavarodott, szikár gentlemann előtt - abban a szerencsében részesültünk, hogy e kirándulásra és vadászatokra meghívásunkat elfogadta...

Lady Owestry eközben, folyton azon töprengett, mikép tudhatná meg, vajjon a gróf nős-e vagy nőtelen?

Mivel azonban egy négy leányos anyának ilyen discret kérdést nyilvánosan megkoczkáztatni nem lehet - a következő, fogas diplomatára valló kérdéssel segített magán:

- Miért nem kíséri a grófot neje is? Ugy hallottam, a grófné szintén szenvedélyes utazó- és sportkedvelő hölgy! mondá jól adott meglepetéssel.

- Engedelmeivel, tisztelt néném, a gróf még nőtelen! Tőle magától hallottam, nyilatkoztatá ki határozottan Granit.

- És jól teszi, ha egyhamar nem is szándékozik megnősülni! - dörrent közbe az őrnagy, ki mikor csak szerét ejthette, különféle apró gombostűszurásokkal boszantotta az érdemes ladyt, ki minden más esetben bizonyára illetlennek találta volna e közbeszólást, de most unoka-öcscse szavai egészen felvillanyozták.

Ugyanis Starr lordnak ama emlékezetes estélyén az idegen vendég sokat csevegett és legtöbbit tánczolt idősb leányával, a creol arczu Maud-al, mi kezdetnek épen elég, és olyan szolid alap, amire már lehet valamit építeni egy gondos anyának.

A goromba őrnagy bizonyára azt mondaná: »légvárakat«, pedig hát a legtöbb ismeretség ilyenformán történik a világon.

Mig az érdemes lady ilyenforma gondolatokat forgatott fejében, addig az őrnagy unoka-öcscsével, Norton Granittal a holnapi tigrisvadászatot beszélte meg s közbe-közbe a grófról is kérdezgetett egyetmást.

- Teringettét - ez az ember engem is érdekelni kezd, nemcsak az asszonyokat! Eddig nem igen törődtem vele, de mivel annyira dicséritek, hát én is jobban megbarátkozom vele...

Granit nevetett:

- Azt megteheti, bátyám. Nézze csak, most lép ki sátorából, és, merek fogadni, zsebében a festékes dobozzal, hóna alatt vázlatkönyvével készül a rengetegbe hatolni...

- Csak ez az ostoba asszonyos passziója ne; volna, egész férfi lenne! Teringettét, igazad van, a mi uraink elbújhatnak mellette, el valamennyien, ha mondom!...

A tennis ground felől felcsengő ezüstös kaczagás egyszerre elhallgatott, mikor Maróthy gróf karcsu, daliás alakja látható lett...

Kifogástalan tartással közeledett a társaság felé, és széles szalmakalapját könnyedén megemelve, köszönt mindenfelé, azután egyenesen Violethez lépett, ki alig észrevehető pirulással fogadta:

- Megint a rengeteg mélyébe, gróf úr?

- Már tegnap említettem, hogy egy ritka Orchidea-csoportot találtam, s ezt akarom ma teljes pompájában lefesteni.

A hölgyek nagyrésze a gróf érczes csengésű hangjától vonzatra - mely mély és tiszta volt, mint a harangzúgás - szoros körbe fogta mindkettőjüket, Lady Owestry pedig legczukrosabb mosolyával kínálgatta a mellette lévő székkal...

- Csakugyan olyan szép az az Orchidea-csoport, hogy érdemes lefesteni? - kérde merészen Astor Lucy...

- Gyönyörű! Egyik egy fantasztikus lepkealaku *Oncidium papilio*, a másik pedig egy csikos *Stanhopea*!

- De hátha valami vad már letiporta! - szólt közbe érzékeny hanglejtéssel a creolarczu Maud, lady Owestry leánya.

- Vagy pedig lelegette... ez könnyen megtörténhetik, erősíté komoly fejbólintással lady Owestry is, kit leánya ügyes közbeszólása az egekbe ragadott... igen, gróf ur, ez itt Indiában könnyen megtörténhetik...

A gróf ajkán könnyű mosoly játszott:

- Nem, lady, ettől nem félek. Orchideáim nem a földön, hanem egy korhadó faóriáson vertek gyökeret s néhány szivárvány zománczu *Chrisippus* lepkén kívül, más élő nem látogathatja őket... Ezek pedig még finom himporszálacskáikat se törik le... e mellett pompás staffage-ok lesznek Orchideáimhoz...

- Ah, mily gyönyörű lehet! Mennyire szeretnék e pompás virágokat látni! - suttogták a leánykák elnyomott sóhajtással.

- Készséges vezetőjük lennék, hölgyeim, - felelé udvarias meghajlással Maróthy, elérve a mindenfelől rászegzett vágyó pillantásokat, de e séta nem gyengéd női lábaknak való. Süppedező mocsarakon, tüskék, folyondárok szövevényén kell minduntalan áttörni, a lég pedig nedves, fülledt, akár csak egy párákkal telített üvegházban...

- Hát a kigyók és skorpiók, Maud! Egy lépést se szabad az erdő felé tenned, megtiltom! riadt rá lányára lady Owestry.

- Ah, igaz, a kigyók, a kigyók! csiripolták idegesen összeborzongva a lánykák. Gróf ur, India vadonjai csak úgy hemzsegnek a halálos mérgű kigyóktól, sőt e szörnyű állatok még a lakóházakba is befurakodnak!...

- Köszönet a figyelmeztetésért, hölgyeim, de e mérges csuszómászók ellen eléggé védve vagyok!

- Ah, tán valami talizmánja van? Hallottam, hogy a kigyóbüvölők árulnak ilyesmit! kérde Maud kíváncsian.

Maróthy nevetett:

- Nem éppen talizmán, de mégis megvédelmez a kigyócsipésektől, és orosz bőrből készült hosszuszárú csizmáira mutatott...

Az egész társaság nevetett, de az őrnagy nagyon komoly képet vágott.

- A cobra és a Suncherkhor tulágaskodik a csizmaszáron, gróf ur; mondá jóindulatu nyereséggel. Ezek a rengetegek pedig bővelkednek e veszélyes dögökben - és hamarosan pár olyan hajmeresztő kigyókalandot beszélt el, hogy a hallgatóság háta borzongott bele, lady Owestry pedig majdnem görcsöket kapott és százszor elátkozta magában azt az órát, melyben, leányai kéréseinek engedve, e kirándulásra határozta magát...

Kimondhatatlan félt és irtózott minden csuszómászótól és az ájulás környékezte annak gondolatára is, hogy szellős sátorába ott bujhat be a kigyó, ahol neki tetszik... Kérve kért mindenkit, hogy ne beszéljenek előtte a kigyókról, mert belebetegszik, vagy fölkerekedik és hazamegy Delhibe... Ez ellen azonban Lucy és leányai élénken protestáltak és neki estek az őrnagynak, hogy ne ijesztgesse a mamát.

Violet e közben észrevette, hogy Maróthy örömet távoznék, ha lehetne, s bár ajka és szemei derülten mosolyognak, kezei idegesen szorongatják a vázlat-könyv tábláit. Felkelt tehát és könnyed meghajlással köszönt, mire a gróf is elbucsuzott a társaságtól és délczeg alakja csakhamar eltűnt az aláhajló fák, és kuszó növények sűrű lombozata mögött...

- Jól nézze meg, ahová letelepszik! kiáltotta utána erős hangon az őrnagy.

A COBRA MANILLA.

Megkönnyebbülten lélekzett fel, hogy már csak egyes, halkan elhaló töredékeit hallja egy-egy hangosabb kacajnak, és nem zúg, zsong körulte az a sok üres, banális fecsegés, melyekre neki is hasonló megczukrozott udvariasságokkal és lekötelező mosolyokkal kell felelnie és őszinte hálát érzett szívében Norton kisasszony iránt, hogy szép szerével alkalmat szerzett neki a távozásra...

Meggyorsította tehát lépteit, hogy töredezett visszhangját se hallja a társaság zajának, és mielőbb átadhassa magát annak az édes álmodozásnak és elmerültségnek, mit a természet hangtalan magánya ébreszt a lélekben...

Az egész ösrengeteg át volt fülve a myrtusok, vadnarancsfák és szegfű-bokrok kábító illatától. Az esős évszak elmulván, a trópus tavasz leirhatlan buja pompájában uszott minden, s lépten-nyomon más-más színű virágtenger borított fát és bokrot tövétől a sudaráig.

A sok kuszó lián és élődi növény össze-vissza szőtte-fonta az egész rengeteget, s a tekergő, kapaszkodó indákon lángként égtek a gobeá izzó vörös virágtölcsérei, vagy aranyzuhatagként csorogtak alá az ibolyafák sárga virágfürtei...

A nauclea-fák fehér virágfüzérei közül a sokféle passiflora csillagos virágai nevettek elő a kék és piros szín minden árnyalatában, odább a rózsaszínű gombo és a klematiszok ibolyaszínű fürtei tárták ki bársonyos pompájukat, a sokféle mályva és hibiscus cserje pedig alig tudta előtörni magát a rátekerődő virágszővevényből...

Minden lépést, minden mozdulatot úgy kellett kierőszakolni, mert a tegnap tiport ösvényt mára már benőtte a buja növényű trópus tenyészet.

A felé a három szerezsen-diófa felé törte, szakgatta magát, melyet egy virágzásban lévő szegfű-bokor geszt vett körül, mert ezen túl állott az az óriási vén szent fügefa, mely egymaga egész erdő volt a rengetegben... Ennek korhadó főágán virult az a mesés orchidea csoport.

Gyors kézzel kapta le vázlat-könyvébe egy ibolyafának festőien aláhajló ágát, melynek sárga-vörös virágfürtein szivárvány ragyogásu, nagy lepkék függtek, lomhán, álmosan, mintha meg-részegültek volna kábító illatától, mi a gróf mellét is sebesen emelgette... azután megkerülte a karcsu bambuszszálaktól beárnyékolt kékvizű tavat, melynek csendes tükrén álmosan ringatództak a szűz fehér lotuszok és a királyi Nelumbiumok rózsaszín virágai...

A napsugár itt-ott csak vékony pázmákban szüremkedett át az összeboruló lombok résein, s mennél mélyebben hatolt a pándánok és pálmák tömkelegébe, annál búbajosabb zöldesfényű világosság derengett körulte...

Végre elért a rengeteg szívében rejtőzködő fügefa-óriáshoz... Ide az aranyos napsugár legvékonyabb szála sem lopódzhatott, azért örök pára, örök nedvesség uralkodott a zöld félhomályban...

A kannák és páfrányok finoman hasgatott levél legyezőiről folytonosan apró vízgyöngyök peregtek alá... és a többi növényzet is, mint egy tulfütött üvegházban, sűrű vizpárát izzadott.

Maróthy gyors kézzel hárítá félre a kuszó növények függönyként aláomló indáit, azután mozdulatlan, megigézve bámult az eléje táruló tündéri látványra, s elmerültségében nem hallotta azt a könnyű neszt, mi nem messze tőle többször ismétlődött... mintha valaki halk, óvatos léptekkel követné...

Szépet, gyönyörűt várt, de a mit látott, az még az ő tulfinomult művészi képzelmet is felülmuta százszorosán...

A szent fügefa lehasadó fő ága egy ébenfa derekára volt dőlve, úgy, hogy ennek fényes zöld levelekből álló koronája szabályos, gömbölyű boltozatot homorított föléje, melyből tündéri diszitményként száz és száz virágos kuszóinda ereszkedett zsinór-egyenesen alá, mindegyik virágján szárnyát ragyogtató szivárvány csillogású lepkét hintázva...

E boltozat alatt ingott karcsú szárán, mint valami drágaköves ékszer, a fantasztikus pillangó-alaku *Oncidium papilio*, mellette pedig a *Stanhopea* szárnyát reszkettető galambforma zománczos virágai...

Mintha valami rejtélyes tündér bűvös virágainak rejtekén lett volna, egyszerre mesés, tulvilági derengés váltotta fel a zöld homályt...

A kuszó növények széthajtott szálain, nyilként lövellt be a nap izzó sugara, mitől arany derengésű zöld ködben uszott, regett az egész virágos boltozat... E rég nem látott fényre seregesen libbennek meg a pillangók és lassu, álmodozó szárnyalással lebegtek körül a bókoló orchideákat...

Maróthy kezei remegve keresték a festékes dobozt. Minden szál idege művészi hévtől, s mámoros gyönyörtől reszkettett... Felmagasztosult lélekkel érezte, hogy ő ezt a gyönyörű képet teljesen vissza tudja adni, mert eleddig egyszer se érzé a művészet teremtő erejét oly hatalmasan fellángolni magában, mint e perczben.

Valaha, tán évszázadokkal ezelőtt, valami misztikus áldozó hely lehetett ez itt, mert elkopott faragásoktól diszló gömbölyded áldozó-kő és egy sokkezű isten-szobor töredékei heverték szerteszét félig a földre sülyedve, s nagylevelű cannák- és kaladiumoktól beárnyékolva.

Leült tehát a szoborra s vázlatkönyvét az áldozó-kőre fektetve, csakhamar egész lelkével belemerült a munkába.

A rengeteg méla, ünnepélyes csendben hallgatott, mit csak koronként szakított meg a kajdácsok távoli lármája. A Dsamma hajjai halkan pocsoptak s a feltámadó szellő halk, titokteljes suttogással borzongatta meg a lombokat, mire egy-egy fehér vagy rózsaszínű szírom hullott halk lebegéssel alá, de most erre az álmodozásra, mélázásra csábító csendre nem ügyelt, hanem lázasan veté a kép körvonalait a vastag chinai selyem cartonra...

Maróthy kezét csakugyan maga a festészet génusza vezette, mert a kép csuda gyorsan készült és a bűbajos világítású háttérből egymás után tünedeztek elő a gyengéd színezetű virágok káprázatos pompájukban.

Koronként vizsgálódva dőlt hátrafelé, hogy az összhatást megbírálhassa s ilyenkor megelégedett mosoly játszott ajkai körül. A kép remekműnek ígérkezett s egészen meg volt vele elégedve.

- Ne mozduljon, az égre ne mozduljon, különben halálfia! suttogá valaki egyszerre halk, remegő hangon mellette...

Maróthy annyira meglepődött, hogy önkénytelenül mozdulatlan maradt. Sajátságosan zengő hangjáról, idegenszerű kiejtéséről tüstént felismerte Nortonék szolganőjét, azt a fiatal hindu leánykát, kinek elragadó szépségét nem győzte eléggé csudálni, a hányszor csak látta...

- Meg ne mozduljon, meg ne mozduljon bármit lásson is; hangzott újra remegő hangon a figyelmeztetés, mire a gróf nem állhatta meg, hogy legalább tekintetét körül ne futtassa - a másik perczben azonban dermesztő rémület és undorral vegyes iszony állta el minden idegszálát.

Ballábszára köré egy négyláb hosszú, élénk zöld kigyó volt tekerődve s lassan-lassan czombja felé kuszott...

- Egy Cobra manilla! susogá fojtottan a bokrok közül a lányka...

Egy Cobra manilla! Nemcsak India, de az egész világ legmérgeesebb, s legtámadóbb természetű kigyója. Marása pár másodpercz múlva menthetetlenül öl...

Leküzdhetlen borzadályt érzett. A kigyó feje már térdén felül emelkedett, s tűhegyes méregfogai a legcsekélyebb mozdulatra gondolat gyorsan hatolnak át a könnyű vászonruházaton...

Élete tehát csakis egy vékony hajszálon, a szobormozdulatlanságon függ... A legcsekélyebb zörej, vagy remegés marásra ingerelheti...

A kis lapos, szögletes fej himbálódzva hajlongott ide-oda, s hasított nyelvét villámgyorsan ki-belövellgetve, dörzsölte magát a sima nankingszövethez...

Egyszerre nyugtalanul sziszegni, ágaskodni kezdett. Szorítása erősebb lett, s nyakát szélesre felfujva, hátra görbité fejét... Zöldesbe játszó szemei vörösesfényben villództak s tátott torkából fenyegetőn villogtak ki görbe méregfogai, mert a szomszéd bokor levelei halkan suhogni kezdtek...

Sajátságos, halk csettenés hallatszott, mire a kigyó mozdulatlan figyeléssel, magasra nyujtá fejét...

Maróthy még csak szempilláit se mozdíthatá. Valami rejtélyes erő ellenállhatlanul a kigyóra bővölte tekintetét...

Egyszerre forró, iratos lehellet simítá meg arczát, mitől lassan megremegett... A hindu lányka állott szorosan mellette, hogy bárszonyos testének lágy melegét s szívének hangos dobogását érezé...

- A legkisebb mozdulatra mindketten elveszünk! lehellé hangtalanul, mialatt szép feje észrevétlenül egyre közelebb hajolt, nedves, fényben úszó, sötét szemei pedig csodálatos villogással szegeződtek a kigyóra...

És mintha csakugyan valami magikus bűverő, vagy delejes hatalom ontaná sugarait e szemekből, a kigyó gyorsan szelidülni kezdett... Puffadt nyaka lelohadt, szemei elvesztették vad szikrázásukat, és száját összecsukva, lassan ide-oda kezdé himbálni magát, nyelvecskáját játszian ki-beöltögetve, mi nála a jólérzés és megelégedés jele szokott lenni...

A gróf iszonyodva látta, hogy ki-belövellő nyelvével egyszerre csak érintgetni kezdi a rózsás pirban égő arcz barna bársonyát, lapos, háromszögletű fejét pedig hizelegve hozzá-hozzá dörzsölgeti...

Annyira nem birta e rémületes látványt nézni, hogy szemhéjjai görcsösen lecsukódtak és minden szál idegét kinpadra érezé feszítve... Minden pillanatban a lányka metsző halálsikoltását várta feljajdulni... e helyett azonban lábát egyszerre csak megszabadulni érezé a szorítástól és felpillantva, a kigyót a lányka kinyujtott tenyerén, gombolyagba fonva látta heverni, ki kimondhatatlan gyengéd és mélán bánatos tekintettel nyugtatá rajta szemeit.

Ez visszaadta minden erélyét és lélekjelenlétét. Még halványan a kiállott izgalomtól, lépett melléje...

- Dobja a földre, hadd tiprom agyon. Ezt minden veszély nélkül megteheti...

- Mit akar, gróf ur? kérdé halkan, s gyengéden félrehárítá a gróf fenyegetőn felemelt öklét...

- Megölni e mérges dögöt, hogy önt meg ne marhassa! felelé rekedten... Azután megköszönni, hogy életemet megmentette.

A lányka fejét rázta:

- Megölni és miért? Vétett önnek e szegény kigyó valamit?

- Véthet... mert minden perczen megmarhatja önt. Mindenre kérem, hajítsa el... Ne játszó ily könnyelműen a halállal... ezt nem bírom nézni, mondá Maróthy mély izgultsággal...

- Igaz, a Cobra manilla mérge halál mindenkire, de ne féltsen, engem nem bánt. Önök, európaiak, irtóznak a kigyóktól, álnok, bűsz természetűeknek hiszik... Ez nem igaz, nézze mily szeliden, mozdulatlanul pihen a tenyeremen... Önök irtják, pusztítják, a hol érik, én ellenben védem, szeretem őket, mert gyengéd visszaemlékezés köt hozzájuk...

A gróf a csodálat és gyönyör egy nemével nézte a sugár termetű lánykát, ki a halványsárga selyem sári-ban¹ és ujjatlan, piros mellénykéjében, olyan volt, mint egy jelenés a Mahabaratából...

Mikor a Norton-család bungalow-jában² először megpillantotta, ugyanezt a megnevezhetlen érzést érezte, de emellett valami titokszerűséget látott egész lényén előmleni, a mit csak fokozott csudás szépsége és nemes megjelenése...

Minden mozdulata a mesék szolgálólány-mezébe öltözött királykisasszonyához hasonlított. Arczán a legtisztább és legnemesebb indjelleg leirhatlan bájjal volt egyesülve, nedvesfényben uszó nagy fekete szemeiben pedig a tengerszemek titokteljes mélysége sötétlett, mélézó, lágy tekintettel fátyolozva.

Már az első nap szeretett volna vele megismerkedni, csak hogy ez az illem és külső formaságokhoz szigorun ragaszkodó Norton-házban mindeddig a lehetetlenségek közé tartozott...

Nortonné és négy kisasszony lánya földig sujtották volna jéghideg pillantásaikkal, ha megsejtik, hogy egy benszülött szolgáló-lány iránt érdeklődik...

Most itt van az a sokat óhajtott alkalom hogy e rejtélyes gyermekkel megismerkedhessék...

- Azt mondja, gyengéd visszaemlékezés köti e mérges hullóhöz, hogy lehet az? sietett a beszélgetés fonálát mohón megragadni.

- Ki fog nevetni, ha elmondom; viszonzá huzódózva a lányka.

- Nem, gyermekem, nem! sietett hévvel megnyugtanni.

- Nem is tudom, mi kényszerít a beszédre, de önnel szemben nem tudok hallgatni. Az idegektől irtózom, ön iránt pedig oly nagy bizalmat érzek, mintha bátyám volna és már réges régen ismerném!... Megtudná ennek az okát mondani? kérdé halk, elmélézó hangon, miközben nagy szemei félénk esdéssel néztek a grófra, kinek szívében a lányka ártatlan szavai eddig nem érzett örömteljes felindulást keltettek.

- Jól mondja, a bizalom az! Bizzék hát bennem, mert én mindenben igaz és őszinte barátja leszek! felelé hévvel és mindenről elfeledkezve, meg akará a kis barna jobbot ragadni, de egy pillantás az összetekeredett kigyóra, még jókor visszaretenté.

A lányka mindezt nem látszott észrevenni, hanem mélézóva nézett maga elé, azután halkan elkezdé:

- Hallja hát, de ne nevéssen ki! Kétkedő mosolya jobban fájna a késszurásnál...

---

¹ Sári = bő, redős szoknyaféle.

² Bungalow = kerttel körülvett, terraszos lakóház.

Családunk már ősidőktől fogva hiszi, hogy nőtagjai haláluk után ilyen kigyókká változnak át. Látta, ezért nem bántanak engem, s családom egyetlen tagját se, bármit tegyünk velük, a Cobra manilák. Bármelyiket pusztá kézzel megfoghatom, játszom velük, simogatom őket, és legvadabb dühükben sem marnak meg, a mint az elébb is tapasztalta...

Talán, talán, ez a kigyó is, mit most tenyeremen tartok, egyik néném, vagy talán maga az én drága jó édes anyám! Nézze csak, - de ne mozduljon - milyen szeliden, bánatosan néz rám... Ah, ha csakugyan az én jó édesanyám lenne, akkor sajnálhat is engem, mert ő az utolsó családukból, kinek az istenek megengedték, hogy holta után ezt a fényes, hajlékony testet öltse fel... és ellenségeit, még a legerősebbet is, halálos mérgével rémületbe ejtse...

Utolsó szavai halkán, zokogósan reszkettek, szemeiből pedig nagy könnyek peregtek bársonyos arczára.

Maróthy meglepetésében alig talált szavakat. Nem tudta: mit feleljen. A mit látott, hallott, az olyan csodálatosnak, természet felettinek tűnt fel előtte, hogy kételkedésének nem mert egyenesen kifejezést adni, félt, hogy megsérti, elvadítja a lányt.

- Igazán nem marja meg e kigyó? De én mégis félek, hogy egyszerre csak dühbe jő és karjára tekerődzik...

A lányka felemelte harangvirág formán lecsüggesztett fejcskáját.

- Még most is kételkedik? Nézzen hát ide! ezzel a kigyót, mint valami karkötőt ötször-hatszor meztelen karjára tekerte.

- Shira! kiáltá elszörnyedve a gróf.

- Most látja ön! Különben miért tenném ki magamat ily vakmerőn a halálnak?

Maróthy alig tudta felindulását leküzdeni.

- Épp ezt nem tudom! De engedjen egy kérdést. Az elébb mondta, hogy édesanyja az utolsó, ki holta után ilyen alakot ölthet. De hát a lélekvándorlás, melynek ön, szintén hive, miért nem engedi, hogy elődei példájára, holta után az ön lelke is Cobra alakot öltson?

- Miért, kérdi ön? Mert méltatlan vagyok rá. Vétkes vagyok, mert gyöngé voltam! Megtagadtam őseim hitét, s megszenstelenítettem, bepizskoltam a legszentebbet: lelkemet és testemet, mi nem az enyém volt, hanem az Istennőé! végzé mélyen elhalaványult arczczal, és csüggetegen...

- Ne vádolja önmagát! A viszonyok és körülmények sokra rákényszerítik az embert! Olykor a legszentebbet is fel kell áldozni.

A hindu lányka csak fejét rázta:

- Anyám volt az utolsó, ki kasztunknak szigorú törvényeit mindenben megtartotta - és a szent könyvek parancsai szerint élt. Mindennap áldozott ősanánk, a véghetetlen Anantának, s mindentől óvakodott, mi őt tisztátalanná tehetné volna...

A brahminoknak ama ősrégi kasztjából származott, kik az »Óm« rejtélyes misztériumait szolgálták, s a kiknek sok csodatévő erő volt birtokukban. Mikor atyám meghalt, az angolok szigorú tilalma daczára, ugyanazon máglyán égetteté el magát és mikor hamvait a Ganges szent hullámaiba szórták, a brahminok szeme láttára egy nagy Cobra manilla merült fel a habokból és sebesen eltűnt a part nádasai között...

Ez anyám lelke volt, ki Lakschmis és Ananta kigyójának alakját szemük láttára felvette. Hiszen már életében is balvállán viselé egy zöldes foltocska közepén, az »Óm« rejtélyes jegyét, minő e kigyó hátán van... mert családunk valamennyi nő-tagja e jeggyel születik...

- Megvan ez a jegy az ön vállán is? kérde Maróthy feszülten.
  - Meg volt sokáig, de mikor méltatlanná lettem, eltűnt, elmosódott... Csak a tiszták és igazak viselhetik! viszonzá bánatosan... Én nem vagyok rá méltó!
  - De hát mesét, vagy igazságot beszél most, gyermekem?
  - Én még sohse hazudtam, uram! Minek is tenném? Szavaim igazságáról könnyen meggyőződhetik - csak akarnia kell. Vannak még elegendőek, kik tudják, hogy családom az ősi uralkodó házzal is rokonságban volt. Királyi vér folyik ereinkben. Gazdagok, hatalmasak valánk, - ép ezért vettek el az angolok tőlünk mindent, de mindent...
  - És atyja?
- A lányka szemei mély gyűlölettől lángoltak.
- Meghalt! Hogyan? kérdezze meg Nortonéktól, Norton tábornok atyjától, az ezredestől! viszonzá érdes hangon.
  - Attól a tehetetlen, szélütött nyolczvan éves aggastyántól?
  - Igenis attól! Ő volt családunk gyilkosa, megrontója.
  - Gyermekem, vigyázzon szavaira! A gyűlölet rendesen igaztalan vádló és...
  - Ne vegye szó szerint szavaimat, szakítá félbe hevesen! Oh, nem egyszerre, nem is erőszakkal vették el tőlünk a hatalmat, gazdagságot és becsületet! Nem! Évek hosszú során át lassan, észrevétlenül! Mint a bungar kigyó, olyan látatlanul furakodtak közibénk... és csellel, csalárd behálózással, odáig juttattak, hogy fivéreimnek utoljára az ő zsoldjukból kellett élni, nővéreim pedig királyi vérral ereikben bayadérokka lettek és egész az utcáig sülyedtek alá...
  - És ön?
  - Én... én pedig szolgálója vagyok Nortonné asszonynak és kisasszonyainak, felelő olyan éles, bántó kacajjal, hogy még a kigyó is sziszegve kapta fel fejét, és vad pillantással meredt a grófra...
  - Vigyázzon az Istenért! Csendesebben viselje magát!
  - Ön is tudja ugyebár, minő megvetéssel beszélnek az utcán tánczó lányokról és az angolok alamizsnájából élő páriákról? folytatá, mintha a figyelmeztetést nem is hallotta volna.
  - Nem, ezt nem tudom, csak annyit tudok, hogy ön végtelenül el van keseredve...
  - Elkeseredve? Oh, mily enyhe jelzőket használ, uram! Megbecstelenítve, megölve, és örökre boldogtalanná téve...
  - Csillapodjék, gyermekem! Azután mondja meg, mi teszi annyira boldogtalanná? De ne izgassa fel magát annyira!
  - Jól van, nyugodt leszek, mert akarja... Azt kérdi, mi tesz boldogtalanná? Az, hogy megvetettebb, alábbvaló vagyok az utolsó bayadérnál...
  - De hát miért?
  - Norton asszony kiskoromban erővel elszakított az enyéimtől, aztán egy angol nevelő-intézetbe dugott, hol hitünket, szokásainkat, isteneinket megtagadva, úgy kellett élnem, mint valami európai nőnek... Azután házához vett, hol mindennap újra, meg újra végig kell vétkezmem mindazt, a mivel isteneink haragját magamra zúdítom... Ezzel örökre tisztátalanná, elátkozottá lettem! Isteneink ezt meg nem bocsátják soha! Nem szabad áldoznom, szolgálnom nekik, mi pedig elődeimnek ősidők óta szent kötelme volt. A főbrahmin megátkozott, nővéreim sirva futnak el előlem, hiszen minden kasztból ki vagyok rekesztve és egyedül csak Devához, a

tisztátalanok és elátkozottak istennőjéhez szabad fohászkodnom!... és a lányka keservesen zokogott. Forró könyei a kigyó ragyogó zöld pikkelyeire hullottak, mely, mintha átértené fájdalmát, hízélgőleg dörzsölgeté kicsi lapos fejét mezitelen karjához.

Maróthy mélyen meghatotta ez a kétségbeesett fájdalom.

- Átértém fájdalmát, mondá megindultan, és szeretnék valami vigasztalót, megnyugtatót mondani. De bocsássa meg őszinteségemet... az önök istenei nagyon kegyetlen és boszuálló istenségek. Hová meneküljön a bűnös, a megtérő, ha nincsen megbocsátó örök irgalom?... Lássa, a keresztény hit örökigalmu istene...

A lányka indulatosan közbevágott:

- Még ön is?... Nem, nem akarok semmit az önök isteneiről tudni... Csak a mi isteneink az igazak, örökké valók... De ne vitázzunk erről - folytatá elébbi buskomoly, édes zengésű hangján - ön nem értene meg engem s nem értené meg azt a mely gyűlöletet se...

- A mi mindenesetre jogosulatlan! szakítá félbe Maróthy komolyan...

- Jogosulatlan? kérdé a lányka daczosan.

- Igen, jogosulatlan, mert önnek legalább is hálát kellene érezni Norton asszony iránt, felelé a gróf komolyan, tekintete azonban olyan benső hévvel csüngött a lánykán, hogy ez fejét lehajtva visszafojtá az ajkára toluló keserű szavakat...

- Hálát, mikor még nevemtől is megfosztottak; suttogá keserű csalódással. Legyen hát - mert ön úgy akarja... de ah, ha ön sejtene, minő fájdalom a régi édes emlékü nevet elveszteni. Akár csak egy kedves halottat gyászolna az ember! Szüleim Anarkallinak neveztek - s e helyett a kemény idegenszerű Ruth névre kell hallgatnom...

- Ruth?... Azt hittem: Shira a neve!

A lányka villogó szemekkel kapta fel fejét és átható tekintettel nézett rá:

- E név azt jelenti: barna. A fiatal Norton tüntetett ki vele setét arcszínem miatt, mondá erőltetetten...

- Norton Granit? kérdé a gróf, és úgy tetszett neki, mintha a leány barna arcán setét pirlobbanna fel egy pillanatra és maga se tudta miért, de őt is kellemetlenül érinték a hallottak.

- Nem szereti ezt a nevet? kérdé élénken...

- Gyűlölöm! kiáltá a lány élesen...

- Akkor bocsásson meg, hogy én is így neveztem, - és erre meg, mintha valami ismeretlen örömfélét érzett volna szívébe lopódzni...

- Önnek nincs mit megbocsátanom, gróf úr!... Nagyon is kitüntet szegény szolgáló létemre.

- Ne alacsonyítsa le magát e névvel!

- Hiszen az vagyok! A komorna is csak szolgáló, szolgálója Nortonné asszonynak és a kisasszonyoknak!...

- Hallgasson meg, Anarkalli és engedje, hogy e kedves néven nevezhessem...

A lányka gyengén összerezzen.

...Ön sok csudálatos dologról beszélt, mikhez én nem értek, ellenben némely dolgot jobban meg tudok önnél itélteni! Elismeri ezt?

Néma főhajtás volt rá a válasz.

- Anarkalli - én magától lady Nortontól tudom, hogy ön volt az intézetnek legjobb tanítványa! Tanítói még most is csudákat beszélnek láng eszéről és arról a gyors felfogás- és szorgalomról - melylyel minden társnőjét messze megelőzve - csuda rövid idő alatt mindazt megtanulta, mire a legműveltebb európai nőnek az életben és a társaságban szüksége van...

Ön nem is sejti, milyen elragadó bájjal, mennyi kellemmel tud társalogni, milyen előkelő finomság, mennyi nemesség van minden mozdulatában, tettében.

Higgye el nekem, nincs egy nő se a társaságban - és jobbával a sátrak irányába mutatott - ki titokban ne irigyelné az ön vakító szépségét, kedvességét és mindenki csudálja azt a leirhatlan báj és büszke méltóságot, mi egész lényén előmlik...

A gróf legzengzetesebb hangján és egyre fokozódóbb hévvel beszélt - egyszerre azonban elhallgatott, mintha feleletre várna...

De a lányka néma maradt s nem emelte fel fejét, csak gyönyörű keble hullámozott sebesebben a rövid selyem ujjas alatt, szemei azonban sajátságos tekintettel nyugodtak a Cobra manillán, mely e közben egészen gombolyagba kunkorodva, mozdulatlanul pihent tenyerén...

- Anarkalli, elhiszi nekem, hogy nincs oka sajnálni az intézetben töltött éveket - mert az a szellem, az a műveltség, mit ott nyert, még egyszer oly széppé, elragadóvá teszi... Nos, Anarkalli, mennyire szeretem újra meg újra kimondani e lány, csábulatingzó hangzó nevet - feleljen nekem... mit lát ezek után lady Norton tetteiben?

A lányka sebesen felkapta fejét:

- Önzést, határtalan önzést! felelé élesen, s látva, hogy a férfi megütődve néz rá, sebesen folytatá:

- Mi más nevet lehetne neki adni?... Hisz már mondtam önnek, gróf ur, mi vagyok a háznál. Komorna, - szolgáló, rabnő! Semmi egyéb, mint megvetett, lenézett szolganő, kit az ön határtalan kegyes lady-je csak a saját uri kényelmére neveltetett európai nővé!

- Anarkalli!

- Igen, igen, hiába néz rám ily megütődve - az vagyok! A többi cseléddel hállok, azokkal étkezem, s boldognak, vidornak kell lennem, akár beteg, akár szomorú legyek, ha az ön kegyes ladyjeinek nagyuri fürteit rendezem, ha azok kegyesen egy-egy mosolyt, egy leereszkedő barátságos szót vetnek felém... hiszen hindu-benszült... vagyok - csak egy fokkal jobb - az állatnál... mint Norton ezredes mondá... Amíg beszélt, bársonyos tekintetű szemei emésztő gyűlölettől lángoltak és gyönyörű fejét szilajul hátravetve, büszke szépségének minden bájától körül sugározva állt ott az erdők tündéri, zöldesen derengő homályában...

Maróthy elbűvölten, a művész és az ember elragadtatásával nézte, csodálta, - a másik pillanatban azonban az irtózat és rémület kiáltása tört utat melléből:

Ugyanis a kigyó - mely eddig mozdulatlanul hevert, villámgyors pattanással vágódott hátra felé és magasra ágaskodva, majdnem emberi pillantással nézett szikrázó szemeivel a lányka égő arcába... és szaggatottan sziszegett, mintha érezné, osztaná a benne háborgó haragot és gyűlöletet...

- Minek jött ön ide! kiáltott rá nyersen... Ön nem angol, miért él hát ezek között?... Ön is tudja - miként én is megtanultam a történetből, hogy az elnyomott, letiport népek feltámadnak s lerázzák magukról a zsarnokság jármát? Nem fél ön - hogy itt nálunk is a visszatörlesztés napja egyszer csak bekövetkezik?...

A gróf e közben leküzdte a tagjait elálló rémületet, de még minden idegszála remegett a lánykáért. A kigyó folyton vadul sziszegett, és feje egészen Anarkalli arcza előtt himbálódzott...

- Én csak egytől félek, de ettől irtózom - mondá rekedten, hogy e mérges hüllő megmarhatja. Az ugrásra lapult tigris előtt nyugodtan álltam - de most remegek önért...

- Mondom, ne féljen - minden, de minden bekövetkezhetik - csak ez nem...

- Nem tudom, miféle varázs-erővel bír, Anarkalli, folytatá, még egészen halaványan - de nem tudok benne hinni. Kétkedem, irtózom... nem, nem bírom tovább nézni ezt a vakmerő játékot a legirtózatossabb halállal... megyek...

- Csak egy pillanatra még - csendült meg olyan csábulatingos a lány kérő hangja, hogy Maróthy szíve nagyot dobbant bele... Nézzen ide! ...ezzel lehajolt a canna bokrok mellé és háromszor gyengéden rálehelt a kigyó himbálódzó fejére - azután merőn rászegelte szemeit...

Mintha mágikus erő sugározna szemeiből, a kigyó lassan-lassan lefejtett karjáról, azután egy másodperczig mereven szembe nézve vele - villámgyors siklással eltűnt a bokrok között...

- Megfoghatatlan! csudás valami! mormogá Maróthy egészen elbámulva...

- De úgy-e, ha nem is hisz nekem, legalább nem fog a hallottakért kinevetni és kigunyolni! Kérem, ne szóljon senkinek. - Még félig lehajolva állt a nagy levelű bokrok mellett, s vállán át nézett tengermélységű szemeivel kéréleg a grófra.

Ez egy lépéssel mellette termett.

- Soha, Anarkalli, soha! Csudálom, bámulom önt, mint még senkit a földön, kiáltá szenvedélyesen és a bársonyos szemek bűbajos ragyogásától egészen elmámorosulva, át akará a pálma karcsu termetet ölelni, hogy hevesen dobogó szívére szorítsa.

Anarkalli azonban kigyó fürgén siklott félre.

- Ön is! Ön is, uram! kiáltá fájdalmasan remegő hangon. Ez bizonyítja legjobban, hogy az ön szemében is csak alacsony szolganő vagyok! Merne ön a ladyk valamelyikéhez így közeledni?

- Örült voltam! Anarkalli bocsáss, bocsásson meg! kiáltá a gróf könnyörögve...

Ez azonban csak könnyes szemekkel rázta fejét - s kezével bucsut, hátramaradást intve, eltűnt az erdő zöldes homályában.

Maróthy lesújtottan állott a virágos boltozat alatt. Önnön magát szerette volna összezuzni otromba kitöréséért, a mivel e büszke, gyengéd érzésű lánykát tán örökre elriasztotta magától...

Gyorsan összekapkodta vázlateit, melyekből pár lap, a nélkül, hogy észrevette volna, a canna bokrok közé hullott, azután neki vágott a rengeteg mélyének, mert azokkal az érzelmekkel, mik szívében zajlottak, nem tudott volna a társaság között nyugodt, elfogulatlan arccal megjelenni.

Cél nélkül való kóborlásában eltéveszté a helyes ut-irányt, úgy, hogy alig tudott kivergődni az uttalan rengetegből.

Már késő éjszaka volt, mikor vissza talált a Dsamma tul partjára. A táborban már mindenki javában aludt, csak a kiállított örök köszöntötték néma süvegeléssel.

Fáradtan, kedvetlenül tért sátorába, hol azonban kimondhatatlan meglepetés várt rá, mi egész valóját örömteljesen felvillanyozta...

Ágya melletti tábori asztalkán elveszett vázlateit és az orchideák tündéri virágait pillantotta meg a fellobbanó gyertyafényben...

A vázlatokon egy halvány-sárga gagarra virág és a gambi csipkés levele hevert egy szál hajjal összekötve. A gagarra virág a feledés, megbocsátás, a gambi levél pedig a barátság jelképe...

A FEKETE TIGRIS.

A másnapra kitűzött tigris-vadászat, az őrnagy leirhatlan boszuságára, a hajtók egy részének késése miatt - elmaradt - helyette tehát a következő napi programot vették elő:

Délelőtt tennis verseny, és szellemes rögtönzések a nauclea salonban, mint a vörös haju Astor Lucy tréfásan megjegyezte és este karnevál és tűzijáték az őserdőben.

A hölgyek kimondhatatlan meglepéssel fogadták e változást - s az meg éppen egész forradalmat idézett elő közöttük, mikor Norton Granit nagytitokban egyiknek-másiknak megsugta, hogy a karnevál fénypontja a szépség-verseny lesz, melyben a szépek legszebbike egy orchidea koszorút fog kapni és egy bibor mennyezet alatt a férfiak hódolatát fogadja.

Erre a hirre lady Owestry görcsei tüstént elmultak és rózsás kedély-hangulatban uszott.

Légvárai újra mesés gyorsasággal épültek. Mennél több mulatság, annál több kilátás - gondolat, mert, mint minden anya, úgy ő is a saját leányait tartotta legszebbeknek, legbájosabbaknak és ha Maróthy grófnak szeme van - minden bizonnyal Maudot fogja a legszebbnek tartani.

A saját szemeit szerette volna a grófnak odakölcsönözni, egyrészt azért, hogy úgy lásson velük, mint ő szeretné, más részt pedig azért, mert véletlenül kihallgatta Lucynek és leányainak bizalmas csevegését, kik hasonlithatlan gyönyörűnek találták a gróf szemeit, sőt Maud meg éppen »ennivalóknak« aposztrofálta.

Lady Owestry tehát kimondhatatlan meglepéssel hallgatta a nagy ujságot. Különösen a lovagválasztásról és a szépség-versenyről annyit és olyan kimerítőn kérdezősködött, hogy Lucy egyszerre csak hangosan elkaczagta magát, mert az a gondolat villant meg bohó fejében, hogy tán néne is pályázni kíván a szépség-versenyen.

Sally néni és paradicsom madaras turbánja a bibor mennyezet alatt! Megpukkadni való gondolat!

Persze, hogy szigorú korholást kapott ezért az illetlenségért, mi, hogy röviden esett ki, annak köszönhet, mert néne minden gondolatát leányai toilette-jei foglalták le.

A legnagyobb tanácskozás között - egy benszülött lányka lépett a sátorba.

Az udvarias Granit Lucynek - de hogy e gyengéd figyelem nagynénjénél szemet ne szurjon - unoka-nővéreinek is, pompás virágokat küldött, azzal az izenettel, hogy ő maga szedte a rengeteg távoli mélyén...

Lucy könnyed pirulással, a lady pedig kegyes fejbólintással fogadta az ajándékot - és a cseléd-lányt mindjárt ott is fogta az öltöztetésnél, mert senki se értette nálánál jobban, mint kell annyi szolgálattévő kezét mozgásba hozni, a mennyi még az audhii maharadzsának se kell hirhedett galambmenyekzőjénél.

A társaság már javában a nauclea salon illatos boltozata alatt csevegett, mikor az érdeemes lady Lucy és leányai társaságában nagy ünnepélyesen elősuhogott...

Szemei legelőször is a grófot keresték.

Ez Violet széke mögött állt és javában mulattatta - mert a program első pontja - mely szerint minden hölgy lovagot választ magának, - már be volt töltve...

Rosszul rejtett boszusággal látta, hogy a hosszas öltözködéssel a program első pontját szerencsésen elkésték és Violet Maudot megelőzte a választásban...

A szép Maud, ki mindenben egészen, anyja lánya lévén, szintén sirni szeretett volna dühében, de azért, mint jól nevelt kisasszonyhoz illik, legbájosabb mosolyával fogadta lord Loftust, kit a figyelmes Granit egy biczegő lábu ezredessel és legfiatalabb öcscsével együtt a három Owestry kisasszony számára reservált, magáról pedig olyan jól gondoskodott, hogy késésük daczára is, Lucy ötöt választhatta lovagjául...

A lady kesernyés mosolylyal köszönte meg unoka-öcsce figyelmét, de magában kimondhatatlan elégtétellel konstátálta, hogy huga nem valami jól mulathat a mindenkitől bálványozott idegen társaságában, mert mindkettőjük arczán olyanforma lehangoltság mutatkozik, mint mikor a gyermek legkedvencebb játékszerét váratlanul összetöri.

- Ugy kell neki! Ugy kell mindkettőjüknek! Az én Maudom szikrázna a szellemtől és élénkségtől - gondolá és kezdett kibékülni a cserével, midőn látta, hogy a fiatal Loftus egész tüzzel kezd a barna szemü Maudnak udvarolni.

Az érdeemes lady annyira nem csalódott, hogy Violet levertségét mások s ezek közt lord Loftus is észrevette, ki e feletti örömében még feltünőbben folytatta udvarlását, hogy Violet figyelmét magára vonja, ki csakugyan halaványan és csüggetegen ült helyén...

A gróf tegnap óta egészen megváltozott. Valami szótlan mélaság ömlött el egész lényén, s bárhogyparkodott is elrejteni, mosolya és szavai hidegek, erőltetettek voltak - és Violet az ébredező szerelem minden féltékenységevel érezte, hogy míg vele beszél, más valakire gondol, más valakit lát és keres távolba méléző tekintetével...

Fájdalmas elmerültségéből hangos kaczagás és lady Owestry pléhcsörgésü hangja riasztotta fel, ki csak úgy áradozott a dicsérgetéstől és magasztalástól...

Ugyanis Maud ama »szellemdus kérdésére«: miért virágoznak a felettük levő nauclea fák? lovagja rimekben azt felelte, mivel rájuk nézett napsugarat szóró szemeivel.

Most tehát rájuk került a sor. A programm szerint, neki kellett egy kérdést feltenni, a grófnak pedig rimekben felelni reá.

Mosolyt erőltetett tehát halvány ajkaira és akadozva rebegte el a kérdést:

- Mi készíti a lelket olykor a merengésre?

A gróf arczát egy pillanatra heves pir önté el.

- Nem tudom! felelé rövid, érdes hangon. Azután, mintha megbánta volna szavait: Bocsásson meg, hogy ilyen röviden s prózában felelek, de a rimfaragáshoz teljességgel nem értek! tette hozzá hideg udvariassággal.

Violet messze-messze szeretett volna lenni a társaságtól, hogy kedvére kisírhassa magát, olyan nehéznek érezte szívét e pillanatban, és a társaságon is, mely rendkívüli szellemes választ várt az érdekes idegentől, lehangoló némaság vett erőt e nem várt csalódásra...

- Unalmas ember! sugá fitymáló ajkpittyesztéssel udvarlójának Maud kisasszony...

- Akkor hát minek kényeztetik el annyira bámulásukkal? felelé irigyen Loftus hadnagy...

- Ne beszéljen ilyen badarságokat, Loftus, mert megharagszom! - fenyegeté udvarlóját kaczer oldalpillantással, miközben szemei anyjának biztató pillantásával találkoztak, ki elragadtatva bámulta lányának apró kaczerkodásait és minden szavát meg szerette volna tapsolni.

E közben Norton Granit helyreállította a jó kedvet, mert Lucy kérdésére olyan szellemesen pattogó rimekben felelt, hogy a tapsnak és kaczagásnak alig akart vége szakadni.

E jókedvü zsibongáson egyszerre csak lady Owestry pléhcsörgésü hangja hasított keresztül, ki az őrnagy figyelmetlenségét azzal boszulta meg, hogy rimelésre szólította fel.

- Stapleton őrnagy, önnek is rimelni kell. Rimelnie kell az én kérdésekre! kiáltá leirhatlan elégteliséggel, mintha már javában élvezné az őrnagy zavarát és boszúságát.

A társaság hangos tetszéssel fogadta a felszólítást:

- Igen! Igen! Rimelnie kell! Halljuk! Halljuk! az őrnagyot!

Az őrnagy minden rimet elátkozott magában, a ladyt pedig egyenesen oda kívánta, a hol a csudaerejű ginzeng-gyökér terem. De mit volt mit tennie - elfojtott méreggel kelt fel helyéről és mélyen meghajtá magát a büszkén trónoló lady előtt, ki a szemfűllé vált társaság feszült figyelme között eme fogas kérdést adta fel a lehető legünnepélyesebb hangon:

- Stapleton őrnagy! Mi a világ legfurcsább jószágá?

- A paradicsom madár tojása! rimelt rá sebtiben az őrnagy.

Mintha nevető görcsöt kapott volna mindenki, olyan hahotával kaczagott az egész társaság, csak az érdekes lady kékült, zöldült mérgében, mert ő az emberi szívre gondolt, a társaság ellenben rengeteg, szivárvány-szinű turbánjára, melynek közepén egy egész paradicsom-madár terpeszkedett - kiterjesztett szárnyakkal és fejdíszének leirhatlan furcsa formát adott minden mozdulatánál.

- Minket is nevetségessé tettél ostobasággoddal! förmedt rá mérgesen egekig bálványozott lánya. Elrontasz mindent. Még Loftus is a könyvezésig kaczagott...

A lady nem tudott felelni, csak levegő után kapkodott, mert ha mérgeződött, mindjárt szokott asztmatikus baja vette elő.

A szünni nem akaró kacaj nagyon kellemetlenül érinté a gögös Nortonnét, ki a szemrehányások egész özönével halmozá el az őrnagyot, hogy rokonukat ilyen nevetségessé tette.

- Találj ki valamit, hogy elfeledjék e rossz tréfát, szólt oda lépő fiához.

Norton Granit erre hangosan kikiáltá a program következő pontját, a virágsétát, melyen a hölgyek lovagjaik kalapját megkoszorúzzák...

A virágért nem kellett messze fáradni, mert a hauclea salon körül minden bokor és cserje virágözönben uszott...

Lucy egy gyönyörű klematisz indát font Granit széles peremű szalma kalapja köré, ki lángoló tekintettel köszöné meg és néhány halk szót is suttogott melléje, mik gyengéd pirosságot csaltak a lány arcára.

Ezzel meg volt adva a jel az általános megkoszorúzásra.

Violet némán lépegetett a gróf karján s észrevette bátyja lángoló tekintetét és Lucy szügies elpirulását...

Fájó szurást érzett szívébe nyilallni.

- Ezek már értik egymást és boldogok. Csak engem nem akar senki megérteni! gondolá keserűen, miközben lopva a grófra pillantott, ki egykedvűen nézte a tarka zsibongást és a virágokat tépdelő fehér kezecskéket magakörül...

Gyorsan leszakított néhány halvány-sárga kleantuszt - és kérő tekintettel nyújtá feléje...

Nagyot dobbant a szíve, mert nem hideg, udvarias mosolygással, hanem fellobbanó, meleg tekintettel köszönték meg virágait...

- Ah, tán mégis, mégis! gondolá örömpesve Violet.

- Mennyire hasonlít a kleantusz a gagarra virághoz! - gondolá a gróf...

Már kora délután nagy sürgés-forgás uralkodott a táborban.

A lovászok a paripákat nyergelték, a mahautok pedig földet rengető döngéssel léptették elő elefántjaikat.

Ez óriási állatok hátára kényelmesen kipárnázott ülőkék voltak csatolva a hölgyek és az öregebb urak részére, kik apró létrák segítségével másztak a vastag bőrű colosszusok hátára...

Lady Owestrynek hirhedett turbánja helyett most széles peremű szalma-kalap ült fején, és az egész társaság elfojtott mosolylyal nézte, mint segítik hárman is a magasba, honnan aztán leirhatatlan büszke méltósággal nézett szét óriási napernyője alól.

- Szegény Zarzestyra, minden nagy ereje mellett is ugyancsak megemlegeti e sétát, sugá komikus sajnálkozással Granit Lucy fülébe, midőn felsegíté az ülésbe. Fogadni mernék bárkivel, hogy a mahaut dupla bért fog kérni Sally néniért. Ni, minduntalan hátra tekintet, bizonyára elefántja hátát félti a letöréstől...

- Ne légy gonosz, Granit! Szegény Sally nénit még sirba viszitek boszantásaitokkal. Legalább ő így mondta és dühében sirva fakadva, megesküdt, hogy Stapleton bácsival drágán fizetteti meg csufos rimelését.

- A hálátlan! Ilyen a világ! Megköszönhetné, hogy turbánját halhatatlanná tette! Mindenki róla beszél - sőt még szalmakalapjára is élczekeket csinálnak... És mégis elégedetlen?...

Lucy, hogy néne észre ne vegye, félre fordított fejjel nevetett, azután lopva, gyengéd kéz-szorítással bucsuzott el Granittól, ki elővezetett lovára pattanva, pár barátjával sebesen elvágtatott, hogy a társaságot a kirándulás helyén megelőzzék...

Vig zajjal, jó kedvű csevegéssel indult meg tehát a társaság az erdőszél hűvös boltozata alatt...

Legelől a hajtó-sereg legnagyobb és legvénebb elefántja: Zarzestyra haladt komoly méltósággal (hogyne, hiszen lady Owestryt viszi a hátán - mondaná az őrnagy), utána pedig a többi egyenlő, nyugalmas léptekkel és a hölgyek világos ruhái, színes napernyői olybá tündek fel, mintha tarka virágkosarak mozognának a sötétzöld háttérben...

A hőség azonban nem sokára elviselhetlenné kezdett válni, mert az erdőszélt elhagyva, az ösvény egy kopár, sziklás völgytorok fenekén kigyózkodott tova...

A napernyők és legyezők egy cseppet se hűsítették a levegőt, mi forró volt, mint az olvasztó kemenczék lehellete, s kábító ón-sulylyal nehezedett mindenkire...

Lady Owestry folytonosan panaszkodott, s azzal fenyegette a mellette ülő Starr lordot, hogy mindjárt elájul, ki erre szokott méltóságával mindannyiszor azt felelte, hogy ő meg majd elolvad, de azért egy cseppet se vesztett feszes, méltóságos tartásából... és úgy ült ott, mint »Indra szobra Benaresban«...

Ezt Maud mondta a mellette lovagló Loftusnak, ki többet nézegetett hátrafelé, mint illet volna. Általában kezdett elégedetlen lenni lovagjával, mert a délelőtti tüzes udvarló olyan figyelmetlenné s szórakozottá vált, hogy tovább már nem tűrhette.

- Ne számolja, annyiszor az elefántokat - nem vesz ám el egy se! - mondá csipősen...

A hadnagy zavartan mentegetődzött és lady Owestry bizonyára nagyon meg lett volna leányával elégedve, ha e pillanatban olyan kiállhatatlan bűzü zuhany nem éri, melytől majd leszédült...

Még rá sem ért elsikoltani magát, midőn másodszor is az előbbi fecskendőszerű zuhogás hallatszott, és újra el lett árasztva a kiállhatatlan émelyítő szagú folyadékkal, mi sűrű esőként permetezett alá...

- Segítség! Megfulladok! Starr lord, segítség! Mi ez! - sikoltá czikákolva és kétségbeesetten kapkodott mindenfelé egy kis tiszta levegő után...

Starr lord, bár szintén megkapta a maga részét - egy cseppet se veszített merev méltóságából...

- Csendesüljön, lady! - Ez elefántunk izzadtsága és semmi más! E vastag bőrüeknél is, mint a kutyaénál, az izzadság a nyelven és szájban gyülekezik össze - és a nagy melegben, hogy lehűtsék magukat, orrmányaikkal hátukra és oldalaikra fecskendezik, felelé olyan hangon, mintha egy professzor magyarázna a hallgatóinak...

E közben jött a harmadik zuhany is!

- Nem, ezt nem birom ki. Belehalok, leugrom, leszálok, fuldoklá a lady, olyan éles sikoltással, hogy még az elefántok is füleiket kezdék hegyezni félelmükben...

A hátul jövők között erre nagy ijedelem támadt. A félénkebbek, kik először tigris, párducot emlegettek... szintén csakhamar reájöttek az okára, mert a többi elefánt is hasonló módon kezdé magát hűtögetni...

Erre aztán nagy zavar s nevetéssel vegyes sikoltozás támadt mindenfelé.

- Hölgyeim, védekezzenek a napernyőkkel! - kiabálta a fiatal Loftus olyan hangon, mintha francia négyest vezényelne, és felhasználva az alkalmat, Maud kimondhatlan boszuságára, tüntetőleg fel-alá vágatott a menet oldalán, hogy Violet figyelmét magára vonja...

A napernyőkkel védekezés általános jó kedvet gerjesztett. Még azok is nevetésre fogták a dolgot, a kik legjobban boszankodtak, mert ezek az ármányos vastagbőrűek, bárhogy védekeztek a rajta ülők, a legkisebb rést is megtalálták a napernyők között, a nélkül, hogy hátra tekintettek volna.

- Ah, drága Starr, nyögdécsel a lady tátogva - én nem értem, mit lehet ezen az utálatos szagon nevetni? Ez roppant illetlen és becstelen szokás az elefántoktól! Nem tudna a kormány ezen is segíteni?

- Nem, mélyen tisztelt lady! - viszonzá ez ünnepélyesen. Bár kormányunk mindenható, a természet rendelkezésein nincs jogunk változtatni...

- A természet a nők iránt sokkal udvariasabb és finomabb lehetne! nyögé erre neheztelő hanghordozással, szagos üvegcséjét keresgélve.

- A természet nem tesz kivételt, mylady!

- Starr lord, bámulom önt. Még ez öldöklő szagban is rémkövetkezetes tud maradni! sipogá szagos üvegcséjéből nagyokat húzva. Tetszik? Nagyon üdítő!

- Mylady nagyon kegyes, de a következetesség sarkpontja elveimnek - viszonzá mereven visszautasítva a szagos üvegcsét, a mivel most a lady a szemközt ülő Cliftonékat kínálta rendre és miután a biczegő Clifton kapitánynak a következetesség nem volt sarkpontja, neje és leánya után, elfogadta a lady kínálását.

E kis intermezzo után, újra az erdő árnyas mélye fogadá keblébe a társaságot, és a bouquet d'elefánt után, mindenki tágult tüdővel szivta magába a szegfű- és ibolya-fák édes illatát, miként ezt Loftus nevetve konstatálta...

Ez az élcz szájáról szájra járt és lady Owestry olyan felségesnek találta, hogy megkérdezte Starr lordot is:

- Starr lord, ez a legszellemesebb élcz, mit valaha hallottam! Nos?...

- Mylady, egy élcz soh'se lehet szellemes, mert a szellem komoly és magasabb valami! felelé rendületlen komolysággal, azután egész értekezést tartott szomszédjainak a szellem magasztosságáról, mit profanálni legalább is akkora bűn, mint a koronagyémántok ellopása - csak az volt a kár, hogy éppen a legérdekesebb helyen tarackdurrogások és hangos hurrah kiáltások szakították félbe, mert a társaság megérkezett a kirándulás helyére, egy gyönyörű tisztásra, melyet festőin szétszórt szikladarabok és emelkedések körítették...

- Miféle borzasztó népség ez? kérdé orrát fintorgatva az érdekes lady, midőn egy csomó félmeztelen, piszkos benszülöttet pillantott meg, kik álmélkodva bámulák a felaggatott lampionokat, tűzijátékszereket és a pompás biboremelvényt, mi két virágzó ibolyafa közé volt felállítva...

- A nem messze lévő faluból valók, kedves néném, viszonzá Granit, ki két barátja segítségével emelte le az »édes terhet« a magasból.

Az őrnagy rettenetes hahotával kaczagott, midőn meghallotta az elefántok tréfáját, és lady Owestry ép e pillanatban suhogott el mellette Starr lord karján...

Leirhatlan lesujtó pillantással méregette végig, mi minden bizonynyal kővé változtatta volna az őrnagyot, ha csak egy parányi van Meduza tekintetéből a lady szemeiben. Hát még ha tudta volna, hogy ő rajta nevet az őrnagy legjobban!

A fiatal Loftus ép e pillanatban segédkezett Maudnak a leszállásnál, ki egyszerre csak félig elfojtott sikoltással rántotta ki kezét az övéből...

- Megörült ön, Loftus? Majd eltöri az ujjaimat, riadt rá haragosan...

Ez dadogva kért bocsánatot, és mosolyogni próbált, de bensejében olyan düh és harag tombolt, mi majdnem szétvetette...

A gróf is e pillanatban emelte le Violet karcsu termetét, kinek arcán rózsás pir hajnalzott attól a kimondhatatlan boldogságtól, hogy egy villámgyors rövid pillanatilag a szeretett férfi karjai között pihenhet és ennek beszédesen lángoló tekintete belemerül az ő szemeibe, melyeknek mélysége egypár csudásragyogású fekete szem mélységére emlékeztette.

Ezt látta meg Loftus és minden erejét össze kellett szednie, hogy a grófra ne rohanjon, de magában megesküdt, hogy vagy ő öli meg, vagy ez őtet, de mind a kettőjük számára kicsiny ez a mérhetetlen nagy világ...

Maud éles szemei, mintha csak megsejtettek volna valamit, epés gúnnyal kérdezé:

- Lám, milyen sápadt lett egyszerre! Ugy látszik, még erősebb aroma is van a bouquet d'elefántnál! és erőltetetten felkaczagott.

Lady Owestry, ki ebből egy szót se értett, stereotyp mosolygással ment utánuk, midőn Loftas néma meghajlással nyújtá karját leányának.

A frissitőkkel gazdagon megrakott tábori asztalkák körül kéregetve, koldulgatva bámészkodtak a rongyos benszülöttek, félmeztelen gyermekeik pedig szemeikkel majd elnyelték a csillogó kristály és ezüst edények tartalmát.

A hölgyek érzékeny szíve megesett az olajbarna apróságok sovány, kiéhezett arcocskáin, sóvárgó pillantásain és vetekedve kezdék őket tömni mindenféle nyalánksággal, miközben lady Hatton indítványára, lelkesen elhatározzák, hogy felveszik a mulatság programjába a közeli indus falu meglátogatását és pénzadományt fognak osztogatni a benszülöttek között. Norton asszony, mint a delhii jótékony hölgyegylet elnöknője, először nagyon sértve érezte magát, hogy ez az eszme nem tőle ered, de aztán mégis a tárgyhöz illő komolysággal karolta fel az eszmét. Az őrnagy azonban erélyesen ellenkezett.

- Nem hölgyeknek való séta az ilyen isten háta mögé dugott piszkos indus falu!

Lady Owestry végre érkezettnek látta az időt, hogy boszuszomja kitöltését a goromba őrnagyon elkezdje:

- Ugyan miért? kérdezé dermesztő fagyossággal.

- Akarja tudni a tisztelt lady?

- Igen, igen akarom! Igen, igen akarjuk! kiabálták a lady pártjára álló hölgyek is kíváncsian.

- Nos hát mivel akarják, felelé jóízű bonhommiával az őrnagy, hát megmondom...

Először is az a falu nem is falu, hanem egy rongyfészek!

- Ez nem ok! mondá a lady magas lenézéssel.

- Orrfacsaró bűz, tenger piszok és olyan rondaság, mintha nem is emberek, de rókák és görények lagnák!

- Így csak a legridegebb önzés beszélhet! Erről ismerek önre, Stapleton őrnagy! kiáltá olyan diadallal az érdemes lady, mintha ezzel az őrnagyot félig agyonütötte volna...

- Bokáig érő szemétdombok, rőfögő sertésekkel teli pocsolják, s mindegyik kunyhó egy piszkos tehénistálló, kiáltá tüzesen az őrnagy, kit a lady támadása végre is ingerelni kezdett.

- Ez mind nem menti rideg önzését. A jótekonyságnak ilyesmitől nem szabad visszariadni! Igazam van, Starr lord?

A segítségül hívott Starr lord méltóságos fejbólintással igenlé a lady szavait, ki egyre diadalmasabb, lesújtóbb pillantásokkal méregeté az őrnagyot, a társaság nagy mulatságára.

Vége az őrnagy - ismerve a lady gyengéjét - egy csapással véget akart vetni a vitának.

- Tudják meg, hogy a falu környéke csak úgy hemzseg a Cobráktól és mindenféle mérges kigyótól! - kiáltá diadalmasan.

- Agyonütjük őket! rikoltá a lady még diadalmasabban és vele kiabáltak vérszemet kapva a hölgyek is majdnem valamennyien.

- Előre! Menjünk a szent cél érdekében!

A lady tehát fényes győzelmet aratott - az őrnagy pedig rútul meg volt verve - sőt legyőzött ellenségként - arra is rákényszerítették, hogy jótekonny utjukban el kellett őket kísérnie.

Ez már aztán valóságos megadás volt kényre kegyre! Mindamellett meg volt mégis az az elégtétele, hogy Lucy, Violet és még néhányan a fiatalabb hölgyek közül, semmikép se voltak rávehetők a falubeli sétára.

Granit természetesen mindjárt a pártjukra állott.

- A tsapuri szikla-templom romjainak a megszemlélése ugyis fel van a programba véve, mondá, mi tehát majd ott várjuk be a tisztelt jótekonny társaságot. Jöjjön, gróf, ön is velünk tart, ugy-e bár? és ti, kedveseim, szintén! fordult a három Douglas testvérhez...

- Biz' isten legtöbb józan eszetek van, mormogá annyira hangosan az őrnagy, miszerint látszott rajta, mennyire jól esik a lelkének, hogy ilyen gorombát csiphetett a társaságon.

Vége rövid huzavona és feleselés után, a társaság zöme elindult és az ujjongó falubeliektől vezetve, csakhamar eltűnt az erdő virágos bokrai között, őket pedig egy hindu fiucska vezette más ösvényen a templomromok felé...

A szűk ösvényen csak egyesével haladhattak, és a gróf egyik fordulónál véletlenül vissza-pillantott az elhagyott tanyahely felé...

Káprázat volt-e vagy valóság? Mintha a hindu lányka karcsu alakját látta volna gyorsan el-villanni a bokrok között.

- Mindenütt ezt a csodaszép gyermeket látom! mormogá izgultan és megint abba a méla álmodozásba merült, mi Violet szívét annyira kétségbeejtette.

Miután a templomromok jóval közelebb feküdtek a falunál, nem igen siettek, hanem, a hol a sűrűség engedte, a hölgyek megálltak és virágokat szedtek, Violet pedig legfiatalabb öcsce részére, egy üres bonbonniére-be rovarokat gyűjtögetett.

- Hölgyeim, ne mélyedjenek nagyon a bokrok közé, mondá az egyik Douglas, a Henrik, miközben visszaadta Violet-nek egyik elvesztett keztyűjét...

- Csakugyan, ne maradozzatok el! szólt közbe Granit is, kik Lucy-val egymást a kalycanthusok vörös virággubóival dobálták...

- Óh, ezen a tájon nincs mitől félni! szólalt meg a hindu gyerkőcze is, ki Violetnek segített a bogárkeresésben... Én mindennap megjárom az erdőt Szirkárral...

- Mi az a Szirkár? kérde a hölgyek egyike.

- A gazdag Mali elefántja, egyetlen elefánt a faluban, kegyes úrnő!

- Mindegy! Nem a lochlomondi erdőkben vagyunk, hanem Indiában! folytatá Granit. Kigyó mindenütt lehet!

Maróthynak e figyelmeztetés, mintha egyenesen neki szólt volna, arczába szökteté a vért.

Röstellkedve vallá be maga előtt, hogy kísérei kötelességét ugyancsak elhanyagolja, mikor Norton kisasszonyt egyedül engedi bujkálni a bokrok között.

E figyelmetlenséget mindenáron jóvá akarta tenni, és a bokrok között a lányka elé került.

- Megengedi, hogy én is segítek a bogarászásban? szólt lágy, kérlelő hangon.

Violet összerezcent, de szívét boldogan dobogtatá meg a hang minden rezgése...

- Nagyon megköszönöm segítségét, mert, bevallom, kissé gyáva vagyok... A nagyobbakhoz alig merek hozzányulni, felelé bájos mosolylyal. Miana már jól ki is nevetett érte!

A hindu gyerkőcz nevetve biczczentett rá fejével: Ugy van, a miss nagyon megijedt egy nagy fekete póktól. Egészen fehér lett bele!..

- Rémületes, undok állat volt, óriási szőrös testével, hosszú, vérvörösvégű lábaival! rebegé még most is összeborzongva.

- Bizonyosan egy madárölő pók lehetett. Félelemgerjesztő, de nem mérges, nyugtatá meg a gróf.

Miana e közben fürge gyikként surrant ki-be az összefonódott sűrűség közé, és egyszerre csak diadalmas kiáltással egy zománczosan ragyogó bogarat mutatott, mit egy vörös virágu erythrina bokron fogott...

- Mily gyönyörű! Valóságos élő drágakő és zománcz!

- Csakugyan szép és hozzá még a legritkább fajtája a pompályoknak! dicséré Maróthy is.

Violet ragyogó szemekkel tekintett fel rá:

- Lám, minő szerencsét hozott a segítsége! Az elébb alig találtunk egy-kettőt, most meg egyre-másra leljük a legpompásabb példányokat... Én is milyen gyönyörűt találtam!

- Kétlem, hogy én hoztam volna a szerencsét - azután mintha valamiben elszólta volna magát, észrevehetőleg másra terelte a beszédet.

- Tulajdonkép, kinek számára gyűjti a rovarokat?

- Öcsém, Arthur számára, kinek már meglehetősen szép gyűjteménye van... de, ha ezeket meglátja, akkor magánkívül lesz örömeiben...

- Ah, olyan szenvedélyes gyűjtő? Akkor igyekeznünk kell, hogy e doboz egészen tele legyen. Miana, igyekezz te is, és bő jutalmat fogsz kapni!

- Oh, én igyekezni fogok, szahib!³ felelé a jutalom hallatára csillogó szemekkel a kis hindu, ki lassan-lassan annyira bizalmassá vált, hogy a gyermekek szokott közlékenységével apró történetkéket beszélt el nyomoruságos falujukból, veszekedő szomszédjaikról, a gazdag, de fősvény Malinak elefántjáról, az öreg Szirkárról, az ő óriási játszó társáról...

Violet és Maróthy nevettek a történeteken.

- Ki hinné, hogy a pletyka és emberszólás még a rengeteg mélyén is virágzik, - mondá az utóbbi - Miana pedig a sikertől neki bátorodva, egy újabb történetkébe kezdett, melynek hőse szintén Szirkár volt.

Igy aztán a rovarkeresés és a történetké hallgatásába mélyedve, egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy messze eltávoztak a felvett iránytól és a virágos rengeteg helyett, vizenyős, dsungelszerű lapály terül el előttük.

A fák és kuszónövények helyét sűrű bozót, karcsu bambusz csoportok foglalják el és embermagas sással kevert fűtenger hullámszik a meddig csak el látnak.

- Ejnye, Miana, hová vezettél bennünket? kérdé boszus nevetéssel Maróthy.

De a fiu nem nevetett, hanem látszott rajta, mennyire meg van ijedve.

- A dsungelba tévedtünk, szahib! Menjünk innen, mert ez nem út, hanem vadak csapája.

Violet kissé elhalványult, a gróf azonban sietett megnyugtanni:

- Ne aggódjék, lady Violet. Ime, ott sötétlik az erdő. Ha egyenesen neki vágunk, félóra múlva elérjük. Engedje meg, hogy én menjek legelől!

- Vigyázz, szahib! A dsungelban sok kigyó tanyázik, Cobra, Suncherkor! Nézd, e bokornál vedlette le egy a bőrét!

Maróthy hallgatást intett neki kezével.

- A társaság részéről élénk szemrehányásokra lehetünk elkészülve! Nem fogják megbocsátani, hogy ilyen figyelmetlenül megféledeztünk róluk.

A lányka komoly tekintettel nézett rá:

- Kölcsönbe tehetjük. Ők szintugy megféledekeztek rólunk. E mellett a mi multságunk hasznos volt, míg az övék zajos léhaság.

A gróf fürkészőleg nézett rá. Nem tudta érzi-e, avagy csak tetteti e túlságos komolyságot.

- A virágcsatát érti? kérdezé aztán mosolyogva, mert szentül meg volt győződve, hogy csak szenvelgi a komolyságot...

---

³ Úr.

- Igen, azt értem! felelé a lányka elfogulatlanul.

- Önnek nem tetszik ez a költői szép játék?

- A játék szép volna, ha nem volna egyuttal kegyetlen. Annyi szép virágot a szelekbe, hervadásba szórni semmiért...

Maróthy nagyon érzelgősnek találta e feleletet, s kedve lett volna azt felelni rá: »hiszen van a rengetegben elég«, de mivel vágyott tudni, meddig megy ez az érzelgősség - ezt kérdezte:

- Hát inkább a galyakon hervadjanak el?

- Inkább!

- E feleletből azt következtetem, hogy kegyed a virágokat érző, szerves lényeknek tartja, miknek fáj a halál és hervadás?...

A gróf hangjából akaratlanul némi gúny ritt ki. A tegnapi gondolt. Minő igazi érzés, szenvedély lángolt annak a másik lánynak minden szavában, hangjának minden rezgésében. Szinte őt is átjárta, hevítette - míg ez a langy, erőltetett szenvedés, untatja, ellentmondásra készíti...

Violet mintha megérezte volna ezt - kissé megütődve emelé fel fejét.

- Nos, és ha hinném! kérde komoly, hideg hangon. A természet törvényei szerint: ami él, az egyuttal érez is!

- Nem mondanék ellent! felelé sebesen, de hideg udvariassággal a gróf...

- Nem is hatalmaztam fel rá. A vélekedés még nem állítás, mi a tagadást kihívhatná! felelé nyájasan, de olyan kimértiséggel, mi a további társalgást teljesen megakasztotta közöttük.

Maróthy érezte, hogy semmi tapintatlanságot sem követett el, azért kétszeresen boszantotta ez a mimozaszerű, tulságos érzékenykedés. Tapasztalta ugyan, hogy majd valamennyi angolnő ilyen, de Violet-et eddig kivételnek tartotta és szeretett vele társalogni megnyerő kedvessége és nyájasan komoly modora miatt.

A fenti visszautasítás után - nem kezdhet vele társalgást, legalább egy ideig nem, a hallgatás pedig feszélyezni kezdte. Óhajtott, bárcsak mielőbb rátalálnának a társaságra.

Meggyorsította tehát lépteit s délczeg alakjával, rugalmas lépteivel széles ösvényt taposott a bozót között, melyet már egyes facsoportok kezdtek itt-ott megszagatni, mi az erdő közelségét hirdeté.

Miana az egész idő alatt hallgatagon lépdelt mögöttük, s néha oly közel férközött Violethez, hogy minduntalan a sarkára taposott mezitelen lábaival.

- Miért vagy oly néma, Miana? kérdezé hátra fordulva, de a mosoly és hang megfagyott ajkain. A fiu arcza fakó volt a félelemtől és fekete szemei egy megriasztott szarvas nyugtalanságával forogtak mindenfelé.

- Mi bajod, Miana?

Ez egy ugrással a gróf mellett termett.

- Szahib, te magas vagy, mint a bambuszszál! Messze van még az erdő? Nem látod a többieket? kérde elfojtott suttogással.

- Mi bajod, felelj hát? kérde a gróf is türelmetlenül.

- Oh siessünk, szahib, Shiwára kérlek, siessünk! Valami nyomon követ bennünket... A bozótot mozogni láttam, ropogni hallottam... Talán egy banyura...

- Hallgass! azután a megijedt Violethez fordult. Ne féljen! Valami kigyó, vagy kisebb állat menekül előlünk. Talán egy sakál! Bármerre nézek, nem látok semmit... Különben, hogy megnyugtassam, utána nézek!... Ezzel a mutatott irányban a bozót közé készül hatolni...

De a lányka halotthalványan ragadá meg mindakét kezével:

- Nem eresztem fegyvertelenül, nem! A banyura az emberevő tigrisek legvérszomjasbbika... lihegé halálos aggodalommal... A mint azonban a gróf nyugodt, egykedvű arczára pillantott... bíbor piros lett és megdöbbenve, szégyenkezve ereszté le kezeit.

- A félelem, hogy magunkra hagy, zavart meg annyira... Bocsásson meg, azt se tudtam mit csinálók! hebegé kimondhatatlan zavarában...

- Fussunk, szahib, fussunk! A kék szemű istennő oltalmazzon, nézd, hogy mozog a bozót megint! rikoltá közbe rekedten a gyerek...

- Elhallgass, mert a bozótba hajitalak! riadt rá türelméből kifogyva Maróthy, azután, mintha a környéket vizsgálná, félre fordult, hogy a lányka zavarát leküzdhesse...

- Mondom, semmi! E ficzkó ép oly gyáva, mint földiei. Én jól ismerem a tigris természetét. Az nem késik a támadással s nem eskortirozna bennünket az egész dsungelon keresztül... Ugy-e, hisz szavaimnak és nem fél megtenni a rövidke utat az erdőig?

- Hiszek önnek! felelé még mindig elfogult hangon a lányka, a nélkül, hogy feltekintene...

- Engedje meg, hát, hogy induljunk! Ah, hallga! Mintha elmosódott hangokat hallanék a távolból! Bizonyára a társaság lesz! Bennünket keresnek!

Meggyorsították lépteiket, sőt Miana is kissé bátrabban tekintgetett szerteszét.

Egyszerre a gróf mellé surrant és gyengén megrántotta rövid kabátja szárnyát.

- Mit akarsz? Tán megint tigrist látsz a bozótban?

- Nem, szahib! Nézd azt a szent fügefát. Onnan el tudlak vezetni a szikla-templomhoz... felelé ragyogó szemekkel.

- Jártál már erre?

- Addig a fügefáig. Szirkár nagyon szereti a gyümölcsét. Faszedés közben napjában többször elcammogott ide a dsungel szélére csemegézni, sőt még a templomromoktól is.

- Mit kerestél Szirkárral a templomromoknál?

- Köveket hordtunk Malinak a tűzhelyéhez. Odavezesselek benneteket, szahib?

- Ez okos gondolat - Miss Violet, lesz szíves határozni: az erdőnek vagy a romoknak vegyük utunkat?

- Melyiket gondolja jobbnak?

- Azt hiszem a romoknál hamarabb találkozhatunk a társasággal.

- Akkor menjünk, hogy mielőbb elhagyhassuk e vad tájékat...

- Előre, Miana, mutasd hát az utat!

A fiu fürgén szökött előre. Az ismert tájékon bátorsága és jó kedve egyszerre visszatért, s százféle bohóságot fecsegett össze-vissza vén négylábu barátjáról, a Szirkárról.

- Ha hallanád, szahib, milyen szörnyű módon csámcsog, mikor a leves kobi dinnyét eszi. Egyszer a Tippo szomszéd hanuman majma egyet el akart lopni előle. Olyat ütött rá az orrmányával, hogy menten letörött a dereka... és Tippo szomszéd a manzanilla alma nedvéből

adott neki, hogy ne kínlódják a szegény hanuman sokáig... Tudod, szahib, a... Visnu segits! Hallod a pávákat? Ahol pávák vannak, ott...

Ebben a pillanatban iszonyú bödülés harsant fel a közelben és a szétrepülő bozótból egy hatalmas tigris szökkent elébük a tisztásra...

Abból a setét-barnás fajból való volt, mit Indiában fekete tigrisnek neveznek. Ez a legvadabb és legkegyetlenebb a világ minden fenevadja között.

- Ne mozduljon, az égre ne mozduljon! susogá sápadtan a gróf... Mikor rám veti magát, meneküljenek a bokrok közé - és kezének alig észrevehető mozgásával, zsebkését vette elő.

Violet azonban nem hallott, nem látott semmit! Szemei elé éjsötét fátyol ereszkedett és minden érzékétől cserben hagyva, félig eszméletlenül karolta át egy fa derekát.

A félelmes fenevad egész magasságában felegyenesedve, nézett vele farkasszemet szikrákat szóró tekintetével, azután, mintha a távolságot méregetné, macskalassan elnyúlva, le-lehasalt, miközben gyűrűzött farkával idegesen korbácsolá rengő oldalait.

- Veszve vagyok! E nyomoru kis kés alig ér többet egy gombostűnél; de mig én halálharczomat vivom, ők megmenekülhetnek, gondolá hideg elszántsággal, mialatt a tigris minden mozdulatát vigyázta, mikor hasal le a támadó, halálos szökésre...

Igy mult el egyik rettentő hosszú pillanat a másik után... de az ökörnagy fenevad, mintha valami nyugtalanítót érezne a közelben - egyre késlekedett, a támadással.

Le-lehasalt, mintha szökésre készülne, azután rugóként újra talpra pattanva, hördülő fuvással szimatolta köröskörül a levegőt, mialatt szemei vad szikrázással meredtek a sűrűség homályába...

Maróthy mindannyiszor görcsös rándulással markolta összébb gyöngyháznyelű kését és vére szilaj nyargalással lüktetett ereiben...

E rettentő várakozás minden pillanata egy-egy átszenvedett halálküzdelem volt, s még az ő aczél idegzetét is annyira tulfeszíté, hogy nem birta tovább... A tigrisre akart rohanni, hogy támadásra ingerelje, hogy vége szakadjon e gyötrelmes perczeknek.

Ez azonban, mintha csak megsejtette volna, csakugyan ugráshoz készülődött.

Ebben a pillanatban egy fiatal szarvas borju bőgése kondult meg a közelben, mire a tigris nyilgyorsan kapta fel a fejét, a másik pillanatban pedig egy jól ismert hang, mintha álomban hallaná, csendült meg halkan mellette:

- Meneküljön, mentse meg magát!... és közte és a meglepett fenevad között a hindu lányka állott lihegő kebelével, elszánt tekintettel szemeiben...

- Vissza, Anarkalli, vissza! akarta kiáltani, de torka nem adott hangot és egész testét ónsúlyu kábultság, az érzékek béna elzsongulása tartotta lekötve. Nem látott, nem hallott semmit, csak a rohanó vér zúgott, csengett füleiben...

- Az égre meneküljön hát, meneküljön! vagy mindnyájan itt veszünk! zihálta kétségbeesett tekintettel és látva, hogy a gróf nem mozdul - - szilaj mozdulattal a tigris elé vetette magát...

A leomlott fekete hajsátor- és a lobogó ruhák repkedésétől a fenevad egy perczre megriadt. Dörgő ordítással szökkent hátrafelé, azután oldalait korbácsolva, a lányka ellen fordult...

- Anyám, anyám, Anantára kérlek, segits! sikoltá élesen, és gyenge karjait a szökni készülő tigris elé tárta, mintha ezekkel akarná feltartóztatni...

Sikoltására a fenevad légreszkettető bödülése felelt, rémesen, iszonytatón...

E támadó bődülések villámként nyilalltak át a gróf egész valóján... Emberfeletti dühöt és erőt érzett magában tombolni.

- Vissza, Anarkalli, vissza! és elébe szökve, saját testével akarát eltakarni, megvédelmezni... midőn a tigris egyszerre a halálos rémület velőt rázó bődülései között felhemperedett és vonalogva csapkodott maga körül kimeresztett körmeivel...

Anarkalli iszonytól elmeredő szemeiben csudálatos láng lobbant fel:

- Anyám, drága anyám! Ah, nézzétek, nézzétek, Ananta kigyója képében megmenti leányát, kiáltá az öröm és felmagasztosultság megrázó hangján, miközben karjait ölelőn a tigris felé tárta...

A fenevad csikos teste köré egy hosszú, aranyzöld kigyó volt tekerődve és horgas méregfogait egyre vadabb sziszegéssel vagdosá beléje...

- A Cobra Manilla! kiáltá leküzdhetlen borzadálylyal a gróf, mintha földöntuli csudák, hatalmak jelenlétét érezné...

- Ananta kigyója! Üdv Lakschmisnak és Anantának! Anyám, drága anyám, meghallgattad lányodat... Nézze, nézze, egészen megölte hatalmas ellenségét...

A lányka tekintete izzott, égett, csengő hangja diadalmi énekként zengett és gyönyörű karjait újra meg újra gyengéd hévvel tárta a kigyó felé, mintha keblére akarná ölelni...

A kigyó ekkor ott hagyta görcsösen vonagló ellenségét és egy pillanatig magasra ágaskodva nézett a lánykára, azután nyilgyors villanással eltűnt a bozót zöld homályában...

Mindez alig tartott néhány villámgyors pillanatig, s Maróthy hangja még remegett a kiállt emberfeletti izgalmaktól, de mindamellett hévvel ragadta meg a lányka kezét:

- Köszönet, Anarkalli, forró köszönet!.. Életét tette érettünk kockára...

Bár sebesen kirántották, a gróf mégis érezte a kis kezek remegését:

- Az ön élete forgott kockán gróf úr! suttogá alig hallhatólag...

Maróthy édes mámort érzett szívébe lopódzni:

- Olyan drága önnek az én életem? Már másodszor mentette meg a haláltól... Mivel érdekeltem e nagy áldozatot? kérdé hévtől rezgő hangon.

Anarkalli nyílt, őszinte tekintettel nézett a gróf lángoló szemeibe:

- Mert nemes és jó! Szives, barátságos indulattal volt mindig irányomban... Ön az egyedüli, ki nem nézte bennem a szolgálót, és a megvetett népfaj gyermekét. Hálámat akartam kimutatni!

- Tehát csak hála, semmi egyéb csak hála! kiáltá keserű csalódással... Akkor minek jött ide?...

Az utolsó szavak különösen megdöbbenő hatással voltak a lányra. A gróf észre vette, és ez még jobban felizgatta.

- Minek jött ide, most, vagy akkor! Miként jött éppen az utolsó pillanatban? szólt szenvedélyesen...

Mintha halálos fegyver villant volna feléje, megint olyan ijedten döbbsent vissza s egész ajkáig elhalaványodott.

- Szememre hányja? lehellé fájdalmasan. Nos, hát én is a romokhoz indultam, tagolá elveresedve, - de rögtön, mintegy megváltva, mélyen fellélekzett, hogy vége szakad e gyötrő beszélgetésnek, mert Mianát látta futva feléjük közeledni, ki még most is egészen fakó volt a kiállt ijedelemről...

- Siess, szahib, siess! kiáltozá már messziről. A kisasszony ott fekszik a fatövében... Segits, mert meghal!...

- Bizonyára csak elájult az ijedtségtől, szólt a gróf felserkenve. Jőjjön, Norton kisasszony is szeretné megköszönni merész önfeláldozását!

Anarkalli csak fejét rázta csendesen, lesütött szemeiben azonban rejtett villám cikázott.

- Menjen ön! Én majd addig segítyt hozok a táborból! viszonzá röviden, de mig beszélt, fürkésző tekintete kardvillanásszerű sebességgel röppent végig a gróf arcán, azután rövid köszöntéssel eltűnt a bokrok sötét homályában...

Erre Miana egy banán levélben vizet hozott a gróf parancsára egy közeli forrásból.

Alig, hogy a hűs cseppek Violet fehér homlokát és finoman erezett halántékait érinték, magához tért ájultából és ingadozva felemelkedett...

- Nem akarna még egy kissé pihenni?

- Nem, nem, elég volt. Mindjárt magamhoz térek, ha szives lesz karját nyújtani, felelé halvány mosollyal és hálától áradozó hangon köszöné meg a bátor és önfeláldozó védelmet...

- A megmentés nem az én érdemem! felelé a gróf, azután, hogy másra terelje a beszédet, Violetnek újra pihenést ajánlt. A táborból nemsokára segíty érkezik! mondá.

- Nem, nem! Az ön erős karjain, mindjárt elmulik e szédülés... Mielőbb menekülni akarok e borzasztó helyről, hol isten csudája nélkül elvesztünk volna!

Még gondolatára is reszketek, hogy az az iszonyu vad önt szétmarczangolhatta volna, rebegé összeborzongva.

Maróthy összeszorítá ajkait, nehogy keserü, gúnyos mosolya árulója legyen.

- Igen, ti csak reszketni, ájulozni tudtok, az a lenézett szolgáló pedig testéből emelt védfalat gondolá megvetéssel, és maga se tudta miért, de szilaj harag és elégedetlenség forrongott szívében.

Violet pedig e közben teljesen magához tért, csak a gyengéd rózsaszínü pír nem akart visszatérni liliumfehér arczára.

Hallgatva lépdelt a férfi oldalán, ennek erős karjára támaszkodva - és most jól esett szívének a néma hallgatás, mert csordultig tele volt mámmal és boldogsággal...

Mámmal, boldogsággal és szerelemmel!

Sugárzó szemekkel lopott egy-egy pillantást komoly, nemes vonásu arczára s e pillantásokból annyi hév, olyan áhítatos imádat és rajongás sugárzott, minővel csak a hősök és félistenek alakjára tekintünk...

Hiszen hős és félisten volt ő, a bátorság és önfeláldozás maga! Nem-e állt szembe fegyvertelenül a fenevadak legrettenetesebbjével, hogy őt megmentse? Életét akarta adni az övéért!

Ilyen áldozatra csak a szerelem és imádat hevit! Milyen sötét, aggodalmas pillantással nézett, mikor eszmélni kezdett, hogy kiderült arcza egyszerre, midőn tekintetével találkozott. Ilyen tekintettel csak a szív és szerelem beszél...

Mindezeket végig gondolva, el is hitte sovárgó szívének és szeretett volna hangosan felujjongni, és kikiáltani ennek a szép mindenségnek: szeret.. szeret!.. Életével akarta megváltani az enyémet... tehát az enyém leend!

Ebből az édes mámból az ezredes és a segítyükre küldött emberek érkezése riasztotta fel, kiket nyomon követett az elefántokkal együtt jóformán az egész társaság.

- Hála az égnek! Hiszen semmi bajod sincs, gyémántom, ha mosolyogni tudsz! rikkantá magához ölelve az ezredes, azután majd nyakába esett a grófnak is, kit Nortonék, az egész társaság magasztalása és dicsőítése közben - ugyszólván elárasztottak hálájukkal és köszönetükkel.

Maróthyt az egész társaság közre fogta és nem térhetvén ki a kérdezősködők elől, pár rövid szóval elmondta az egészet. Hanem ez nem elégített ki senkit, kivált mikor a kiküldött emberek a hatalmas fenevad hulláját a táborba hozták...

Lady Owestry olyan hangon szörnyűködött, mintha fagótot sikongatnának és a kérdések egész árja zúdult fel újra minden oldalról. A férfiak a grófot, a nők Violetet ostromolták...

- Látod, kedvesem, ha te se mondasz többet, keresnünk kell valakit, a ki jobban elmondja, kiáltá hetykén a barna arcú Maud, és kézenkapva a báméskodó Mianát, a hölgyek csoportjába vezette.

A piszkos kis benszülöttet minden oldalról becéztek, simogatták. A férfiak pénzt adtak neki, a hölgyek pedig süteménnyel, gyümölcscsel tömték, mi Mianának annyira jól esett, hogy olyant is elmondott, a mit nem látott. Dörgő tetszés zaj jutalmazta elbeszélését, miből Maudnak is kijutott találékonyságáért, mi lady Owestryt a hetedik égbe emelte.

Maróthy nagyon unta már e zajongást, de kötelességszerűen ott kellett maradni, mert őket ünnepelte és körülöttük csoportosult az egész társaság, ő pedig halk hangon, de egész közönyös dolgokról beszélt Violetnek, ki azonban egész lelkével hallgatta, és olyan sugárzó szemekkel pillantott fel néha reá, hogy Loftus hadnagyot, ki egy faderéknek dőlve, figyelte őket, majd a düh emésztette meg.

Mikor Maróthy az ezredes hívására pár perczre eltávozott, sápadtan került Violet háta mögé.

- Hát aztán elég vitézen viselte magát ez a gáncs- és szeny nélküli lovag? kérdezte gúnnyal, de hangjából egész leplezetlenül kiritt a düh és a gyűlölet...

Violetet ostorcsapásként érintették e szavak. Sápadtan ugrott fel helyéről és haragjában annyira megfedekezett mindenről, hogy hangosan kiáltotta volna, ha szavait el nem fojtja a méltatlankodás:

- Távozzék, különben bátyámat hívom!

Loftusnak még az ajka is halálfehérré vált, de sarkon fordult és távozott; hanem szemei szikrázva keresték a gróf magas alakját, ki az ezredes és néhány úr társaságában beszélgetett. Nem tudta ugyan, mit fog neki tenni, de azért egyenesen feléje tartott, de alig tett pár lépést, könnyü legyező érintést érzett a vállán.

- Önnek kell ítéletet, mondani, jöjjön! kiáltá Maud, ki ezzel hűtlenné vált lovagját ismét hatalmába kerítette...

Maróthy is sietve tért vissza Violethez, mert a párok már tánczhoz sorakoztak...

Ide-oda tévelygő tekintete, mintha megint Anarkalli alakját látta volna a megvilágított bokrok árnyékában tova surranni...

Ez egyszer azonban csak felizgatott képzelete üzött vele játékot.

Anarkalli a táboron kívül, hová a vigalom zaja nem hatolt, egy fehér virágu azalea tövébe roskadva, fájdalmasan zokogott...

AZ ARCZKÉP.

Két hét mult el a történetek óta, mely idő alatt a férfiak jobbadán vadásztak, a hölgyek pedig - okulva a hosszabb séták veszedelmén - a táboron belül mulatták magukat Starr lord s még néhány otthon maradó úr társaságában, kiknek a vadászat nem tartozott kedvteléseik közé.

A gróf szintén nem vett részt a vadászatokban, de azért a hölgyeknél sem számított, mert a nap legnagyobb részét rajzmappái és a kartonjai között töltötte...

Ezek a napok azonban Violetnél a csendes boldogság napjai voltak, mert együtt festegetett Maróthyval, ki szívesen fogadta tanítványának és művészpajtásának, midőn határozott tehetségét és kitartását látta, sőt nap-nap után kedélyesebb barátsággal csevegte és festegette el vele az időt mert őszintén vonzódott hozzá, csendes, komoly, bár kissé tartózkodó természete miatt, szellemdús csevegését pedig élvezettel hallgatta.

- Balul ítélt meg e lánykát, gondolá többször. Érzelmősnek, kényesnek hittem, holott csak érzékeny, mint a mélykedélyű gyengéd női lelkek rendesen.

A hölgyek látva, minő szívesen tanítja és foglalkozik Violettel, szintén minden oldalról megrohanták. Szenvedélyes festőláz fogta el valamennyit, mint nem régiben, mert a daliás idegen mindegyiket mélyen érdekelte...

Irgyelték is Violetből, mert az ilyen bizalmas barátságból idővel rendesen gyengédebb viszony szokott kifejlődni, gondolá nem egy közülök titkos epedéssel...

Mikor Maud e dolgot meghallotta, könnyeket ontott mérgében, mert ő is szeretett volna a gróftól festeni tanulni.

Ugyanis lady Owestryt az a fátum érte, hogy néhány dsungel-darázs derekasan össze-vissza szurkálta. Egy ananászt szopogatott s ennek édes illata oda csalta ezeket a mérges jószágokat. A lady rikoltozva akarta magáról, elhessegetni, mire aztán rátámadtak. Feje akkorára volt dagadva, mint egy hordó és heves láz borzongatta - így hát Lucy-nek és lányainak éjjel-nappal mellette kellett maradni, mert, ha a lady beteg volt, száz kéznek kellett ápolni és körülte lenni, mert minduntalan más és más rigolyája támadt.

Maróthy szívesen elvállalta volna a lady betegségét, - csakhogy a nagyon is élénken nyilvánuló tanulási kedv elől meneküljön - mi nagy öröme - nem tartott soká... csak addig, míg a vadászok vissza nem érkeztek.

Legszorgalmasabb tanítványai ekkor tömegesen hagyták ott a rajzmappákat. Hogy is ne? mikor a legigézőbb, legcsábítóbb kaczerkodásokat se akarja észrevenni, hanem mindenre csak mosolytalan hideg udvariassággal válaszol... Ez fagypontra szállította le a heves érdeklődést...

»Ez egy jégcsap! Mit se lehet vele kezdeni«, ez az általános vélemény járt megvető ajk-pittyesztgetés közt szájról-sájra.

Csak Violet várta egyforma örömmel e mindennapi csendes, bizalmas órákat, - melyeknek azonban a hetenként rendesen megérkező telinga⁴ egy csapással végett vetett.

Hosszu bambuszboton lóggatott zacskójában nagyszámu sürgönyt és levelet hozott, mik az egész tábort fenekestől felforgatták.

---

⁴ Gyalogposta.

- Violet, kedves Violet, minő nagy ujság! kiálta sebesen közéjük toppanva Lilyet. A mama és papa magukon kívül vannak az örömtől. Mary testvérünk utban van férjével és gyermekeivel... és képzelj, a Maharadzsza, Dandu Pán pedig egész udvarával Delhibe érkezett... Már ki van adva a parancs a csomagolásra, holnap haza megyünk Delhibe...

Violet fejét lehajtva, némán hallgatott.

Ugy tetszett neki, mintha szomorú, vigasztalan éjszaka borulna egyszerre minden színpompára és a Dsamma virágos partjai kietlen pusztasággá váltak... ő pedig sirni szeretne bánatában...

Alig, hogy a társaság visszatért Delhibe, megérkezett a ház legidősebb lánya is családjával, és a mi az örömet és meglepetést nagyban fokozta, velük együtt, váratlanul, megérkezett a ház legidősebb fia is bájos, ifjú nejével...

Ez a nagy öröm azonban olyan volt, mint a téli napsugár, fényes, de fagyos egészen a didergésig, mert lehetetlen feszebb és ridegebb légkört elképzelni, minő a Norton-család bungalójában⁵ uralkodott.

Maróthy eléggé ismerte az ó-angol és az anglo-indo szokásokat s nagyon jól tudta, hogy a világ egyetlen egy nemzete sem zárkózik el olyan ridegen és visszautasítólag az idegenek elől, mint a gazdag és előkelő angol családok; Nortonék azonban ezt annyira a végletekig vitték, hogy kirívónak, erőltetettnek és a felgazdagodott parvenük erőszakolt majmolásának látszott.

Nortonék egy régi skót család, a nemes Breadhealenok nő ága egyenes leszármazóinak vallották magukat...

Ebből azonban csak annyi volt igaz, hogy Scótiából származtak, és valójában a férj és nő ősapja - két unoka testvér - Londonnak egyik legszegényebb negyedében korcsmároskodás, uzsora- és zálog-kölcsönzéssel foglalkoztak.

A rossznyelvek különben azt is beszélték, hogy Nortonné asszony roppant hozománya abból eredt, hogy őse a parti csempészeknek volt orgazdája... Ez azonban irigy rágalom lehet, mert Nortonné asszony a legkisebb kételynél büszke méltósággal mutatná meg az ősi család hiteles másolatát, melynek eredetije a Norton-család skót felföldi ősi kastélyának vadász csarnokában függ a Loch-lomondi tó sziklás partvidékén.

Bizonyára senki se hinne annak a rágalomnak se, hogy a tiszteletreméltó ősapák unokája pénzkölcsönök, birtokvétel s más egyéb ravasz és erőszakos módon az előkelő családok közé fészkelte magát, s az előkelő világ modorát, szokásait utánozva, egészen azon módon kezdett élni és fiainak magas tisztí rangot, lányainak pedig előkelő férjeket vásárolt.

Nohát ennek ellentmond a Norton-család ősi hagyománya, mely szerint, hogy a vagyon a családban maradjon, az unoka testvérek rendszeren összeházasodtak. Innen ered hát az a túlságos exkluzivitás!

E hideg, szertartásos, mondhatni merev légkört még ridegebbé, szigorubbá tette az a tulságosan jámbor, szenteskedő színezet, a mivel a család mások előtt tüntetett. Egy quäkernél telhetetlenebbek voltak a templomba járás- és a biblia olvasásban, és daczára e nagy keresztényi buzgóságnak - éppen nem követték az isteni mester irgalmat és szeretetet lehellő tanait.

---

⁵ Bungalow, szellős, verandával és kerttel körített mezei városi lak.

Határt nem ismerő göggel, sebző kicsinyléssel nézték le azokat, kik rang- és gazdagságban alantabb állottak, sőt Nortonné asszony több ízben megpendíté azt az eszmét, hogy az előkelő társaság számára, külön istentiszteletet és ájtatossági órákat kellene kitűzni, melyeken csak a rangbeliek vehetnének részt...

Mennél tekintélyesebb valamely család, annál számosabb szolgasereg sűrög-forog házában. Az előkelő európai családok ebben versenyeznek egymással, mert Indiában ez a gazdagságnak és a rangnak fokmérője, - így tehát Nortonéknak bungalowja is csak úgy hemzsegett a mindkét nembeli benszülött szolgaseregtől, kiknek ugyancsak volt mit szenvedniök uraságaik gögös, lenéző bánásmódjától.

A Norton-ház hölgyei, mintha hiréből se ismernék a női gyengédséget, e tekintetben még túltettek a férfiakon... Egyetlen jóakaró szavuk, nyájas tekintetük nem volt a nőcselédség részére, sőt még a gyengédlelkű Violet is mintha kicserélték volna, olyan sebző hidegséggel, mérték feletti göggel bánt velük, hogy Maróthynek egész jobb érzése fellázadt bele...

Pedig Violet e bánásmódjával sok keserű és könnyeli órát szerzett magának.

Maróthy kerülte vagy pedig olyan fagyos tartózkodó udvariassággal beszélgetett vele, hogy titokban mindannyiszor könyeket ontott miatta, mert nem tudta neki megbocsátani, hogy a hindu lánykával is olyan szívtelenül bánik...

Csakis ennek a képével volt tele szíve-lelke. Kétszerte jobban sóvárgott utána, vágyott édesen zengő hangját hallani, mert Delhibe érkezésük óta jóformán alig láthatta...

Miért bánnak e lánykával is olyan sértő, lealázó módon, tünődött haragosan? Hiszen tökéletes szépsége, elragadó kedvessége, még a szolgaseregére is olyan ellenállhatlan hatást gyakorol, hogy valóságos hódolattal környezik, és áhítatos tisztelettel néznek rá, ha közöttük megjelenik... Lehetetlen, hogy ne látnák, hiszen nemes megjelenése, előkelő mozdulataival inkább egy szolgáló ruhába öltözött herczegnőhöz hasonlít...

Vagy tán ezért irigykednek rá?... Igaz, vannak nők, kik társnőik szépségét halálos sértésnek tekintik, és megtorlatlanul nem hagyják, ha csak egy gombostű szurással tehetik is...

Irigy gögjük feledtetni velük azt is, hogy éppen olyan bevégzett műveltséggel, tanultsággal bír, mint ők, kétszerte mélyebben sebzi tehát minden szeszély és lealázás...

Vagy tán éppen azt akarják, gyönyörködni akarnak arcának fájó rángásaiban, rejtett könyektől izzó tekintetében, mert szebb, ígézőbb mer lenni, mint ők?... s azon vette magát észre, hogy öklével dühösen az asztal mahagoni lapjára csapott, hogy kartonjai csak úgy röpködtek, ugráltak bele.

Ebben azonban a gróf nagyon csalatkozott, és a Norton-ház hölgyei is csalódtak volna, ha ezt a kárörömet akarják élvezni.

Mert Anarkalli egyformán derült homlokkal, ragyogó szemeinek nyugodt, tiszta tekintetével fogadta, akármilyen lealázó hangon és tekintettel lett adva a parancs.

Gyönyörű fejét kissé féloldalt hajtva, figyelt a mondottakra, akár a gőg fenhéjázó, akár pedig a feddés sebző hangján lettek elmondva azok, a nélkül, hogy ajkait egy perczre is elhagyta volna ama gyengéd, bájos mosoly, mi arcát oly elragadóvá tette, azután nyugodt, nemes mozdulatokkal suhant át a termeken, a megbiztatást teljesíteni...

Minthogy a maharadzsa udvarával szintén megérkezett Delhibe, Agrából és Luknowból sok főtiszt és magasrangu államhivatalnok sietett udvarlására, kiknek tiszteletére az ünnepélyek sorozatát Nortonék egy fényes estélylyel nyitották meg, a melyre Delhinek benszülött főrangú családjai is meg lettek hiva.

A gróf áldotta magában a sok látogatót és a nagyszabású előkészületeket, melyek az egész házat felzavart hangyabolyhoz tették hasonlóvá.

Remélte, hogy a nagy sürgés-forgásban észrevétlen beszélhet a lánykával, mit különben a Norton-ház ridegségig szigorú illemszabályai meg nem engedtek volna.

Anarkalli azonban észrevehetőleg kerülte a vele való találkozást, úgy, hogy többször egészen elkeseredve ment szobájába, hol kartonjai elé ülve, folytatta a festegetést...

De most nem orchideákat és őserdő részleteket festett, hanem Anarkalli arczképét, min éppen az utolsó ecsetvonásokat végezte...

A hindu lányka Lakschmisnak, az ind szerelem istennőnek égi attribútumaival körülvett alakjában volt ábrázolva...

Csillagokkal hintett fellegszerű ruhában, fekete hajától körülsátorozva, lebegett a hajnalpirban uszó fellegek között, derekára pedig öv gyanánt Ananta kigyója volt többszörösen tekerődve, lapos fejét a keblén függő drágaköves lingámon nyugtatva.

A kis kép valóban az volt, a minek készült: a hűség és hasonlóság netovábbja és a vízfestészet remeke.

Maróthy sugárzó szemekkel nézte s ez egyszer teljesen megvolt a saját művével elégedve...

Egyszerre halk nevetés rezzentette fel háta mögül és egy kéz villámgyorsan elkapta a képet előle.

Mintha büntetetlen érték volna, olyan zavar s ijedelem közt ugrott fel székeről.

- Adja ide a képet, Henry! Nem akarom, hogy lássák! mondá komoran összevont szemöldökkel.

- Nem adom, kedves gróf! felelé csintalan mosolylyal a Norton-ház legifjabb csemetéje...

- Adja ide rögtön! Nem szeretem az ilyen tréfákat...

- Nem, nem adom, mindenkinek látni kell ezt a gyönyörű kis képet! és feleletet se várva, az az elfogadó terem felé rohant, ahol az egész család együtt volt.

A képet a csudálat és elragadtatás moraja fogadta, és a férfiak minden illetet feledve, úgyszólván egymás kezéből kapdosták ki, csupán Lothár, a legöregebb fiú sápadt el kissé, s remegő ujjakkal nyújtotta át bájos nejének, ki a többi hölgygel együtt alig méltatta egy tekintetre, hanem, mintha ujjaikat égetné a finom chinai papiros, sebesen adták kézről kézre, míg végre lady Nortonhoz került, ki egy bálvány rideg méltóságával trónolt a pamlagon.

Lorgnonjának mellfodraiba akadt lánczát kiszabadítva, fagyos közönyvel futtatá végig tekintetét, azután lenéző mosolygással adta tovább egyik növendégének.

- A kép, a kivitel valóban művészi kézre vall, szólalt meg üres, lepegő hangján,... de tárgya valóban botrányosan van választva.

- Tanulmány! bátorkodott Granit némi mentegetést megkoczkáztatni...

- Méltóbb tárgyat választhatott volna!

- De kedves anyám...

- Tudom, meggondolatlan szavaidat akarod mentegetni, elengedem, fiam, vágott közbe szigorú rendreutasítással... Nos, kedves őrnagy, folytassa a maharadzsza vadászünnepélyét, fordult azután ehhez szokott stereotyp mosolygásával.

A kép nemsokára megint visszakerült a pajkos Henry kezébe és kiosont vele az oszlopos előcsarnokba, hol egyszerre csak Lothár bátyjával találta magát szemközt.

- Add nekem azt a képet, Henry! mondá halkan...

- Dehogyan adom!

- Add ide, akarom! szólt hevesen, rosszul palástolt izgatottsággal...

- Hogy adhatnám, hiszen vendégünké, Maróthy grófé... válaszolá a fiú. Előbb megmutatom Shirának, aztán vissza adom neki... Hej, de jó tréfa lesz ez! s boszankodó bátyját ott hagyva, a csarnok udvarfelőli részére szaladt és a lépcsőzetes fordulónál szembetalálkozott Anarkallival...

- Ah, Shira, Shira, éppen magát keresem!

- Tán a ladyktól hoz parancsot? kérde ez dallamos hangján.

- Azoktól! Azt parancsolják jól nézze meg ezt!

A lányka gyanútlanul vette kezébe a képet, de alig vetett rá egy pillantást, tekintete rémlátón elmeredt, aztán az irtózat sikolyával dobta el magától...

E pillanatban ért oda Maróthy, ki szintén tanuja volt e jelenetnek...

Szemei még találkoztak a lányka kétségbeesett tekintetével, azután arczára tapasztva kezét, futott el onnan...

A gróf annyira fel volt ingerülve, alig tudott uralkodni magán:

- Arczátlan, pajkos kölyök, takarodjék szemeim elől! riadt rá a dühtől egészen halványan, mire Henri urfi esze nélkül sompolygott el onnan.

Alig, hogy az éj beállt, Nortonék bungalowján minden ablak fényárban uszott.

A csarnokos közepelőrész lapos tetején különféle színű bengali tüzek égtek, az oszlopos lépcsőcsarnok mellvédjén pedig mindkét oldalon hatalmas lángok lobogtak és a 16-ik benszülött sepoj-ezred katonái álltak diszőrséget...

Ez és a bungalow előtti tért ellepő kíváncsiak tömege magas vendég érkezését gyaníttatá és csakugyan még az éj első felében felzúgtak a tamtamok bűgő dörrenései, és száz meg száz fehér lángú viaszpálma-fáklyának csillogó fényétől körülvelt testőr csapat között, kanyarodtak a maharadzsza és udvarának aranyozott palankinjai a ház elé...

A Norton-család a lépcsők alján üdvözlé a fejedelem magas alakját, kinek drágakövekkel himzett ruhája szikrázó szivárványkört villantott mindenfelé, a merre csak fordult.

Maróthy jó ideig érdeklődéssel szemlélte a termekben fel-alá hullámzó idegenszerű sürgést-forgást...

A meghívott vendégek közt volt Süráh-Corbés nábab is, Golkanda és Mysore legnagyobb gyémántbányáinak a tulajdonosa, leányával, a gyönyörű Audával, ki karcsu derekán öv gyanánt négysor galambtojás nagyságu igazgyöngyöt viselt, hajában pedig olyan nagy színes gyémántokból álló diadém szikrázott, amit még a maharadzsza is őszintén megcsodált s egyetlen ritkaságnak mondta mindegyik követ...

Miss Auda pamlaga köré volt gyűlve Delhinek egész aranyfiatalsága, köztük természetesen Loftus hadnagy is, ki azonban félszemével Maróthynak minden lépésére vigyázott, mert erősen el volt tökévelve, hogy ma mindenáron belé vesz és megsérti a grófot... ki egészen félre

huzódva, egy ablakfülkében vonta meg magát, mert jól esett izzó homlokának a felfutó gobeák levelei között beszüremkedő éjjeli szellő hűvös simogatása.

Egyik inas éppen jégbe hűtött gyümölcsnedvekkal kínálta, de sikertelenül, midőn Lucyval karonfogva Violet sétált arra felé.

- Gróf úr, még semmi hűsítőt se ivott az egész estén, mondá, és kivéve a tálcát az inas kezéből, maga kínálta meg mosolygósan esdő tekintettel kísérve szavait.

Maróthy udvarias bókkal ürité ki az egyik poharat, mire az ablakot befutó gobeá indák oly erősen megzörrentek, hogy vörös virágtölcsérek a terembe hullottak...

- Valaki a háta mögött rejtőzködik! suttogá Lucy megrezzenve.

- Valami kíváncsi cseléd kandikál be a kertből! felelé nyugodtan Violet, azután elárulta a grófnak, hogy mai estélyükön egy nagy fontosságú esemény fog történni; Dandu-Pán, a maharadzsa, fel fogja köszönteni a királynét, mint Alsó- és Felső-India uralkodóját, hogy megczáfolja azokat a gyanúsításokat, mintha ő titkon az angol uralom ellen törne és conspi-rálna...

- Milyennek találja ön Nena-Szahibot? kérdé Lucy?

- Kit?

- No, Dandu-Pánt, a fejedelmet?

- Nekem nem tetszik. Valami vésztiósló, sötét komorság van az arczában, s mikor mosolyog, akkor még félelmesebb!

- Igaza van, valami tigrisszerű van arczában!

- Ugyan, Lucy, hogy mondhat szilyent. A papa ép ma indította utnak a futárt sürgönyökkel az alkirályhoz, a miben Nenáról a legjobb és legmegnyugtatóbb értesítéseket küldi. A mama határozottan kijelentette, hogy Nena egyenes jellem, képtelen minden kétszínű játékra és összeesküvésre, és kezeskedni merne hűségéről és jóindulatáról. Amit pedig a mama mond, az igaz és a papa úgy a politikában, mint mindenben mindig a mama véleménye után indul és tanácsait mindenha követi...

A gróf csak mosolygott magában, mert az utolsó szavaknál Violet elvörösödött. Észrevette, hogy elszólta magát, a mivel ugyan nem valami nagy titkot árult el, mert egész Delhi tudta, hogy Nortonné szava és akarata mindenható, mert korlátlanul uralkodik férje: a tábornok fölött.

Loftus hadnagy ez alatt lángoló tekintettel kísérté a beszélgetők minden mozdulatát.

Mikor Violet a gróft megkínálta, ő is kihajtott egy pohár erős spanyol bort. Pedig már ekkor jócskán felhődzött a fejében, mert az est folyamán egyre-másra üritgette a wiskyvel és arrakkal vegyített szódavizet, hogy magát elhatározásában még jobban megerősítse.

- Nem várok tovább egy perczig se, csak addig, mig a lányok távoznak, biztatá magát egyre hevülőbb agygyal... Akkor oda megyek és meglököm... vagy pedig kihívón a szemébe nézve, tyukszemére taposok... Ebből csak megérti, mit akarok?...

A lányok távoztával csakugyan felpattant ültéből, de mig a szembejövöket kerülgette, az alatt a gróf félrehajtá az egyik kijáró selyemfüggönyeit, melynek lépcsői a kertbe vezettek...

- Ezt még jobban szeretem! Legalább minden feltűnés nélkül történik az egész. Nortonné asszony ugyse bocsátana meg, ha estélyét megzavarnám! gondolá és egy másik ajtón gyorsan utána sietett...

A tropicus éjszakák varázsfényű fehér ezüstvilágában úszott a parkszerű nagy kert, minek végében az összeboruló óriási angriet fák között a Dsamuna folyó kanyargott lassu gyöngyözéssel.

- A ki e csudaszerű világítást vászonra tudná vetni, a teremtés titkát lopná meg művészetével, gondolá Maróthy és elragadtatva állott meg a lépcsőzetesen alávezető terraszs szélén, hogy végig tekintsen a holdfényben uszó kert fölött, melynek pálmái és cziprusai a tündérek városának fantasztikus tornyai és kupolái gyanánt nyúltak a magasba...

Mintha csak átlátszó ezüstben és kristályban uszna az egész mindenség... Valóban e csudás földrészen a rege és varázs karöltve járnak a valósággal, mormogá lassan lefelé lépdelve...

A varázs-szépségű éjszaka, a csudás környezet és a százféle édes virágillat egészen megvesztegették érzékeit és andalgásra csábították.

Nem is iparkodott e csábításnak ellentállni, hanem lassan megkerülte a nagy szökőkutat és a széles levelű muzabokrok között a folyó partja felé tartott, minek locsogása elnyelte a városból ide hangzó halk, zavaros morajt.

Egyszerre könnyű selyemruhasuhogás hallatszott közelében és a bambuszok karcsu szálai ide-oda inogtak...

- Ki jár itt? kérdé boszusan.

- Én, uram!

Az óriási legyező pálma mellett a hindu lányka állott, s karcsú alakját regés fénynyel sugárzába a holdvilág...

Felvillanó szemekkel lépett melléje s mindkét kezét feléje nyújtá...

De a lányka nem mozdult, sőt visszautasítólag intett.

- Anarkalli!

Ekkor látta, hogy arcza milyen bánatos és szemei ki vannak sirva.

- Anarkalli mi baja, hogy egy szava sincs számomra annyi idő után?

- Oh, uram, minek festette azt a képet? Nem tudott nálamnál méltóbb tárgyat keresni ecsetje számára? tört ki végre a lányból...

- Ez bántja önt, ezért sirt?

- Engem, méltatlan, bűnös, kiátkozott teremtetést festett le az istennő képében. Tudom, nem gúnyból, nem kicsinylésből tette, de minek tette, minek tette mégis?

Hangjában olyan szenvedélyes fájdalom nyilvánult, hogy Maróthy egészen elfogódva kérde:

- De hát miért?

- Az a kép szerencsétlenséget hoz mindnyájunkra... *Ha csak én ráhozna, nem törődnek vele... De önre is... és még valakire, a ki egyszer az ön szívének drága leend! Ne szeressen ön senkit! Őrizkedjék a szerelemtől, mert Lakschmis könnyörtelenül megboszulja magát azon, a kit ön szeretni fog és önön, a miért alakját kicsufolta és megszenteltelenítette...*

Maróthy megkönnyebbülten mosolygott:

- Ezért e nagy fájdalom?... Anarkalli, ön egy csodálatos lányka! Minden szava magas műveltséget és leggyengédebb szívet árul el. Csudálkozom, hogy elhiszi e babonát, minek egész alapja csupán az, hogy ősei is hittek benne...

Ne haragudjék rám, de nagyon gyarló nevelést kaphatott abban a nagyhirű európai intézetben, a hol még az ilyen lehetetlen fogalmakat se bírták kivenni a fejéből...

- Nevelés, műveltség, gyengéd szív, - ezek szép szavak, uram! viszonzá sértett büszkeséggel. De azt is elhiheti, hogy családom női szintannyi neveltséggel, műveltséggel bírtak, s volt oly gyengéd szívük, tán sokkal gyengédebb, mint ezeknek a tisztátalan állatoknak, ezeknek az angol nőknek... és a fellázadt hindu vér minden dölyfe, gyűlölete szikrázott szemeiben...

A gróf tekintete elkomorult. Ez a vad, heves kitörés visszatetszést ébresztett benne, mit Anarkalli észrevéve, régi szelid, zengzetes hangján folytatá:

- Mit mondjak önnek a multról? A mi elmúlt, annak vége; többé vissza nem jó. Mostani elnyomóink nem az első barbárok, kik országunkat elvették, leigázták. A mit ezek azonban meghagytak, azt elvették, elrabolták a mostaniak: az angolok! Csudálkozik hát gyűlölettem?!...

Ön talán kinevet magában s családom irányában előítéletesnek, gőgösnek, elfogultnak tart, ha elmondom, hogy a régi időkben őseim közül nem egy magukkal az istenekkel érintkezett, kik leszálltak hozzájuk, csudájára mindeneknek... Ah, hogy ez időknek vége, vége! Az örök végzet lesujtott bennünket, sőt magukat az isteneket is lesujtotta... Lássá, ezt nem akartam önnek elbeszélni, de magam se tudom mi kényszerített rá; ... tán az, mi most rá kényszerít, hogy megkérdezzem: meddig marad még itt? ebben az idegen, távoli országban? Mikor tér vissza hazájába?

Sajátságos, gyors hangsúlyozással beszélt, mintha mielőbb tul szeretne lenni e kérdésen.

- Kívánja, hogy elmenjek? kérdé, mialatt fürkészőleg nézett arczába, mi egészen sápadtnak látszott a fehér holdfényben...

- Igen! mielőbb! volt a fojtott hangon adott válasz, de mintha nehezen tudná kimondani, szemei pedig a holdsugaras távolba révedeztek...

- Anarkalli, hát annyira gyűlöl engem?... Azt belátom, hogy magas képzettsége, születése és a visszaemlékezés keserűvé teszik önnek helyzetét a házban... Belátom és átérzem, hogy a folytonos megaláztatás és sértő szeszélyek lelke mélyéig sebzik mindennap, de azt, hogy miért gyűlöl engem, miért óhajtja távozásomat, nem tudom magamnak megmagyarázni? Tán mivel lefestettem? Ezzel se önt, se a szerelem istennőjét sérteni nem akartam! Birni akarom arczképét, mert szépsége elbűvölt, megigézett, birni akartam, hogy örökre meglegyen, mindig lássam, bárhová megyek is, hazámba, vagy akár a föld tulsó végére...

Heves, szenvedélyes hangon beszélt, és feszülten leste a lány arczán szavai hatását, ki az utolsó szavakra, mintha megkönnyebbülten lélekzett volna fel:

- Tehát csakugyan menni akar? kiáltá fájdalmas örömmel. Óh, menjen, utazzék el mielőbb! Holnap, vagy már holnapután, de menjen, távozzék a lehető leggyorsabban.

Azután keblére kulcsolva kezeit, felragyogó szemekkel nézett a magasba, mintha a szikrázó csillagvilághoz beszélne...

- Azt kérdi gyűlölöm-e?... Nem, nem gyűlölöm! kiáltá a hévteli elragadtatás hangján... Az ég minden áldását, üdvét imádkozom le fejére. Ön az egyedüli, ki résztvevő, barátságos volt irántam, vigasztalt, bátorított. Résztvevő szavaira szívem kinyílt, hangtalan, néma bánatom enyhítő szavakat talált...

Ez az óra azonban bezárja örökre... Könyeim többé nem lesznek, hanem láng és tűz lövell belőlem és megemészt majdan engem is!...

Fekete szemei csudás ragyogással égtek, rejtélyes felindulása megkétszerezte bűbájos szépségét. Lakschmisz volt ő, maga az észbontó, sziveket igéző Lakschmisz!...

Maróthy néma bűvölettel nézte, csodálta. Hangjának édes zenéje, a virágillattól átfűlt levegő egyre jobban elmámorosíták...

Egyszerre a bülbül epedő csattogása szólalt meg a szerelem himnuszaként az éj fenséges csendjében...

Nem volt ura érzékeinek többé! A rejtegetett tűz, láng kitört, vágytól sóvárgó szive szivre, viszonszerelemre vágyott.

- Nem tündérkém, nem megyek országodból sehová! Itt maradok veled, mert szeretlek! kiáltá és szenvedélyétől elragadtatva, mielőtt a lányka sejthette volna, átölelé mindakét karjával és magához szorítva, izzó csókokkal halmozá el ajkát és szemeit...

Reszkető sikolylyal szakította ki magát az ölelésből és felriasztott vadként tűnt el a bokrok között... Ugyan e pillanatban a szomszéd bokrok is megzörrentek és elfojtott gúnyos nevetés hallatszott a homályban...

De Maróthy nem látta, nem hallotta... Kitért karjaival még ölelni hitte a karcsu, reszkető alakot, s izzó ajkain még égni érezte a bársonyos ajkak melegét, mint valami ritka exotikus virág mámoritón édes illatát...

A MERÉNYLET.

Mary, a ház legidősebb leánya, gyermekeivel együtt időzött a szülei háznál.

Ez a két kis ikertestvér volt a Norton-család öröme és büszkesége. Egyszerre születtek, ezért annyira hasonlítottak egymáshoz, hogy alig tudták őket megkülönböztetni egymástól. Mind a kettő tejfehérbőrű, ibolyakék szemű, aranyfürtös kis apróság volt és mikor egymás mellett, kis karjaikat rózsás nyakacskaik köré fonva, szunnyadtak a bölcso kék selyem párnáin, felhőkön szendergő angyalkáknak látszottak - és a ki látta, még lélekzetét is visszafojtotta, nehogy felébredtve - elrepüljenek.

A család apraja, nagya imádta, becézte e nem egészen kétéves ikrecskéket, s egymás kezét fogva, órák hosszat elálldogáltak, csendben, zajtalanul a pompás bölcso mellett, és mikor aztán felébredtek, egymás kezéből kapkodták, csalogatták ki, s az volt a legboldogabb, legirigyletebb, a kihez elkiváncoztak.

A bölcso mellett Nortonné asszony minden gögjéről és méltóságáról megfélemedezett, és csak gyengéd, szerető nagymama volt, ki a többivel együtt versengett a kis unokák csókjaiért és öleléseért, a szelütött béna nagyapa pedig (Norton tábornok atyja) karszékét a bölcso mellé állítatá, hogy legalább tekintetével csókolja, ölelhesse szüntelen, ha már béna karjaival nem teheti, sőt még a ház benszülött szolga személyné is esdve kérte ki azt a kegyet, hogy naponként legalább egyszer láthassák a kis tejfehér bőrű szahibokat, kik oly szépek, ragyogók, mint maga az aranyfürtű Visnuh isten, s valóságos élő csudáknak tüntek fel az ő gesztenyebarna kisdedeik mellett...

Maróthynak szintén többször meg kellett csodálnia az ikreket, és egy ilyen alkalommal annyi kecsesel, olyan leirhatlan bájjal szenderegtek egymás mellett, hogy még az ő művészi érzékét is megragadták és suttogó hangon kérte a családot, engedjék meg az ikreket lefesteni.

Kérelmét nagy elragadtatással fogadták.

- Kedves gróf, szólt az örömtől neki pirulva Norton lady, fiam és férjem tanuim, hogy erre már rég fel akartuk kérni, de féltünk, hogy szerénytelenek leszünk. Szíves ajánlatával azonban örök hálára kötelezett bennünket...

Mindenki örült és hálálkodott a grófnak, sőt még a szelütött nagyapónak is téveteg örömsugár gyult fel kialudt szemeiben s feje erősen reszketni kezdett, midőn nagynehezen megértették vele, hogy vendégük művészi ecsetjével többféle helyzetben lefestendi a bálványozott kicsinyeket.

A fiatal pár egyik hűvös kerti pavillonban lakott; itt rendezték be tehát még az nap a festő termet közvetlenül a kicsinyek hálószobája mellett, hogy bármikor meg lehessen egész észrevétlenül az ajtó vékony mousselin függönyein át lesni, a kicsikék ártatlan játékait és legkecsesebb mozdulatait, a cselédségnek pedig szigorúan meg lett parancsolva, hogy kerüljék a pavillonok környékét.

A szomszéd pavillonba pedig, hogy kényelmesebb legyen az érintkezés, a család kérésére, még ugyanaz nap Maróthy szállásolta be magát, és lelkéből meg volt a cserével elégedve, mert ablakaiból belátta a bungalow mindkét udvarát a terraszszerű belső csarnokokkal együtt.

A zárt redőnyök mögül tekintete nap-nap után szenvedélyes hévvel követte a hindu lányka minden lépését, ki, ha nem látták, csüggedt, szomoru tekintettel méltázott maga elé.

Egy reggelen a lányka váratlanul eltűnt, mert Nortonné asszony nagykegyesen megengedte, hogy a szomszédtartományban lakó rokonait meglátogathassa...

Maróthy, ki erről mit se tudott, nagyot ijedt. Első megdöbbenésében azt hitte, hogy csakugyan beváltotta fenyegetését és átkozni kezdé önfeledt szenvedélyét.

Ugyanis ama bizonyos éjszakát követő napon, véletlenül egyszerre nyitottak az üres társalgóba.

A leány sértett büszkeséggel fordult vissza és meg se akarta hallgatni. Mintha csak egy szobornak beszélt volna.

- Legyen irgalommal hozzám! Ne keresse velem a találkozást, mert itt hagyom a házat, mondá végre halkan, de annyi határozottsággal, hogy az egyre izgatottabban beszélő Maróthy megdöbbenve elhallgatott - és nehezen bár, de azt felelte:

- Kerülni fogom, csak maradjon!

Az első végnélkülinek látszó nap végre letűnt, de midőn a második nap se látta a karcsu alakot, nem bírta a gyötrő bizonytalanságot tovább kiállani.

Beszédbe ereszkedett tehát a kicsikék egyik szobalányával és egy aranyat ajándékozott neki, mire ennek úgy megeredt a nyelve, hogy rendre elujságolt mindent, a mi csak a háznál történt, így kérdezősködés nélkül is megtudta, amit akart...

Tehát visszajön! Nem ment el végleg!... Nehéz tehertől érzé megszabadulni szívét, de egyuttal visszadöbrent saját szenvedélye nagyságától.

Hiszen képes lett volna utána menni, összejární egész Indiát, csakhogy megtalálja, viszont láthassa. Mi lesz ebből? Hová ragadja ez az ellenállhatatlan szenvedély, mit hiába igyekezik leküzdeni?...

Valahányszor megkísérli - előtte áll a holdfénytől körülsugárzott alak csábitón, búbájosan, ajkain pedig ott érzi a csókok részegítő illatát ép oly édesen, mámoritón, mint azon a tündéri éjszakán a virágok illata, a bülbül dalolása között... és feledés helyett még kinzóbb vágy epeszti sóvárgón, olthatatlanul...

...Lakschmis istennő ő rajta már boszut állt a képén ejtett sérelemért...

Utoljára a művészetben akart nyugalmat s enyhülést keresni és lázasan festett, mintha egész életboldogsága függne ettől...

A kicsinyek arczképei gyorsan készültek, s remekműnek ígérkezett mind a kettő. A Norton-család napról-napra elragadtatottabb szavakkal dicsérte, olyan bájosan, olyan élethűen mosolygott le a két angyalfejecske a vásznakról... Maróthyt pedig napról napra jobban boszantotta ez az örökös dicsérgetés és terhére kezdtek lenni a családtagok. Már szinte émelyitette az örökös becézgetés és szeretet, a mivel a kicsinyeket elhalmozták, a nélkül azonban, hogy okát tudta volna adni - miért?.. Elégedetlen volt önmagával, mindenkivel, az egész világgal és képtelennél képtelenebb vágyakról álmodozott...

- Meg kell bolondulnom, ha ez soká így tart! kiáltá egyik álmatlan éjszaka után, izzó homlokát kezeivel hűsítgetve... Mihelyt megjő, beszélek vele! Tovább ki nem állom! Nőmmé kell lennie, mert nélküle nem élhetek... Mit törődöm én a világgal, akárkivel... Szerelme, mosolygása kárpótol mindenért, mormogá szakadozottan és mintha ez az elhatározás kissé lecsillapította volna, festőtáblája elé ült, de pár ecsetvonás után megint csak felállott.

- Az álmatlanságtól egészen bágyadt vagyok, a fürdés csak fel fog üdíteni, gondolá és kalapját véve, a kert végében kanyargó folyó felé tartott...

Alig pár percze kelt fel a nap. A házban még mindenki aludt és csak a napot köszöntő apró bengalik kedves éneke hangzott, mik teleültek az egyik fáról a másikra átkapaszkodó virágos folyondárok...

A Dsamuna hűvös habjai annyira felüditették, hogy egészen más szemmel nézte a világot. Az ébredező természet szépsége annyira elragadta, hogy felébredt benne a mindent feledtető teremtő művészet.

- Ezt az erdő-részletet érdemes lenne lefesteni, kár, hogy nincs nálam vázlatkönyvem! sajnálkozott, amint végig tekintett a folyót mindkétfelől egészen beárnyaló faóriásokon és virágtengerben uszó bokrokon, melyek itt egészen szabadjára hagyva, a természet buja s korlátlan fejlődésében diszlettek...

Lassan lefelé sétált a folyó parton, mert emlékezett, hogy valamivel lejjebb, egy alkalommal pár csónakocskát látott hintálódzni. Át akart kelni a tulparton tova huzódó erdőbe, melynek végén már a hutii rizs-földek diszlettek. Egy virágzó huru-bokor mellett megállva, egy sereg vad pávát látott a tisztáson büszkén sátorozni...

A levelek között beszüremkedő napsugarak az arany és drágakövek szivárványszerű zománczában csillogtatták e pompás szárnyasok tollazatát...

Ezek is Lakschmis, a szerelem istennő madarai!

Nem messze tőle egy cayaput-babérfa állott, melynek sűrű lombozatu ágai egészen a földig ereszkedtek. Ezek alá vonult tehát, nehogy a szárnyasokat megriaszsza...

Alig időzött itt pár perczig, midőn a pávák neszelni, nyugtalankodni kezdtek... A hímek magasra nyújtogatták kékszománczu nyakukat, s drágakő ragyogású forgóikat meg-megcsillantva, figyelni kezdtek...

Egyszerre aztán az egész csapat suhogva felkerekedett és sebes szárnyalással vonult át a folyó túl partjára, mire Maróthy is el akarta hagyni leshelyét, de a közeledő halk lombsuhogás helyén marasztá...

Feszülten várta, mi zavarta el a pávákat?...

Az arengnád és a bambuszok karcsu szálai gyengén meg-megingtak s kecses koronájuk lassan jobbra-balra bókolt, mintha félrehajtogatnák, a lepkék és mézszívó madarak riadt szállongással menekültek, mert egy barna kezecske vigyázva félrehajtotta az aralia bokrokat...

Maróthynak minden csép vére szívére tódult, azután pedig rohamosan lüktetni kezdett, mert a sűrűségből Anarkalli lépett elő, lassan, óvatosan, mintha rejtegetni akarná magát...

A kicsi tisztáson megállva, pár perczig hallgatódzni látszék, azután lekapcsolta sarkigérő, lenge selyemköpenyét és kihuzta hajából az összetartó ércznyilat, mire az fekete zuhatagként omlott rajta végig, sarkáig betakarva sugár alakját.

Maróthy elkáprázva hunyta be szemeit.

- Ez a lány szintén fürödni akar! - Ezt már neki meglesni nem szabad. Ha lehet, észrevétlenül távozik, ha nem, előlép és elárulja magát... Ugyis beszélni akar vele!

A lány azonban fürdés helyett, koszorut font fürtei közé a gambir égő piros virágaiból, de mindezt olyan setét, merev arczczal tévé, mintha valami ünnepélyes szertartáshoz készülődne.

Egyszerre hátra veté fejét és a sugárzó nap felé tárta karjait. A bő selyemujjak vissza hullva vállaira, fedetlenül hagyák gyönyörű karjait, mik ragyogtak, villogtak a tekergősen rájuk fűzött smaragd aranykigyóktól...

»Üdv neked, Ananta, Bráhmában született, üdv neked Végtelen, a Peishwa ideje elérkezett és itt vagyon!« éneklé komor, ünnepélyes hangon, úgy, hogy a gróf össze-összeborzongott hangjának különös zengésétől...

»Az Óm titkos erejű jegyét kiáltom hozzád, óh, anyám, hozzátok, elődeim, kik mindannyian Anantát szolgáljátok s karcsu, félelmes alakját viselitek! Az Óm bűbajos erejével kérlek, a Végtelen alakjával idézlek, oh, anyám. Jelenj meg kettővel, kik néked szolgálnak, hogy nekem szolgáljanak...«

»Az Óm bűbajos jele van ékeim kövébe vésve! Ez ékeket a Tulazi szent leveleire rakom, és a pippalas szent árnyékába helyezem, hogy helyettük karjaimra vehessem, óh, Ananta, a kiket küldesz, óh, anyám, a kiket lányodnak hozasz - hogy beteljesítsék fogadását...«

Hangja halk, felujjongó diadalmi énekre változott, midőn érthetetlen szavak kíséretében a közeli szent fügefához lépett és lekapcsolva kigyóalakú, smaragdos karkötőit, néhány tulazi levéllel együtt a fa odvas üregébe hullatá... azután szobor mozdulatlansággal várt, csak ajkai mozogtak, mintha imádkoznák.

A fügefa környéke sűrűn be volt növe nagylevelű sárga kosárvirággal. E levelek egyszerre gyengén zörögni, mozogni kezdtek - és egy lapos kigyófej, a biscobra feje dugta ki magát két jóval kisebbnek a társaságában...

Anarkalli remegő örömkialtással térdelt le a kigyó mellé egészen beterítve éjfekete hajával...

Gyengéden szerető szavakat susogott neki, rálehelte, simogatta, mit ez gyengéden viszonzva, lassan vissza kúszott a levelek rejtekébe, azután szemeit mereven a másik két kigyóra szegezve, kezeit lassan ide-oda ringatta felettük a levegőben...

Mintha delejes folyam áradt volna ki ragyogó szemeiből, a nyugtalanul ágaskodó kigyók pislogva nyújtózkodtak el és egész mozdulatlanná meredtek... mire Anarkalli felállott.

Hajából a virágokat a vízbe szórva, feltüzte a sötétfényű ércznyiállal, a két mozdulatlan kigyót pedig, mintha csak smaragdos karkötői lennének, mezitelen karjaira csavarta, azután magára öltve bőujjú köpenyét, eltűnt a bokrok között...

Maróthy a kábulatnak egy nemével bámult utána. Nem akarta hinni, amit látott. A szerelem és irtózat küzdöttek egymással szívében...

Micsoda rettenetes titok lakhatik ennek a rejtélyes lánynak a szívében? - És hozzákötve a szerelem szálaival, a sors ő vele akarja e rejtélyt megfejteni. Ő vele? vagy az ő szerelme árán? ha csak e szálak idő előtt szét nem szakadnak...

Ha szét nem szakadnak! A szerelem néha pókfonalnyi gyenge, - de néha szétszakíthatlan erős, szálakkal köti egymáshoz a szíveket...

Beszélni akart vele, beszélni, de mindjárt. Ő is meg fog neki mondani mindent, de a lány is mondjon meg neki igazán mindent, de mindent, minden rejtegetés, palástolgatás nélkül...

Ettől függ, hogy szétszakadnak-e vagy még erősebbek lesznek a szívét behálózó szálak?!

Mikor visszatért, már az egész ház talpon volt. A pavillon ajtói, ablakai tárvák, a függönyök leeresztve, a terrasról pedig, hol reggelire terítettek, a kicsinyek ujjongó sikoltása s a családtagok örvendező nevetgélése hangzott.

A reggeli idejét jelentő majordomuszszal kimentetie magát. Feje fáj, mozgásra, levegőre vágyik, valójában pedig képtelennek érezte magát, hogy nyugodtan, egykedvűen résztvegyen a reggeliben... Mindenki leolvasná arcáról lelke háborgását...

Gépiesen járkált össze-vissza a pavillonok mögötti sűrű köröndben, midőn egyszerre a hindu lánykát látta óvatos bujkálással a kicsinyek pavillonja felé surranni.

Valami homályos, de gyanúnak még nem nevezhető sejtelem állta el szívét. Olyan szorongó előérzet-féle, mi néha forduló pontot képez az ember életében... és vagy megállítja a meredély szélén, vagy ellenállhatatlanul magával ragadja...

Még mozgott a finomfonású pálmagyékény függöny, midőn már ő is ott állott és habozás nélkül belépve, keresve nézett szét az üres szobákban.

A kicsinyek hálósobájából azonban, hol a pompás, kék selyem függönyös ágyacska állott, gyenge nesz hallatszott.

A vékony mousseline függönyökön keresztül hajmeresztő látvány fogadta:

Az ágyacska mellett a hindu lányka állott, de bűbájos arczán a daemonok kegyetlen szépsége ragyogott.

Szemei sötét villogással szegeződtek a tenyerén nyugvó zöldes gomolyra, mely lassan mozogni látszott - és Maróthy iszonyodva ismerte fel Ananta egyik kigyóját, mik felett oly rejtélyes hatalommal látszék birni...

Balkezével csendesén szétvonva az ágyfüggönyöket, a halálosmérgező hüllőt a kék selyem párnácskák közé rejté, azután mély lélekzettel rálehellve, még mielőtt Maróthy megszólíthatta volna, árnyszerű gyorsasággal eltűnt a szobából...

A rémitő szándék most már tisztán, leplezetlenül állott előtte... A kicsinyeket akarta megölni, az álom édes karjai között. A nagyszülők szerető, óvó fedele alatt akarta a halál örökös álmába ringatni a bálványozott unokákat, az egész családot pedig egyszerre a mérhetetlen fájdalom és kétségbeesés örvényébe taszítani...

Minő ördögi raffineriával kieszelt boszuállás! Ilyent csak Hindosztán perzselőn izzó napja, szörnyeket nevelő földje képes az agygyal és szívvvel kiköltetni.

Kábultan támaszkodott a falhoz s gondolataival együtt szédülő agyát is forogni érzé. Nagyon is egyszerre találta ez a megrázó villámcsapás.

Az a bűbájos alak, kin eddig szívének, lelkének egész hevével csüngött... s a titokzatosság csábító fényével, a tündérregék poetikus varázsával világított feléje, fullánkját öltögető, mérges szörny né változott...

Anyja és rokonai csak holtuk után változnak át, - ő pedig már is az, mi családjának symboluma: álnok, halálos mérgező kigyó!..

De hát mit is tegyen most? Kötelessége volna feljelenteni, mint orgyilkost, de legelső kötelessége a veszedelmet elhárítani, nehogy a cobra valakit megmarjon. Felkeresi most mindjárt, vigye el, ha oda tette, tüstént, haladéktalanul, azután kettőjükön a sor...

Egy percet se vesztegetve tovább, rohant ki a másik ajtón, melyen át eltűnni hitte. Bizonyosra vette, hogy valami közeli rejtekben fog ráakadni, hol tervének sikerültét várja.

De bizony hiába kutatta át az árnyas köröndöket, a pavillon körüli bokrokat és bambusz bozótot, még egy nyomot se talált, ő pedig egyre messzebb távozott, úgy, hogy egyszerre csak azon vette magát észre, hogy mindjárt rábukkan arra a helyre, ahol hajnalban az a rejtélyes jelenet lejátszódott.

Ez némileg visszaadta higgadtságát és nyugalmit, - de mindjárt közel volt hozzá, hogy ismét elveszítse.

A kicsinyeket ebben az időtájban szokták lefektetni! Mig ő itt eszeveszett futkosással vesztegeti az időt, addig a legnagyobb szerencsétlenség történhetik!... És a másik kigyó? Kinek van ez szánva? Ez a gondolat ötlött egyszerre eszébe...

Zsibbadozni érezte minden idegszálát és kimondhatlan rémülete szárnyakat adott neki.

Nem kereste az ösvényt és utakat, hanem a legrövidebb s legegyszerűsebb irányban törte magát bokron, bozóton keresztül...

A kicsinyeket már akkor feküdni vitték, és a családdal együtt egész szolgasereg kísérte a pavillonba...

Álmos szemekkel mosolyogtak a kedveskedőkre, s az volt a legboldogabb, ki a rózsás fehér kezecskéket megcsókolhatta, vagy legalább megsimithatta...

A nevetgélő szolgasereg között volt Anarkalli is. Ő mosolygott, ő kedveskedett legjobban, s a legnagyobb szeretetet és vonzalmat mutatta a kicsikék iránt...

Maróthy mindezt csak futó pillantással látta, de mégis megborzongott. Mert abban a bűbajos arcot besugárzó nevetésben ördögi diadalt, a karcsu alak kedveskedő, kecses hajladozásában pedig kigyósima hajlékonyságot, himbálást vélt látni...

Elfulladva toppant be a szobába, hol a kicsinyeket éppen akkor vetkőztették.

Heves belépésére a lány kísértetiesen elhalványult és ajkai gyengén megremegtek.

Tán öntudatlanul rápillanthatott, vagy csak ösztönszerűleg érezte, elég az hozzá, rögtön kitalálta, hogy tette fel van fedezve...

Egy villámgyors pillanatig egész testében megrettent s megmozdult, mintha ki akarna rohanni, de azután megint nyugodtan kiegyenesedett és a keletiek sajátságos fatalizmusával, egész hidegen, várta sorsának fordulását.

Mindezt csupán Maróthy látta, mert valamennyi szem mind a kicsikékben gyönyörködött...

A nélkül, hogy üdvözölte volna a társaságot, sebes, elfulladt hangon kiáltá:

- Egy kigyó, tán Cobra, rejtőzködik a pavillonban! Át kell kutatni mindent, kivált a kicsinyek ágát! és míg beszélt, szemei sötét fenyegetéssel tapadtak a lány arczára, ki nyugodtan állta ki tekintetét, csak selymes szemöldei rándultak össze alig észrevehetőleg.

Leirhatlan rémület fogott el mindenkit. A nők a kicsinyekkel halálsápadtan menekültek vissza a bungalowba, a szolgasereg pedig neki állott a keresésnek.

A halálos mérgű hüllőt csakugyan megtalálták a kék selyem vánkások között. Rétes forma karikába gömbölyödve hevert és mély álomba látszék merülve lenni.

Alig mozdították azonban meg a vánkásokat, sziszegve pattant fel, és szikrázó szemekkel vágott egyik bensülött szolga felé méregfogaival, de egy másik botjának jól irányzott ütésével, szétloccsantá lapos, háromszegletű fejét...

Mikor a hüllő vonagló, rángatózó testét a földre dobták, Anarkalli egész testében görcsösen összerándult s izzó tekintettel nézett pár perczig rá, azután halott halaványon tántorgott kifelé...

- Azt a másik kigyót tegye ártalmatlanná! Beszélnem kell önnel minden áron... Estére ott, hol ma hajnalban bűvös mesterségét üzte, szólítá meg, elfojtott, fenyegető hangon Maróthy...

A lány elhaló tekintettel nézett rá...

- Ott leszek! felelé alig hallható hangon...

Nortonék forró hálával, a fiatal anya pedig ideges zokogással köszönték meg a grófnak unokáik megmentését, ki egész kis mesét gondolt ki, ha kérdezni találják, mikép látta meg a kigyó belopózását a pavillonba, de nagy megkönnyebbülésére, ez a kérdés senkinek se jutott eszébe...

Később azonban heves lelki furdalást kezdett érezni arra a gondolatra, hogy hallgatásával ő is bűntársává lesz a leánynak! Kötelessége, szigorú kötelessége volna az egészet elmondani, hogy elvegye megérdemelt büntetését. Ha most hallgatni fog, nem-e tesz másodszor is kísérletet, mi majd jobban fog sikerülni az elsőnél?!...

- Először mégis beszélnem kell vele, hátha fel tud hozni valamit védelmére. A legnagyobb bűnöst sem szabad kihallgatatlanul elítélni!... mormogá hosszú tépelődés után, lelkiismeretét ekkép megnyugtatta... és most, hogy szertelen izgatottsága lecsillapult, úgy érezte, hogy már nem tud azzal a haraggal és megvetéssel gondolni rá, mint kevéssel az előtt...

ELTÜNT...

Ugyan e nap estéjén - a délelőtti dologról már senki se beszélt, mert egy kigyó belopódzása Indiában megszokott valami - kisebb társaság gyűlt össze Nortonéknál, és a frissítőket a rekkenő forróság következtében a kertben szolgáltak fel, melynek terrasza felőli része fényesen ki volt világítva...

A lányok kérésére lady Norton nagy kegyesen megengedte, hogy a zeneterem zongoráját a terraszon állítsák fel, és csakhamar egyik dal a másik után hangzott fel a holdvilágos est méla csendjében...

Lady Owestry szintén ott volt lányaival, és mikor a barna arcú Maud befejezte érzelmes románczát, mindenki megkönnyebbülten sóhajtott, mert éles, hasgató hangja csontját velejét átjárta a társaságnak.

Az urak azonban - köztük Loftus hadnagy is - udvariasságból megtapsolták, mi majdnem az anyai büszkeség örökönyeit csalta az érdekes lady szemeibe. Maud pedig elbizakodott mosolygással suhogott Violethez, ki szótlan mélézással ült egy nagy vörös virágu kamelia bokor árnyékában...

- Milyen halavány és szomorú vagy, kedvesem, mondá hetykén... pedig meg akarnalak kérni valamire... Énekeld el azt a gyönyörű skót balladát a »Vizi tündér«-ről, meg szeretném tanulni...

- Hagyj békét, ma nincs kedvem! felelé hidegen.

Maud jól adott csudálkozással csapta össze kesztyűs kis kezeit.

- Ma? Hiszen már jó ideje olyan halavány és bánatos vagy! Mondd hát mi bajod? Beteg nem vagy, azt látom, akkor pedig az ének felvidítja az embert... Jer!

- Ne gyötörj, kérlek...

- Ah, ah, kéretni akarod magadat, kedvesem. Akkor egy hatalmasabb pártfogóhoz fordulok, hogy meghallgass! Gróf úr, sziveskedjék protegálni bennünket, hogy meghallgassuk azt a szép románczot, fordult gonoszkodó nevetéssel a közelben ülő Maróthyhoz, ki erre felállott és meghajtá magát Violet előtt.

- Ha az én szavam csakugyan némi csekély súlylyal bírna...

Violet haragos mozdulatot tett:

- Éppen nincs kedvem énekelni, felelé jéghidegen, mialatt szemei ellenséges tüsszel villogtak a gróf felé...

- Ah, mily szerencsétlenség! Az én csekélységem is épp ezért akart kérelmezni, bókolt közbe Loftus is mézédés hangon, - mintha nem is látná a grófot...

Violet idegesen fölkaczagott:

- Sajátságos! Mintha összeesküdtek volna ellenem, ma valamennyien a »Vizi tündér«-t akarják hallani! Legyen, az ön kedvéért megteszem, Loftus. Vezessen hát a zongorához, felelé aztán bájos mosolylyal, és még egy jéghideg, ellenséges pillantást vetve a grófra, tüntetőleg helyezé karját a hadnagyéra, ki diadalmasan ragyogó arcczal vezette fel a terrasza...

- Nos, hát nem jössz, kedvesem? kérdé visszafordulva Maudtól, ki csaknem sóbálvánnyá válva, boszusan harapdálta ajkait, de aztán jó képet csinálva a lefőzéshez, derült mosolylyal utánuk suhogott, pedig a szemeit szerette volna kikaparni böszültségében.

- Várj csak, te szende lélek, e kis csipésért alkalom adtán majd jót harapok rajtad, gondolá... Meg fogom tudni, mi történt köztetek, miért e feltűnő hidegség és ellenséges pillantások? Most megint Loftusszal kaczerkods, tüntetsz a gróf előtt? Vagy tán vissza akarnád hódítani? Ettől óvakodj! Ő az enyém, szeretem, s ha kell, körmeimmel is meg tudom tőled védelmezni...

Maróthy szintén értette is - nem is - e jelenetet - azért hát csak szánakozólag mosolygott.

Nem lett volna férfi, ha már rég nem sejtette volna Violet érzelmeit, kivált ama végzetes séta óta, de csupán futó ábrándnak, pillanatnyi rajongásnak hitte, mi magától is elmúlik... Ez okból lehetőleg távol tartotta magát és oly hűvösen, egykedvűleg viselkedett, a mennyire az udvariasság csak megkövetelte...

Már jó ideje - ama nagy estély utáni naptól - észrevette Violet feltűnő hidegségét. Őszintén, örült neki, mert a várt kiábrándulásnak tartotta - és többet nem gondolt rá... pedig hát nagyon is csalódott - a kicsike érdekeltséget, féltékenységet akar benne ébreszteni. Kirívón tüntet a hadnagygyal, hogy felébressze hiuságát a mérkőzésre. Nem is hitte volna, hogy ilyen kitanult kaczer legyen.

Boszankodott, hogy most megint újra kell kezdeni a tartózkodás és kimértség illemtöltántczát, hogy a lány végleg kiábránduljon...

Csak ne hozta volna ezt a hetyke, öntelt hadnagyocskát is a szinpadra, ki diadalmas, kihívó mosolyával szinte ingerli a mérkőzésre.

Büntetésül megérdemelné, hogy felvegye ellenében a küzdelmet, s fel is venné, ha nem kellene saját szíve ellen is védekeznie!.. Ezt sokkal nehezebbnek érzi, semhogy még egy más küzdelemben is belemenjen - sértett hiuságból...

Egy főnix pálma sudár derekához támaszkodva, gondolta végig ezeket, mialatt a társaság egészen szem-füllé válva a »Vizi tündér« románczának hallgatásába volt merülve, s jó formán senki se vette észre, midőn egyszerre csak eltűnt a bokrok között s gyors léptekkel a Dsamuna holdvilágos partjai felé tartott.

Sajátságos izgatott hangulat vett rajta erőt, mintha csak sejtette volna, hogy végzete elé siet egyenesen, - s a mit meg akar menteni, azt veszíti el mindörökre!...

Valaki azonban mégis észrevette távozását... A hadnagy, ki félszemével minden mozdulatát szemmel tartotta.

- Ugy-e megmondtam! Nézze, hogy siet! Bizonyosan várja az a valaki! Meg akar győződni? Most azt is megtudhatja, ki az! sugá ugyanakkor diadalmas szemvillogással Violet fülébe, kinek erre hangja egyszerre elcsuklott, s hibát hibára halmozva, alig tudta bevégezni a darabot...

Maud csufondáros nevetéssel tapsolt, s vihogott a fülébe:

- Brava, brava! Valóban tündéri gixereket vágtaal ki, kedvesem!

De Violet meg se hallotta e csufolódást. Egész teste lázban reszketett, s mintha álomban hallaná Loftus szavait, olyan sulyosan, idegenszerűen csengtek fülébe.

- Határozza el magát, hogy ne kételkedhessék! Készakarva nem árultam el az estélyen annak a tündérnek a nevét... Ne tétozázzon, elég soká tette! - Győződjék meg, hogy igazat mondtam... Ennél jobb alkalmat keresve se találhat... és meg fogja látni, nem érdemes a szerelmére!... Ne habozzék!

A hindu lányka már ott várta a kitűzött helyen...

Földre szegzett szemekkel, karjait keblére kulcsolva állott a nagy virágu hibiszkus bokor előtt, és nem nézett fel, midőn a férfi a tisztásra lépett...

Ugyanolyan gyönyörű éjszaka volt, mint akkor... A bülbül, mintha csak ő rá várt volna, egyszerre rákezdte andalító dalolását, sőt még a virágok is áthatóbban kezdtek illatozni, ajkain pedig mintha érezni kezdené azt az idegenszerű, mámorító illatot és meleget, ... a csókok vágyra hevítő, szomju illatát és melegét...

Beszélni akart, de az utolsóig elfeledte azokat a kemény, kiméletlen fenyegetéseket, miket idáig kigondolt... A délelőtti düh, boszuszomj, irtózat, mind-mind páráként szélylyelfoszlott és csak valami olyan csekély szemrehányás forma-érzés rejtőzködött még szívében...

A nagyeszű, sziporkázószellemű férfi megakadt... Hiába gondolkodott, nem tudott szavakat találni a lány némaságával szemben... Csak nagysokára szólalt meg:

- Sejti, miért kértem, hogy ide jöjjön?

- Parancsolta, hogy ide jöjjenek! E parancsnak engedelmeskednem kellett, volt halkan, egyhanguan mondván.

Maróthy megérezte a halk, szenvedélytelen felelet mögött rejlő vágást és a lágy, megbocsátó érzés tünekezni kezdett szívéből, bármint illatoztak a virágok, bármily szerelmesen nyögdecselt a bülbül madár...

- Nem sejti az okát? Erre feleljen! mondá érdesen...

- De igen! Szemrehányásokat akar tenni! Tessék, itt vagyok, elszenvedem!

- Szemrehányásokat! Minő szelid szavakat válogat ön! Valóban szemrehányást, csupán szelid szemrehányást érdemel ön? és szavaiból maró gúny, sőt fenyegetés érzett ki.

- Ebben nem ítélnék! Tessék hát büntetni, sujtani, a hogy akar! Határozzon! Azért vagyok itt, hogy elszenvedjem...

A halk, édesen rezgő hang, kissé lefegyverző indulatosságát és szelidebben kérde:

- De legalább megbánta-e a mit tett?

Mintha várta volna e kérdést, olyan villogással veté fel szemeit s karcsu alakja egy fejjel nagyobbak látszott.

- Nem! A mit megbántam, az a balsiker vala! kiáltotta éles, felcsattanó hangon, s indulatos mozdulata folytán félválláról lecsúszott az átvetett fehér mousselin lepel és mezitelen karján megcsillant, élni látszott a smaragdos aranykigyó...

Ez a gyűlölettől éles hang, a daemoni szemvillogás a reggeli jelenetnek minden borzalmát visszaidézte Maróthy emlékébe.

- Hát nem fél ön tőlem? Mer szemembe nézni! Azt hiszi tán hallgatni fogok, és büntársa leszek a gonosztetteinek! kiáltá fenyegető hangon...

- A boszú nem gonosztett!

- Rosszabb! Büntény! Alattomos orvtámadás!

- Az sem! Jogos megtorlás!

- A tigris, a fenevadak joga ez, a mérgekgigyóké, mik mindent megmarnak maguk körül... Az a két kis ártatlan nem véthetett önnek!...

- Azok nem, de hozzátartozói... A boszúnak pedig a szívet legsebezhetőbb pontján kell sujtani mindig, de mindig. Így öl, így fáj!

Maróthy megborzadt. A tigris határtalan kegyetlensége nyilatkozott e szavakban.

- Ember ön, vagy emberi alakba bujt kigyó! kiáltá sápadtan, visszadöbbenve, mialatt tekintük merőn, villogva keresztezé egymást...

- Elég! kiáltá a lány magasra emelt fővel. Ez a föld nem olyan, mint az önöké! Izzóbb a nap, izzóbbak szenvedélyeink. Ezt ön nem tudja átérezni, azért nem is ítélhet... Én nem vagyok se kigyó, se fenevad! Nő vagyok, mint más! ki megbocsátani is tud, amit meg lehet bocsátani! De vannak, miket megbocsátani nem lehet! Az ön képzeletére, az ön gondolataira bízom, minő tettek lehettek azok, mik engem ilyen fenevaddá változtattak... Emlékezzék vissza! Megmondtam, hogy tűz, emésztő láng lövell belőlem, mi elhamvaszt engem is!...

Volt valami arczában, hangja kimondhatatlan rezgésében, mi Maróthyt egészen lefegyverezte, úgy, hogy egyszerre izgult, majdnem fájdalmas hangon kiáltá:

- Miért tette, miért tette ezt?

A lányt szintén megdöbbeneni látszott e kitörés, mert alakja elveszté büszke, visszautasító magatartását:

- Erre már megfeleltem önnek! szólt csendesesen... és most várom büntetésemet!...

- Büntetését, azt ne tőlem várja, Anarkalli. Ön vétkezett és én vagyok megbüntetve, súlyosan büntetve, mert szeretem, irtózom öntől, szólott egészen ércztelen hangon!

A lány ajkai görcsösen megrándultak és mélyen elhalaványult.

- Engem! Engem! tördelé...

- Nem hiszem, hogy ne tudta volna. Hangom, tekintetem világosan elárulták. Meg kellett értenie, hiszen ön is szeretett engem, azért került, futott előlem...

Igaza van, Anarkalli, igaza van! Itt izzóbbak, leküzdhetlenek a szenvedélyek, hiszen engem is ellenállhatlanul magukkal ragadtak...

Mindenütt magam előtt láttam, mindennap izzóbban, hevesebben vágyódtam utána. Távolléte nem csillapította, hanem leküzdhetlenné fokozta szerelmemet... E hetek alatt nem éltem - csak sóvárogtam, mint a lázbeteg...

Beláttam, hogy a küzdelem tiszta örülség volna - éreztem, hogy tovább nem birom. Birnom kell önt, mert ön nélkül nem tudok élni. Meggondoltam mindent. Boldog akartam lenni, és megmondani önnek: szeretem, legyen nőm, feleségem...

A fenti szavak mindegyike késszúrásként találta a lány szívét, de mikor a két utolsó szó is elhangzott, metszőn felsikoltott s kétségbeesve vágta magát a hibiszkus bokor tövébe...

- Ne mondja tovább, mert megöl, megőrjít mindegyik szavával! sikoltá szivszaggató zokogással.

Tudom... tudom a többit... Hajnalban beszélni akart velem s tanuja lett mindennek... Megutált, megirtózott tőlem, úgy-e ezt akarja mondani? Ezért hitt ide...

Maróthy hallgatott...

- Óh, hogy ezt nem sejtettem! Az istennő első büntetése ez, a többi majd következni fog!.. Láttam, láttam, hogy szeret, de azt hivém csak úgy, mint egy szolgálót szerethet a gazdag, magasállású úr! A hogy a virágot szereti... elhervad... eldobja! Hiszen suttogni hallottam a hölgyektől, hogy Miss Nortont szereti... Ez kétségbe ejtett... azért vesztettem el eszemet!...

Ah, ha sejtettem volna!... A megindult kő nem áll meg a meredeken... vége, vége... üdvösségemet, mennyországomat vesztettem el... és arcát a virágok közé temetve, sirt, zokogott, hogy egész alakja vonaglott bele...

- Én Norton kisasszonyt sohse szerettem! Csak önt, Anarkalli, az első pillanattól fogva... tovább nem folytatta, mert ágropogást, lépteket hallott, s midőn megfordult, Violetet látta Lucy karjába fogódzva, tova sietni, Loftus hadnagy pedig a bokrok közt bujkálva, kis távolban követte őket...

Fellobbanó haragjában a hadnagy után sietett, de jobban meggondolva, ismét visszatért...

Anarkalli azonban már eltűnt, csak a letiport virágok levelein ragyogott itt-ott egy-egy fényes cseppecske szikrázón a holdvilágban...

Melyik volt a köny, melyik a harmatcsepp, azt csak a virágok tudnák megmondani!

Innen egyenesen visszatérve a társaságba, Violet-et keresték szemei.

- Loftus hadnagy ostoba bókjaitól szegényke egyszerre olyan erős főfájást kapott, hogy le kellett feküdnie!

Az irgalmas szívű Lucy ápolja, nyugodjék meg, jó kezekben van! ujságoló neki gúnyosan fürkésző tekintetek közt Maud, ki a hadnagyon úgy akart boszut állani, hogy most a fiatalabbik Darleyvel udvaroltatott magának.

Maróthy ekkor a hadnagy felé közeledett, ki sötét pillantása előtt önkénytelenül lesütötte a szemeit...

Most érezte csak minő hitványul, nemtelenül cselekedett.

- Játszunk nyílt kártyákkal, uram! szólt komolyan...

Ez szívére tett kézzel erősíté, hogy nyílt kártyákkal fog játszani, t. i. tagadni, szépíteni fog mindent, a mit csak lehet, és esküvel erősítette, hogy a véletlen vezette őket arra és csak az utolsó szavakat hallották.

Ez az egy igaz volt, mert Violet tétovázása következtében jócskán elkéstek..

A gróf megtudta, a mit akart, a többivel pedig nem törődött... A beszélgetés első részét nem hallották, - ez teljesen megnyugtatta.

Másnap reggel a cselédség levert sugdosásai és lady Norton boszus lamentációiból megtudta, hogy a hindu lányka nyomtalanul eltűnt a háztól...

Merre, hová, mikor? senki se tudta megmondani...

Ettől a perctől fogva úgy érezte, hogy neki sincs többé maradása a Norton-féle bungalowban...

ELEVEN REGE.

Delhi, London szálloda.

Kedves barátom!

Utolsó levelem óta sok minden történt!

Körülbelül négy hete, hogy elhagytam a Norton-házat, és ezen idő alatt nap nap után egyre lázasabb hévvel kerestem, a nélkül, hogy nyomára akadtam volna.

Pedig itt kell neki a városban, vagy a környéken lennie, mert tegnap este a kapu előtt egy koldus forma benszülött egy darab pálma levelet nyomott a markomba - azután eltűnt a tolongásban.

E levél tüvel karczott soraiban esedezve kérnek: fussak, hagyjam itt a várost és tartományt mielőbb, mert közeli veszély fenyeget. Megírja a hajó nevét, melyen haladék nélkül hazámba utazhatom... Holnapután reggel indul s vele küldöm jelen leveletem is...

E levelet más nem írhatta, csak ő, hiszen első találkozásunkkor is ilyen formát mondott. Akkor nem sejtettem, de most már sejtem a veszélyt, mi fenyegethet... A nép forrong, elégedetlenkedik s általános felkelés van készülődésben, de az elbizakodott, rövidlátó angolok nem akarják észrevenni, nem hisznek benne, pedig csak maroknyian vannak a benszülöttekkel szemben.

Kóborlásaimban, kutatásaim közt sokat látok, sokat hallok. Megtanultam s értem az ind nyelvet, különben a nép nem igen csinál titkot belőle, ha felkelés tör ki, akkor leöldösi az idegeneket...

Egy ízben említettem is ezt Norton tábornok és első hadsegéde, tanácsosa: neje előtt. Megvető mosolygással hallgattak.

- Kedves gróf! Mi ismerjük az országot, ismerjük a benszülötteket. Gyáva, szolga nép ez, minden akarat és erő nélkül. Katonáink egyetlen ruhadarabja féken tartja a várost, egyetlen ágyu pedig egész Indiát. Dandu-Pán, a maharadzsa estélyünkön felköszönté a királynét... Ez elég kezesség! Valódi záloga a békének és nyugalomnak. A nép, pardon, e gyáva rongyos csöcselék pedig hadd lázongjon. Ezt büszke fölényvel lady Norton mondta, és a tábornok tökéletesen egyetértett vele:

- Biztosítom, hogy így van, kedves gróf! Ismerjük a benszülötteket. Európai seregeink mellett, négyszer annyi benszülött ezredünk van. Ezek a derék szipoyik tűzbe mennének a királynéért... Bárhol törjön ki lázadás, ágyuink, seregeink, menten elnyomják, akár egy csipet égő taplót... Különben, mióta urai vagyunk Indiának - folyton felkelésről, lázongásról beszélnek... Mi azonban, biztosítom, sohse fog megtörténni!

A derék Norton tábornok, olyan fölényvel beszélt, mintha zsebében hordozná egész Indiát. - Erre én csak annyit mondtam: mi lesz akkor, ha a benszülött seregek is fel találhatnak lázadni?

- Ott vannak a tisztek, ezek majd engedelmességre szorítják. Kedves gróf, ön nem ismeri az angol hadsereg tisztjeit...

Nem akartam tovább Kasszandra szerepét játszani, arról tehát nem is szóltam, hogy az ind városrészben máris nem egyszer komoly veszélyben forogtam...

Maga a vendéglős is intett, hogy ne kóboroljak a félreesőbb helyeken, mert az alsóbb néposztály nagyon fel van bujtogatva az idegenek ellen...

Magam is belátom, hogy ez igen okos tanács - de, ha én nem tudok elég okos és higgadt lenni!

Az ember ellentmondásokból, lehetetlenségből van összeállítva... Hiába kérdenéd, miért keresem, miért kutatom nyomait olyan lázasan? Nem tudnék rá felelni neked, nem tudok felelni magamnak...

Nincs nyugtom, nincs maradásom! Keresem folyton, szüntelen, mert kimondhatatlanul vágyódom látása után - de aztán nem tudom, mit fogok neki mondani, mit cselekszem! Ha valaki azt mondaná: jer, odavezetlek hozzá! Mennék bárhová - de azt a hevítő, boldog örömet nem érezném... Csak látni vágyom, tudni, hol van? de, hogy enyém legyen, birhassam, azt nem kívánom... Mi űz hát, mi kerget szünet nélkül utána?

Érted ezt? Én nem értem. Nem ismerek magamra, nem vagyok tisztában semmivel. Mindig nagy buvárlója voltál a szíveknek, érzelmeknek. Fejtsd meg az én rejtélyemet - és ird meg: szerelmes vagyok-e még most is, vagy bolond? Philtrát itattak-e velem, vagy megrontottak? Ebben a csudák és rejtélyek országában ezt is lehetőnek tartom!

Lásd, már ilyenekben is hiszek, de helyemben tán te is hinnél, ha átélted volna mindazt, a miket előző leveleimben híven megírtam.

Itt az élet álom - legalább nekem az. Zavaros, álomszerű, mert nem ismerek magamra, nem találom azt az embert, a ki bennem idejött... az is eltűnt, elveszett...

Ebből a hangból folytattam és fejeztem volna be leveletem, ha közbe nem jő valami, a mit a következőkben írok meg neked...

Még most is izgultan s egészen más érzések közt írom e sorokat... Izgult vagyok, de mégis valami jól eső, biztató nyugalmat érzek. Ez paradoxonnak látszik, de úgy van!...

Annyi hiábavaló, csüggedt keresés után, ma láttam, megtaláltam őt - de megint elvesztettem, hanem most már meg fogom találni. A kik ily kötelékekkel vannak egymáshoz fűzve, azok nem veszthetik el egymást... Ez a fenti paradoxon megfejtése!

Halljad, hogyan történt.

Nem tudom a véletlen műve volt-e vagy más rejtélyes hatalom, talán a tagadott hatodik érzék kényszerített-e arra, hogy félbe hagyjam a levélírást, midőn hirül hozták, hogy a külső városba idegen bucsújárók érkeztek.

A külső, vagy ind városrész a falakon kívül fekszik, s pár templomon, zárdán kívül, egészen romhalmaz... De minő fenséges romhalmaz! Nagyobb és szebb pusztulásában is a városnál, és valóságos tömkelege a félig beomlott boltozatok, oszlopcsarnokok és a hindu építő művészet egyéb csudáinak.

Bhawani templomának hatalmas oszlopcsarnoka és a romokat árnyaló facsoportok alatt pihentek a mindennembeli zárándokok, s a mint megtudtam, Benareszbe igyekeznek...

Egyszerre valaki megrántotta kabátom szárnyát. Egy poros hindu gyerkőcz volt, kiben azonnal Mianára ismertem. Boldogan nevetett a szemem közé...

- Ah, szahib, csakhogy láthatlak... Jer, nézd meg, itt van Szirkár is. Meg kell nézned, mert sokat beszéltem neki rólad...

Egyik facsoport alatt hűselt a hatalmas colossus, zöld rizs takarmányt csemegézve, s Miana láttára, hatalmasat trombitált orrmányával...

- Látod, hogy megismert, szahib! ujjongott a gyerek! Hátha még mézes pogácsát vennél neki!..

- Végy hát neki. Itt a pénz!

Szirkár csakugyan, mintha fagótot sikongatnának, olyan idétlen hangokon adott kifejezést örömeinek, és még a mézes pogácsákat csemegézte, Miana megkérdezte tőlem:

- Messze van az az ország, a te hazád, szahib?

- Miért kérded?

A gyerek gyorsan körülnézett:

- Mert jó lenne, ha elmennél innen! Te igen jó vagy, nem olyan, mint a faringiak!⁶ suttogá lassan.

- Nem mondanád meg miért?

- Oh, szahib, ne kérdezd ezt tőlem! könyörgött félénken. Ha az öreg Mali és Guru Szing meghallanák...

- Hát azokkal zárandokolsz Benareszbe?..

- Nem megyünk Benareszbe! A többiek se mennek, itt maradnak, de ne kérdezz most, szahib, semmit, mert ezt nem szabad senkinek se tudni, Guru Szing megölne, ha sejtene valamit... Maradj itt sötétig, akkor elmondom, amit tudok.

- Jól van, megvárom az éjszakát!

- Fejemen turbánnal és sarkig érő, fehér owámba burkolódzva, akadálytalanul vegyültem a fanatikus bucsusok csoportjába, mert akárhánynak világosabb színe volt, az én lesült arczomnál..

A körütem forrongó izgatott sürgés-forgás legkevésbé se hasonlított pihenéshez, mert a templom hegyesen ívezett bejárata valóságos felzavart méhkasozóhoz hasonlított s titkolódzó sugár-bugás, izgatott taglejtések között özönlöttek szakadatlanul ki-be rajta az emberek.

Én is meg akartam tudni, mi történik odabenn!

A nagy tolongásba lépten-nyomon ujon érkező csoportok keverődtek és jó részük inkább átöltözött rablóbandának, semmint kegyes zárandok csapatnak látszott, olyan éhesen villogó, setét tekintettel méregették környezetüket...

De e benyomás csakhamar elmosódott bennem, midőn a templom lépcsőzetesen emelkedő hatalmas oszlopcsarnoka elé jutottam.

Napkelet szingazdag, káprázatos regevilága kezdett megelevenedni s életté, valósággá bontakozni előttem.

Ugyanabban a tarka, idegenszerű sürgés-forgásban találtam magamat, melyet még mint gyermek felhevült képzelettel, mámoros elragadtatással az Ezeregy Éj Sheherezádjának tündér regéiben olvastam...

Még a sárkányok, csodaszörnyek, szellemek, boszorkányok se hiányoztak. A rege megelevenedett, a mese valósággá változott.

A bálvány-templom csipkés tornyai, hegybe olvadó gömbölyű kupolái csillogva meredeztek a napsugaras légbe...

Az oszlopok fejeit, a mellvédeket, ballusztrádokat... csudásbnál-csudásb szörnyalakok, kigyók, elefántok s mindenféle csuszó-mászó faragványai borították, minőket a fantasztikus keleti képzelem csak kigondolhat.

---

⁶ Így nevezik általában az idegeneket.

A fülkékben borzalmat gerjesztő, félelmet, félállati szörnyalakokban hasas bálványok terpeszkedtek, kolosszális nagyságban, görbe agyarakkal, horgas körmökkel, a fő és mellék bejárókat pedig szintén ilyen kolosszális nagyságu isten-szobrok őrizték mindenféle csudás átváltozásban, több fejjel, megszámlálhatlan karral, lábakkal és szemekkel..

E bejárók a templom főudvarára vezettek.

Mikor ide beléptem, megdöbbsentem...

Nagysága vetekedett a legnagyobb terekkel, és emeletesen egymás fölé helyezett gigantikus oszlopcsarnok veszi négyszögalakban körül, megszámlálhatlan külön álló templommal föld feletti, föld alatti szentélyekkel, kápolnákkal, mellékudvarokkal és bejárókkal, szóval Bhawani temploma maga egy egész városrész, egy kikutathatlan labirintus... s most már értettem hová fér és hová tűnik el az a sok csapat ember, mi szakadatlanul özönlik befelé...

A romok és töredékekkel borított udvaron tanácskozó csoportok zajongtak mindenfelé, és a szentélyekből is ki-be forrott a nép a sokaságtól nyüzsgő csarnokokba...

Ezt kellene az angoloknak látni!

Mindenfelől kábító illatu virágkoszorúk, átható füstölők gőzöltek az isten-szobrok előtt, és halommal hevert a mindenféle gyümölcs, termés, levágott áldozati állatok husa, vérével vegyülten.

Örjöngő fakirok orditoztak porral, vérrel belepve, testüket éles késekkel, szegekkel hasogatva, hogy vérük a körül állókra fecskendezett. Egy némelyik hátába vert éles horgon lógott le az összetartó vasrudakról, mások nehéz súlyokat fűzve az eleven huson át, hintáztatták magukat a sokaság fanatikus üvöltése, a tamtamok rengető zugása, s a szitárok sikoltozása között, s az volt a boldog, kire a szertefecsegő véresöböl pár csepp ráhullott...

Az ujon érkezők között reszkető, csontbőrré soványodott alakok a mértföldekre terjedő utat testükkel mérték fel, mások kézen csusztak idáig, tüskékből font ruhát, vagy csalán öveket viselve... szóval, mennél vérfagyasztóbb volt valamelyik önsanyargatása, annál nagyobb tisztelettel s fanatizált üvöltéssel fogadta a tömeg...

Ópium és az indiai kender nedvétől örjöngő mámorosok torkuk szakadtából rettentő prófétiákat és átkokat üvöltöztek, vagy pedig eltompult érzékekkel halottként heverték szerteszét, a legundokabb naturalizmussal mutogatva, miként sülyedhet az állatnál alábbvalóvá az ember...

E pokol-sanhendrinben sajátságos állatalakok is mozogtak...

Piszkostollu dögkeselyűk, meztelen vörös nyakaikat nyujtogatva keresgéltek dög és hulladék után. Nem törődve a járókelőkkel, huzkodták, tépték az áldozati husokat, döntögették fel a véres áldozati csészéket, nagyokat vágva csőreikkel a papok és templomszolgák felé...

A fákon és ballusztrádokon kányák, fakó keselyűk és korácsok gunyaszottak, lomhán le-le-csapva, mikor a hashis és ópiumtól részeg örjöngő, összemarczangolt véres hátát fordította feléjük... Kikezdték az eleven húst, alig lehetett róla elhajtani..

Hatalmas termetű elefántok mozogtak, orrmányaikban csengős perselyeket és tálakat rázva. Okos pislogással gyűjtötték az alamizsnát, úgy, hogy a hátukon ülő komáknak nem kellett figyelmeztető torokhangját hallatni. Óvatosan kikerülték a csuszkáló gyermekeket, a fél-halottként heverő örjöngőket, valamint a bekötözött lábu macskákat, kutyaakat, szárnyatlan vén hollókat és vak keselyűket, melyek egyéb, elvénhedett, beteges lovak, kecskék, tehének társaságában, a Bhawani templom állatkórházában lesznek irgalmasan ápolva és gyógyítva.

Apró tehenek vállaikon husosan kinőtt puppall, tömzsi szarvacskákkal döfölődznek a tömeg között... Ezek Vishnu szent tehenei. Van öröm, tamtam döngetés, ha egyik-másik elbőgi magát. Ez jó és szerencsés jel; ha pedig hulladékaival a papok a hívők homlokát bekenhetik, ez a boldog dús ajándékkal fizeti meg ezt az exotikus kenetet...

A ballusztrádokon és a csarnokok tetején a szent Hunaman majmok nagy serege üldögél, vagy szökell a járókelők között ellopva, bepofázva, a mihez hozzáférhetnek és az ájtatoskodók nyaka köré halommal hull, a megrágott gyümölcshéj, csutka és egyéb maradék más mindenféle inaromaticus ingredientíákkal együtt...

Egyszerre nagy riadalom támadt egyik zarándok csoport között és ordítva szétrebbennek...

Az omladékhalom kövei közül Bhawani és Ananta istennők kegyeltje, a szent szemüveges kigyó tekerődött elő, és az omladék tetején heverő zarándokba mélyeszté méregfogait.

A megmart fakir üvöltő énekléssel áldja a kékszemű istennőt, hogy Brahma fénykörébe szólítja, de a méreg iszonyú ereje csakhamar csontot-velőt hasgató kinordításokat fakaszt belőle... Az ájtatoskodók rémülve menekülnek közeléből, a papok dörgő bűgással döngetik a tamtamot, az áldozat teste pedig ütemes lökésekkel veri a földet a halálküzdelem rettentő görcseiben...

Sietve távoztam én is közeléből, és Bhawani szentélyének előcsarnokába lépve, szinte visszadöbbsentem a főoszlop tövében kuporgó alak elől...

Ez már nem ember volt, hanem egy élő csontváz-rém és kísértet...

Azok a kinzások s sanyargatások, miket a régi korok ascétái és fanatikussai csak kitaláltak, halvány reflexei se lehetnek annak, a mivel ez az ember magát, a testet megölte.

Már tíz éve, hogy ezen az egy helyen ül álláig felhuzott térdeit két karjával átkulcsolva... A hosszú tíz év alatt meg se mozdult, fel nem állt, le nem feküdt, hanem a papok hordják egyik szentélyből a másikba, »mint a gólya viszi kis fiát«, etetik, itatják, mosdatják, mint valami kisdedit...

Ennek a példátlan önsanyargatásnak a hire természetesen bejárta egész Indiát... A nép valóságos szentnek tekinti, jóslatnak, felsőbb kinyilatkoztatásnak véve minden szavát, úgy, hogy egyetlen suttogásával képes volna fanatizálni és fellázítani az egész tömeget...

Enni éppen csak oly kevés vízben főtt rizst eszik, a mennyi roskatag testében pislákoló életét éppen hogy fentartja. Lábai a mozdulatlan guggolásban összezsugorodtak, karjai hozzánőttek lábszáraihoz, összefont ujjai egymáshoz, körmei pedig lábnál hosszabbra nőttek, össze-vissza görbedezve, az eleven husba belenőve...

Bozontos hajával és szakállával takaródzhatik, mert egészen a földig ér mind a kettő és ebből az elvadult fakó-szürke hajerdőből kialudni készülő mécsvilágként pislognak elő üregeikben mélyen bentülő szemei, sötéten, izzón, az örület és fanatizmus lángjában égve... bőre pedig ripacsos, kicserzett, mint a rhinoceroszé, hangja alig hallható sipoló suttogás...

Irtózva néztem erre az eleven halálra, s egyszerre úgy tetszett, mintha bennülő szemei felém fordulnának, és különös, kísérteties láng lobbanna fel bennük látásomra... Önkénytelenül összeborzadtam.

Ekkor megszólalt, de csak száraz ajkai vonaglottak, még suttogását sem hallottam, - mire a mellette heverő félmeztelen hindu felállott és nagy meglepetésemre hozzám lépett...

Azt hittem koldulni akar, és néhány ezüst piaszterrel kínáltam, de büszkén visszautasította, azután egy oszlop mögé vonulva, maga mellé intett.

- Sokasítsák meg az árnyékokat az égiek, szahib! üdvözölt ind szavakkal kevert tört angol nyelven...

Nyisd ki füleidet! A szent fakir óv és figyelmeztet az én számmal. Nagyon kegyelhetnek az égi hatalmak, hogy még a szent is rád fordítja figyelmét, holott a leghatalmasabbakra sem esik tekintete, s nem hallhatják suttogó szavait...

Halld tehát és drága gyöngyként őrizzed meg szavait:

»Fuss; menekülj a városból, mert fölötte már a halál angyala terjesztgeti szárnyait... Szállj tüstént hajóra, akkor még viszontláthatod hazádat...«

Ámultan akartam kérdezni, de mielőtt számat kinyithattam volna, már tova surrant - eltűnt...

Ugyanekkor mellettem, mély, remegő sóhajtást hallottam, s megfordulva, egy mélyen elfátyolozott ind nőt láttam az oszlopok között sebesen tova suhanni.

Az oszlopok között már sötétedett! De ah, ha koromsötét is lett volna, ha lenge alakját még mélyebben elburkolja - mégis felismerem! Ő volt, ő, a régen keresett. Ő beszélhette rá a szentet, hogy a figyelmeztetést egész komolyan vegyem... Csakis ő - és senki más!

Mindenről elfeledkezve, iramodtam utána, csarnokokon, szentélyeken, templomudvarokon keresztül!

Ez az óriási épület valóságos tömkelege volt a csarnokoknak s folyósoknak, de ő jól ismerhette benne a járást, mert habozás nélkül sietett az egymást keresztül-kasul szelő átjárókon, tévesztő folyósokon, és a végnélküli udvarok és romhalmazokon keresztül, hogy alig követ-hettem.

Egyszerre csak kápráztató világosság vakítá el szemeimet. Kijutottunk az utcákra, hol még a nap teljes fényében ragyogott...

Itt is utczáról-utczára követtem, a nélkül, hogy beérhettem volna. De legalább tájékozni tudtam magamat. Szerettem volna utána kiáltani, hogy ne fusson, ne féljen tőlem. Nem azért kergetem...

Már az északi kapuig jutottunk, még sem tudtam abba hagyni az üldözést, pedig patakzott rólam a víz, vérem rohanva lüktetett a perzselő hőségben... Nem, nem hagyom abba, míg lábaim bírják, ha ezek kidőlnek, szemeimnek kell követniök.

Átsietett a sötétes kapubolton és egy elhagyatott mellékösvényre fordult. Tán azt hitte, hogy azon nem fogom követni!

Ez az ösvény a romokban heverő régi Delhi omladékai között vezetett tova, mik mértföldekre fedték köröskörül a környéket, vigasztalan, komor elhagyatottságban.

Minő tündéri fényű lehetett egykoron ezen omladványaiban is nagyszerű város!

Mesteri faragványokkal terhelt alabástrom porfir oszlopfejek, csipkeszerű márvány mellvédek, ballusztrádok heverték egymáson a roskadozó oszlopcsarnokok között. Színes kupolák, mozaikos tetők, fényezett tégláju tornyok, boltozatok, halmozódtak egymásra elvadult kertekkel váltakozva, melyeknek gyümölcsfái bozóttá vadultak, összekeveredve a tüskés levelű aloëval, kaktuszokkal, a romoknak és enyészetnek eme jellegzetes növényeivel, mik századoknak, évezredeknek a hirdetői...

Lihegve törtetem, a bokrok zöldje között átvilágító fehér ruha után, és minden erőmet megfeszítettem, hogy utólérjem.

De hiába. A fehér alak folyton messzebb tünedezett előlem, s egyszerre csak eltűnt...

A legmagasabb romhalomra kapaszkodva, néztem szélylyel. A nap már lenyugodni készült a láthatár hegyláncza mögé. Bucsuzó sugarai tüzes fénnyel öntötték el az ezer éves romokat és sajátságos ragyogásba merítették mindent, mi megkapón ünnepélyes és fenséges vala.

Kevés pihenés után, visszafelé vettem utamat, de nem csüggedten, reménytelenül, mert most már tudom hol keresni, és meg is fogom találni...

Levelém első részét ne is olvasd. Szeretném, ha meg se irtam volna... Egészen másként forog vérem, mások a gondolataim, hogy láttam, és újra látni fogom... de azért még most sem tudom megmondani, mit szólok neki, ha megtalálom, és előtte állok - még mindig árnyékként setétlik köztem és közte, ama borzalmas jelenet emléke... A legnagyobb mámorban sem tudom feledni...

De hogy nem tudja feledni!

Már késő este volt, midőn Maróthy tikkadtan és fáradtan visszatért a városba, a lány képe azonban annyira elfoglalta minden gondolatát, hogy elfeledett mindent, el a rá várakozó Mianát, el a szentnek, komoly, vésztjósló intését...

A HALÁLANGYAL.

Másnap, még a déli forráság előtt átlovagolt Nortonék bungalowjába, hol nagyon szívesen fogadták.

A tábornok készséggel teljesíté kérelmét, s nyomban megírta az óltalom levelet, hogy a régi Delhinek romjait átkutathassa, s »ebben senki ne akadályozza, hanem inkább lehetőleg kezére járjanak.«

Lady Norton kegyes fejbólintásokkal helyeslé, hogy a szebb pontokat le akarja festeni. Csu-dálkozott, hogy eddig is nem tette, és egyben elpanaszolta, hogy annak a háladatlan terem-tésnek most se akadtak nyomára, pedig ugyancsak kerestette.

Ha tudta volna, hogy annak a háladatlan teremtésnek a legbuzgóbb keresője szemben ül vele, s kérelme csak olyan kegyes csalás-féle, hogy az eltüntet akadálytalanul kutathassa, mert a régi Delhi alatt, nemcsak a romokat, hanem a benszülöttek által lakott két külső várost is ér-tették...

E közben behozták a kis ikreket is és a család valamennyi tagja bejött, hogy üdvözlje a grófot, csak Violet nem mutatkozott.

- Egy idő óta gyengélkedik! mentette ki lady Norton, mialatt rosszálló tekintettel fordult egyik fia felé, mert az előteremben zajos láрма harsant fel, és egy dörgő hang mérgesen rivallt a szolgákra:

- Takarodjatok pokolba czerimoniázásokkal. Hát nem ismersz már te, sárgabőrű majom! Majd bizony még rokonaimtól is engedelmet kérek, hogy beléphetek-e hozzájuk!

A benszülött szolga bizonyára a lady parancsával védekezhett, mert újra rárivalltak:

- Na, hát teljék kedve a lady-nek! Jelentsd be Thompson kapitányt és Stapleton őrnagyot. De siess, mert a sarkadra lépek!

És csakugyan a szolga még félre se hajtotta az elfogadó terem függönyeit, már az őrnagy izmos karja félrependítette, és belépett a terembe a kapitánynyal együtt. Lady Norton ugyan egy jéghegy fagyosságával fogadta és alig biczczengette meg fejét, de ez a joviális nagybácsit egy cseppet se hozta ki sodrából, hanem olyan forma tekintettel, mintha ezt mondaná: »eh, ismerem már a bogarait«, zajosan üdvözlé rokonait és bemutatá a kapitányt.

- Beszéd közben egyszerre csak a tábornokhoz fordult. - Te, Norton, nekem egy cseppet se tetszik a város. Olyan formán látszik, mintha ez a gaznép valamit forralna magában. Nemde, kapitány?

- Ugy van, őrnagy! válaszolá ez feszesen, mivel annyira megnyerte lady Norton tetszését, hogy kissé enyhébb tekintettel kezdett ránézni.

- Távolléted alatt elszoktál a városi zajtól és sürgés-forgástól! felelé a tábornok nyugodt fölényen...

Az őrnagy ugyanis több hétre a tartomány bensejében lakó ültetvényes barátjához rándult vadkan vadászatra és a napokban érkezett vissza Delhibe.

- Ugy, elszoktam a várostól; ismétlé boszus nevetéssel. Ugyancsak el vagy bizakodva! Már az ültetvényen is hallottam ilyesmit. Ezek a sárgaképű gazemberek, sugnak, bugnak, az erdők mélyén tanácskoznak. Towsend hadnagyot pedig tegnap meg fenyegették, hogy nem sokára vége lesz az angol uraságnak...

- Badarság, Stapleton! Mondom neked, badarság! Jelentéseink minden tartományból rendet, nyugalmat jelentenek. Különben, kinek is volna bátorsága a királyné kormánya ellen felkelni? Nemde kapitány?

- Ugy van, tábornok! felelé ez olyan feszes méltóságba burkolódzva, hogy lady Norton valóságos orákulumnak kezdé tekinteni.

- Pokolba ezekkel a jelentésekkel! Tudjuk, hogy készülnek! mérgeződött az őrnagy. Hát azt tudod-e, hogy az a tigris pofájú Nena tegnap tisztjeivel, udvarával együtt megszökött a városból...

- Őrnagy, Dandu Pán ő fensége tegnap Delhiből el-u-ta-zott...

Lesujtó fagyossággal az utolsó szó minden betűjét külön hangoztatta, mert lady Norton egész arisztokratikus gögje fellázadt, hogy jelenlétében ilyen kiméletlen módon emlékeznek meg egy fejedelmi személyről, ha mindjárt egy vad nép fejedelme is.

- Bocsánat... tehát legkegyelmesebben elutazni méltóztatott, kaczagá cholerikusan... Én láttam, ott voltam, de mondhatom, hogy legkevésbbé sem kegyelmesen utazott el...

Mielőtt felült volna elefántjára, megjelent palotájának ballusztrádján, hogy megmutassa magát üvöltöző, tomboló népének.

Legfényesebb fejedelmi ornatusa volt rajta, fején a gyöngyös turbánnal, minőt csak a független fejedelmek viselnek, s midőn kezével köszönt, olyan mosolygást láttam sötét arczán átcsikázni, hogy étvágyamat elvette a vacsorától... Egy hórihorgas gazember valósággal őrzöngött mellettem: »Menj, menj és karddal térj vissza! Alsó- és felső India veled lesz! Szerezzed meg a kettős koronát! Halál a faringiakra!« kiáltozta torka szakadtából, de két szemfüles benszülött gazember tüstént befogta a száját, hogy többet ne szólhasson és sötét, gyanakodó pillantásokkal néztek rám, mialatt elvezették.

Azután kértem, mire való e legkegyelmesebb utazáshoz a legnagyobb és legerősebb hadi elefánt, a banghw, melynek gyorsasága versenyez a legjobb versenyparipáéval? Hová akar ő fensége olyan rettenetes sietséggel utazni? Hallgass ide, Norton, hallgasson ide, lady! Nenának ez az utazása szökéshez hasonlít. Mikor népének megmutatta magát, éppen olyan volt, mint egy fejedelem, ki seregének élére akar állni, hogy koronáját, függetlenségét visszaszerezze! Isten adja, hogy csalódjam, de annak a hashistól részeg hindunak a szavai most is fülemben csengenek!

- Ugy van, őrnagy! felelé mereven, megint a kapitány, mert ez beszéd közben véletlen rápillantott.

- Maróthy gróf szintén említett ilyesmit! felelé a tábornok közönyösen. Neked is csak azt mondhatom, mit neki. Tudjuk és megteszszük kötelességünket, a mikor kell - de jelenleg nincs ok a félelemre. Előleges intézkedésekkel pedig nem szabad megzavarni a köznyugalmat. Ez csorbát ütne a királyság tekintélyén!

- És a czopfon, meg a jelentéseken! mormogá gorombán az őrnagy...

Ekkor lady Norton is megszólalt az ő méltóságosan lepegő modorában:

- A fenség estélyünket megtisztelte jelenlétével, s a királyné ő felségére poharat üritett. Ez a nagyfontosságú politikai enunciatió mindennél jobban biztosítja hűségét, a rendet és nyugalmat.

Minthogy e közben folyton Thompson kapitányra nézett, ez hódolatteljesen sietett rá felelni örökös mondókáját.

- Ugy van, lady!

A vendégek távoztával lady Norton ünnepélyesen kijelenté családjának, hogy Thompson kapitány a britt birodalom legilletelmesebb tisztje...

Ámde az őrnagynak más véleménye volt és nem is késett az örökösen úgy van-ozó kapitánynak kijelenteni, hogy szokják le e »hülye csacsogásról«, a tábornok csökönyös önbizalma pedig olyan dühbe hozta, hogy még az ő »gyémántos vadgalambjáról« is elfeledkezett. Elment a nélkül, hogy látta volna Violetet, pedig tulajdonkép ő végette látogatott el a bungalowba...

Ha sejtette volna, hogy még csak egyetlen egyszer látja viszont az életben és minő körülmények között!

Alsó- és Felső Indiában már ekkor mindenfelé el voltak szórva a lázadás üszkei, és csak egy szikra kellett, mint a puskaporos hordónak, hogy egyszerre felrobbanjon...

És az a szikra nem is késett soká!

Mert Dandu Pán, másként Nena Szahib, már utban volt és legsebesebb banghw elefántja vitte az összeesküvés főhelyére, hogy a lázadók élére állva, vérbe, lángba borítsa Alsó- és Felső Indiát!

Két héttel ezután Norton tábornok már özönével kapta a jelentéseket, s egyik futár, a másikat érte a bungalowban...

Valamennyi jelentés, futár, mind, mind Hiób-hirekkel érkezett.

A hindu és mohamedán lakosság eldobva az eddigi szelidség és alázatosság álarczát, követelőleg és fenyegető magatartással lépett fel a hódítók ellenében...

Üvöltöző csoportok szaladgáltak az utcákon, fenyegető szavakat, véres jövendöléseket ordítva be az idegenek házaiba és napról-napra leverőbb rémhírek érkeztek a nagyobb katonai állomásokról. »A benszülött ezredek egymásután lázadnak fel és csatlakoznak a felkelőkhöz. Nena Szahib kikiáltatá magát Alsó- és Felső India császárává és hadat üzenve az idegeknek, a rettenetes Kalira esküdött, hogy az angolokat az utolsó csecsszopóig kiirtja a föld színéről...«, így szóltak a legujabb sürgönyök, miket a futárok a főhadiszállásról hoztak.

Lady Norton csak elszédült, mikor ezt meghallotta.

- Rettenetes! Rettenetes! nyögé elképpedve... A királyné egészségére ivott és mégis mégis...

De most senki se ügyelt rá, hanem suttozva, az esetleges menekülés módjairól kezdtek tanácskozni...

A tábornok a városban volt és a maroknyi helyőrséggel iparkodott a lázadás kitörését elfojtani, szigorúan meghagyva családjának, hogy addig ne mozduljanak a bungalowból, míg ő megbízható hű emberével izenetet nem küld...

Agrából csekély segélycsapat érkezett több tiszttel. Egyik haditanács a másikat érte, mert majd minden órában újabb és újabb rémhírek érkeztek a lázadás rémségeiről...

E perczen vágatott a kaszánya udvarára egy küldöncz tiszt.

- Ez Vic, Wehler tábornok egyik segéd tisztje! kiáltá az ősz Harriet őrnagy, kinézve az ablakon... Lova több helyen meg van sebesülve.

Lihegve lépett be s alig állott lábain a fáradtságtól. Egyik tiszt egy pohár frissítővel kínálta.

- E nélkül nem tudtam volna beszélni! szólalt meg rekedten s átadta a sürgönyöket.

Norton tábornok el-elszoruló hangon olvasá Wehler főparancsnok sürgönyét:

»Nena Szahib Delhi ellen akar indulni. E perczben csak ezt hoztak hirül kémeink. Nőitek, gyermekeitek meneküljenek, nekünk nincs egyéb: győzni, vagy meghalni... Khaupur, Audh, Bithur, Nena kezeiben vannak, Lucknow, Cawnpore szintén. Az összes európaiak lemészárolva. Egy csecsszopó se maradt élve. Cawnporeban a lázadók egy kutat nőink és gyermekeink testével töltöttek meg. Nena tigris, vadállat! Órizkedjete... Mussurie felé még szabad az ut... A menekülés arra felé még lehető.«

Halálos némaság fogadá e rövid, de rémesen sokatmondó sürgönyt, melyben csak a ki-bejáró tiszték rövid és egyforma jelentése hangzott: A lakosság forrong, egyesek fenyegetődznek, de a kiszegzett ágyuk még féken tartják őket.

- Kartácsra vannak töltve?

- Parancsára, tábornok!

E rövid jelentés után a futártiszt hajmeresztő részletességgel beszélt el Nena pokoli árulását, a lucknowi, cawnpoori vérengzéseket, a bihturi öldöklés vérfagyasztó drámáját, s elbeszélését azzal fejezte be, hogy a város alatt lovát három lövéssel megsebesíték. Legvégül pedig hangsúlyozá Wehler tábornok intését, hogy a benszülöttekben, bármily hiveknek látszassanak is, ne bizzanak, mert egytől-egyig áruló valamennyi.

Este felé kisebb csapat katona szállásolá el magát a Norton-féle bungalowba, de úgy az éj, mint a következő pár nap a legkisebb baj nélkül elmúlt. A tábornok mindössze azt a hirt kapta családjától, hogy reggelre kelve, az ajtóik előtt apró tschapatikat⁷ találtak és a cselédség fejét összedugva, gyakorta suttog-pustog egymás között, mi a jelen körülmények között nem is valami feltűnő dolog. Egyéb nem történt s várják utasításait a várba költözködés vagy a menekülésre nézve...

A benszülött lakosság óriási számához nagyon is csekély európai haderő, némi önbizalommal kezdett a jövő elé nézni.

A vérmesebbek pláne abban reménykedtek, hogy Delhit tán mégis megtarthatják. A benszülött katonaság eddigelé példás fegyelemmel engedelmeskedik s hünek mutatja magát, a népet pedig a kiszegzett ágyukkal féken lehet tartani...

- Ma még nyitva az ut a menekülésre, holnap már ki tudja, szólt czélzatosan a tábornok, letekintve az utcára.

Maróthy menekülőkkal tömött hosszú kocsisort látott kivonulni a városból. Mussure felé mentek.

- Tábornok úr, engedje meg, hogy én is felajánljam karomat a védelemre, mondá melléje lépve.

- Elfogadom, de nem itt! Védje és segítse családomat, ha majd menekülniök kell - felelé borusan...

Megint egy-két nap mult el egymásután, a nélkül, hogy bármi is előadta volna magát, sőt úgy látszott, mintha a forrongás és fenyegetődzés egészen lecsillapodott volna. A népesség nyugodtan és csendesén viselte magát, - mégis valami vészjósló volt e csendességben, mi úgy rá nehezedett a szívre, mint a közelgő zivatar némasága...

---

⁷ A tschapatik apró kenyérfékek, melyek a felkelésben a hadüzenet és fenyegetés jelei voltak. Az éj sötétjében rakták a felkelés előtt pár nappal idegenek ajtóinak elé.

Gyönyörű reggel virradt a városra. Az elmúlt éjjel rövid zivatar szaladt át a tájon, és a töméntelen rézkupola és tornyocska megifjodva ragyogott az eső után, mi a fülledt légkört is felüdítette.

Déltájban egy osztály könnyű benszülött lovasság kanyarodott be a városba a calcuttai kapun.

Opiumtól és hashistól részeg felkelők voltak a legkegyetlenebb, legfanatikusabb gárdából...

A kapuőrséget egy pillanat alatt legázolva, robogtak az utcákra, az utjukba eső európaiakat leöldösve, kardélre hányva, azután vad orditással rohantak befelé...

A felhangzó lövöldözésre és halálordításra, egy osztály benszülött katonaság indult roham lépésben és két ágyúval ellenük angol tisztek vezénylete alatt...

A Kashmiri-kapunál találkoztak össze a vadállati orditással vérengző felkelőkkel, körülöttük pedig háborgó tengerként már akkor a város fellázadt népsége üvöltött, orditozott, és lándzsák, botok, yatagánok villogtak mindenfelé...

»Le a faringiakkal, öljétek le az átkozott faringiakat!« Az angol tisztek vas nyugalommal álltak benszülött katonáik között, kik eddig hüeknek bizonyultak!...

- Tüzet! vezényelte az egyik tiszt. Erre tájékozó orditással vágatott neki a felkelők egyik vezére.

- Peishwa és boszu! Halál a faringiakra! üvölté és pisztolyával lelőtte a tisztet... Ez a fiatal Loftus hadnagy volt...

Erre kezdetét vette ama rémjelenetek egyike, mi a véres felkelésben épp a leghűbbnek látszó benszülött ezredeknél ismétlődött:

A szípahik elgázolták égő kanóczaikat, aztán »Peishwa és boszu« orditással pártoltak át a felkelőkhöz. Az angol tisztek ott estek el a felkelők pisztolyai és yatagánjai alatt, drágán adva el életüket...

A felkelők száma erre rémesen szaporodott, mert az árulás villám gyorsan harapódzott ezredről-ezredre... Ágyudörgés, puskaropogás és rohamléptek alatt döngött a föld... Dobpergés, trombitaharsogás nyomta el a halálsikoltásokat, a vérittas, boszuszomjas csöcselék pedig betörve a házakba, rabolni, gyilkolni kezdett. Nem kegyelmezve aggnak, csecsszopónak, gyujtogatá fel egymás után a gyűlölt faringiak házát, úgy, hogy nem sokára fekete füstfellegek lebegtek a kül- és alsó városok felett...

- Menjen, mentse meg családomat! Meneküljenek! hörgé a tábornok, kardját villogtatva...

Maróthy széleseben vágatott tova... Delhi fölött pedig ott lebegett enyészetes szárnyain a megjósolt halálangyal - - a vérontás angyala!

MÁSODIK KÖTET

A MENEKÜLÉS...

Az ágyudörgés és sortüzek ropogásaitól megvadult mén, sügyébe vágott fejjel gázolt le mindent, a mi csak útját állotta, egy nagyobb csoportnak pedig ugyszólván feje felett repült át, úgy, hogy csak hűledezve bámultak utána.

A kashmiri kapunál azonban újabb vértől részeg csoport támadt rá. Sarló alaku szablyák, yatagánok villogtak eléje, de két pisztolylövéssel ezt az utolsó akadályt is elhárította útjából s pár szökéssel szerencsésen kijutott a kapun...

A városon kívül már nem üldözték, s mikor eljutott a félutat tévő magaslatra, megkönnyebbülten látta a bungalow egy darabkáját kikandikálni a fák közül...

Mikor az udvarra bevágatott, az egész család eléje rohant, s minden oldalról kérdésekkel ostromolták...

- Férjem? kiáltá rekedten a lady. Atyánk? sikolták aggodalommal a lányok...

- A tábornok katonái élén védi a várost! Ő tőle jövök! kiáltá a gróf leszökve lováról...

- Izent valamit?

- Majd odabenn, lady! Itt nagyon sok fül hallhatja.

Azután rákiáltott a benszülött szolgákra, kik fejüket összedugva, valamennyien a csarnok végében álltak, hogy jártassák meg lovát...

A szolgák közül egy se mozdult, csak kihívó, daczos tekintettel méregették...

- Valamennyi megtagadta az engedelmességet, dadogta halkan a lady.

Maróthy nem felelt, csak lassan kivonta egyik pisztolyát.

- Becsukni a kapukat! Jártassátok meg a lovat! A ki azonnal nem engedelmeskedik, lelövöm! kiáltá dörgő hangon és pisztolyát a legelsőre, s úgy látszik éppen a főkolompusra irányzá, mert a másik perczben az egész csapat szétrebbent s parancsai villámgyorsan lettek teljesítve.

- Senki el ne merje hagyni a házat, mert a többi bűnhődik érte. Most dologra! Készítsétek elő a kocsikat! A lovakat pedig szerszámozzátok fel! parancsolá fenyegető hangon..

Mikor beértek a terembe, lady Norton csak leroskadt egy pamlagra. Mintha minden gögöt és méltóságot letöröltek volna arczáról, csak félelem és kétségbeesés ült vonásain.

- Jóságos isten, minő borzasztó helyzet! nyögé magánkívül.

- A férfiak? Egy férfi sincs a háznál, mylady!

- A kertet őrzik valamennyien, hogy a szolgák észre ne vegyék, hogy csónakokon akarunk menekülni az éj beálltával... Ah, csak férjem és fiam volnának itt...

A gróf hallgatott, de tekintete önkénytelenül Violet arczára tévedt. Ez némán, halott halványan ült helyén, s a hogy a gróf ránézett, elfordította fejét...

- Nyugalom és bátorság, lady! Pár óra múlva leszáll az éj s a Dsamunán családjával együtt bántatlanul elmenekülhet. Mussurie felé még veszélytelen az út... A tábornok majd utánuk jő, mihelyt teheti... azután felkeresé a férfiakat, hogy a menekülés módozatait megbeszéljék...

Öt óra tájban egyszerre iszonyatos csattanás riasztá fel a bungalow lakóit. Az egész épület ingott, recsegett, mintha egy rettenetes orkán nyomása nehezedne mindenre, azután lassankint sűrű por- és füstfelhő ereszkedett messzire a tájékra...

- Mi volt ez? kérdezték a férfiak sápadtan egymástól.

- Tán a lőportár repült a légbe? mondá az őrnagy.

Csakugyan az robbant fel, s ezzel be lett fejezve a rettenetes katasztrófa...

Ugyanis a tábornok látva, hogy csapatjával tovább nem tarthatja magát a felkelők ezreivel szemben, a várba menekült nők-, gyermekek- és aggokkal együtt, a városon kívül fekvő torony-erődbe vonult vissza...

Ez a torony volt Delhinek egyik legkiválóbb erődje és a 38-ik benszülött szipahy ezred tartotta megszállva.

Az angol tisztek merész fellépése ezeknek árulását ez ideig meg tudta akadályozni, de midőn a tábornok megfogyott csapatjával és a menekülő, európaiakkal az erődbe huzódott, egy ágyut elfoglalva, fenyegető magatartással állottak szembe...

Ugyanekkor a calcuttai kapun egy többezer főből álló felkelő csapat tódult a városba, mire egy angol tiszt látva, hogy minden veszve van, utat törve a lőportárig, pisztolyával a legnagyobb löporos hordóba lőtt...

Az iszonyatos robbanás több volt egy megnyert ütközetnél. 1800 felkelő véres, izekre szagga-
tott teteme fedte az omladékokat, mik felett sűrű füst- és lángfelhők lebegtek...

Majdnem fél Delhi rombadőlt, s páni rettegés lepte meg a felkelő csapatokat, mert minden felől halálhörgés, vész és pusztulás tárult eléjük...

Maga a torony-erőd is alapjaiban megrendült, és iszonyu ropogással ingadozott. Ezt az általános rémületet felhasználva, az angol katonák megtámadták a szipahikat, és visszaszerezve az elfoglalt ágyukat, ezek védelme alatt befogták a tüzer lovakat a töltényszekerekbe, s a nőket és gyermekeket felültetve rájuk, kivonultak az erődből és még a sötétség beállta előtt elérték a bungalowot.

A tábornok és kisdéd segédcsatájának érkezte megváltoztatá a menekülés tervét... és az éjszaka beálltával nem a folyón, hanem kocsikon és lóháton menekült az egész család a többiekkel együtt Mussurie felé, és hogy a benszülött szolga sereg el ne árulhassa őket, valamennyit magukkal vitték...

Szomorú utazás volt ez, valóságos kinszenvedés útja mindenkire... Éhség, szomj, fáradtság, a gondozatlan sebek elmérgesedése, e mellett a bizonytalan jövő és örökös rettegés a legbátrabbaknak is megtörte minden erejét...

A kis ikrek rózsás arczocskája megnyult, elhalványult, s fájdalmas siránkozásuk majd megrepeszté a szülőknek szívét, e mellett a szülötött nagyapát a rémülettől újabb roham érte. Halottként hevert és rángott a kocsi fenekén, csak nehéz hörgése mutatta, hogy él...

Maróthy sokszor a lehetetlent is megkísérelte, hogy a szenvedéseken enyhítsen, de nem mindig sikerült neki.

Ilyenkor nem győzte bámulni Violet lelkierőjét ki bár maga is oly gyenge volt, alig állt a lábán, mégis ő volt gyámola, vigasztalója egész családjának...

A menekülés ötödik napján egy kis elrejtett hindu falucskába értek, hová a felkelés zaja, úgy látszik, még nem hatolt el, mert a menekülőket elég szívesen fogadták, a fényes aranyak láttára pedig elhalmozták mindennel, a mit csak kívántak...

Itt pár napig kipihenték magukat, s a testi szenvedések fogytával, a lelki gyötrelmek is tünedeztek és némi reménnyel, önbizalommal kezdtek a jövő felé tekinteni...

Az indulás előtti éjjelen a Norton-ház szolgálai közül kettő elszökött, s Maróthy úgy vette észre, mintha már a falubeliek se a szokott szivélyességgel viseltetnének irántuk...

- Most már nem sokat árthatnak! Körülbelül mire a felkelőkhöz érnek, Mussurie tájára érünk, vagy talán előbb is találkozunk előre tolt angol csapatokkal! mondá a tábornok, midőn hirül adták neki, s ugyan e véleményen volt az őrnagy is, ki ismerte a tájékat.

Az utba eső legközelebbi faluban jó pénzért pár elefántot béreltek, és a mahoutok készséggel ajánlkoztak, hogy rövidebb uton eljuttatják a társaságot Mussuriebe...

A felkelésről itt se tudtak semmit, és Granit, bátyjával meg sógorával ugyancsak vigyázott, hogy szolgálai ne fecsegenek.

Este felé az egyik kocsinak eltörött a tengelye. Helyreigazításról szó sem lehetett, ott kellett tehát hagyni, és a terhet az elefántokra rakták...

Másnap délelőtt két lovuk sántult meg, délután pedig három... A benszülöttek azt mondták, hogy tüskébe léptek, és nap nyugtán tanyát ütve, csakugyan megmutatták a körömből kihuzott tüskéket...

Maróthyt olyan balsejtelem-féle bántotta, de nem akart szólni, nehogy a többieket is megfélemlitse, hanem örködni akart az egész éjszakán keresztül...

Csakhogy az egész napi lovaglás és a kábitó hőség annyira elbágyasztották, hogy ő is elaludt, s mikor nap felkelteivel egyszerre felserken, még mindenki aludt...

Álmodta-e, vagy érezte-e, nem tudta határozottan, de mintha idegen alakokat sejtett volna körülük ólálkodni...

A tájék azonban csendes volt - nagyon is csendes! Mert mikor körültekintett, se az elefántokat, se a mahoutokat nem látta...

Fölkeltette a férfiakat, kikkel aztán összejárták a közeli ligetet és a forrást, de az elefántoknak és a benszülött szolgálknak nyomait se bírták felfedezni...

- Megszöktek a bitangok, mondá leirhatlan dühvel az őrnagy, mire a tábornok hevesen indulást sürgetett...

- Indulást sánta lovakkal?

- A legelső faluban elefántokat bérlünk. Most csak tovább e helyről!

Dél tájban nagy kerülővel egy árnyas völgyi utnak kellett fordulniok.

- Ha nem volna napi járó földre a hátunk mögött, meg mernék rá esküdni, hogy ez a Hyvia völgye! mondá az őrnagy, a tájékat vizsgálva...

A mélyut meredek oldalai fával és famagas bozóttal voltak benőve, és a szűk uton a kocsik és lovasok csak egyesével haladhattak, a kerékagy pedig néha az utoldalakat horzsolta...

Valóságos egérfogó volt, csak a közepén kezdett katlan formán kiszélesedni.

- Teringettét, már azt hittem megrekedünk! kiáltá az őrnagy és a völgykatlan közepére rugtatott, hogy jobban szétekintsen.

Meg mernék rá esküdni, mégis alig merem kimondani - ez a Hyvia völgye... De hát az ördögök játéka... Ebben a pillanatban lova magasra ágaskodva, dobta ki nyergéből, mert egy lövés dördült el, mit egész sortüzelés követett és a bozót közül egész sereg fölkelő vetette magát vérszomjas üvöltéssel a menekülőkre...

Maróthy a nők velőtrázó sikoltozásaira a kocsik felé ugratott, de lovát egy golyó leterítette. Dühös kiáltással szökött talpra és pisztolyaival kezében rohant segítségükre...

Egyszerre azonban erős ütést érezve mellén, tántorogni kezdett és szédülten a mellette lévő bokorra esett...

Görcsösen kapaszkodott az ágakba, hogy felegyenesedjék, de erős zugást, csengést érezve füleiben, elhomályosodó szemekkel látta, mint kezdik mészárolni utitársait, a szélütött, félhalott nagyapán kezdve... azután, mintha esne-esne mélyen lefelé a megsemmisülés setét végtelenébe...

Aléltságából minden idegén átnyilalló éles fájdalomsikoltás riasztá fel. Összerándulva nyitá fel még egyszer szemeit és Anarkalli fájdalomdult arcát látta maga fölé hajolni...

A düh és utálat úgy felforralá vérét, hogy félkarjára tudott emelkedni:

- El mellőlem, vérszomjas kigyó! Ez is az ön műve! Oh, bár boszut állhatnék értük!... Ennyit tudott csak hörögni, aztán visszaesett.

E megölő szavakra a lány megtörten roskadt melléje, de azután sikoltva kiáltott néhány szót sötétarczu hindu kísérijének, mire ez sebesen elrohant.

Ekkor, mit sem törődve a háta mögött tomboló küzdelemmel, végtelen gyengédséggel gombolá fel a véres ruházatot, mikor azonban az inget is szétnyitá, visszadöbbent s elmeredő szemekkel nézett az elefántcsontlapra festett parány képecskére...

Ő volt ez, ő, a szerelem istennője: Lakschmisnak bűbajos alakjában mosolyogva...

Mintha ujjait égetné, olyan ellenszenvvel kapcsolá le a finom lánczocskát, azután tétován, bánatosan hullatá ki kezeiből...

De egyszerre felkapta és hevesen szorítá remegő ajkaihoz.

- Oh, Lakschmis, te szép, Ananta, te végtelen! Halál e kép nekem, jól tudom. De ő érette még a halál is üdv és boldogság! suddogá szemeit az égre emelve és keblébe rejté a képecskét..

Azután összeszorított ajkakkal, mintha neki fájna minden érintése a sebnek, mosta meg tiszta forrás vízzel s kötözté be aromaticus balzsammal, miket visszatérő társa hozott magával.

Ha Maróthy eszméleténél lett volna, hát e sötét arczu férfiuban megismerte volna azt a benszülöttet, ki Bhawani templomában a szent fakir intését közölte vele..

HÁBORGÓ SZENVEDÉLYEK.

Bármily óvatosan surran végig az a magas férfialak, a félhomályos, hosszú oszlopcsarnokok márványlapjai mégis visszhangot vernek, mezitelen lábai alatt, és ha a kívüli zugásból bebetéved valami, azt ezek a hangverő csarnokok, mint a távoli mennydörgés halk moráját görgetik tovább csarnokról csarnokra.

Ezek a csarnokok csudás tömkelegben szeldelik egymást keresztül-kasul föld felett és föld alatt, anélkül, hogy a benne járó észre venné, mikor megy lefelé, mikor kerül vissza a föld színére.

Ez a hindu építészet kitanulhatlan csudája.

Némely helyütt be vannak omolva, s romokkal, törmelékekkel telehullt udvarokon, elvadult kerteken s bolthajtásokon visznek keresztül, melyek aquaduct formán egymásra vannak építve, s tarkabőrü kigyók, csillogó színű gyíkok szaladgálnak napsütötte forró oldalain...

Az a magas, sötét arczu benszülött, a szent fakirnak a bizalmasa, biztos helyismerettel járta végig e romtömkeleget és a csarnok végében álló isten-szobor mögé rejtett alacsony sikátorban eltűnve, egy az ellorahi sziklatemplom nagyságával vetekedő kupolaterembe lépett.

A szédítő magas boltozatot tizenkét titáni nagyságu kőelefánt emelte, s maga a boltozat a mindenséget jelképező teknősbéka alakjára volt kivájva, a végtelenség jelképével, Ananta kigyójával körülfonva...

Kolosszális isten-szobrok álltak még kolosszálisabb oszlop-fülkékben, csak a terem közepén a lótusz virágon ülő Brahma-szobor állott szabadon, rettenetes nagyságában majdnem a boltozatot érve... és merev köszemeikkel néma fenséggel néztek le az alattuk tovasurranó parányi ember alakra.

A trimurtit ábrázoló szobor mögötti fülke el volt függönyözve, mégis halvány világosság, összefüggéstelen szavak szűrődtek kifelé, mintha lázbeteg feküdne mögöttük.

Először csak fejét dugta be, de a beteg mellett ülő nőalak intett neki, hogy beléphet.

A nő Anarkalli volt, a párnákon fekvő lázbeteg pedig Maróthy gróf...

- Még mindig nincs magánál? kérdé a férfi.

- Nincs! A lámpavilágtól irtózik, zöldet és napsugarat kívánna látni. Mindig ezt és egy nevet kiáltoz láz álmaiban...

- Nevet? Micsoda nevet?

Anarkalli komoran hallgatott...

- Tudnom kell, kinek a neve az, ha azt akarod, hogy meggyógyuljon...

- Violeté, Norton tábornok egyik lányáé! felelé összeszorított fogakkal...

A férfi arcza nem mozdult, de szemeinek sötét felvillanása gyaníttatá, hogy nem szívesen hallja e nevet.

A fal egy észrevehetlen rejtekéből remekművü, aranylábakon álló kristálycsészét, s ugyanilyen hosszunyaku füles üveget vett ki, és a magával hozott kicsi cserép-korsócskából nyúlós; zöldes nedvet vegyített a hűsítőbe.

- A seb begyógyult, egy hét múlva ápoltad olyan egészséges, erős lesz, mint volt. A láz pedig ma éjjel megszűnik.

Anarkalli örömsugárzó arczczal hallgatta ez örvendetes ujságot:

- Oh, Zeb bátyám, mivel köszönjem meg ezt neked? kiáltá.

- Azzal, hogy ne átkozz meg, mivel e feringit élni hagytam.

- Bátyám!

- Vétkezünk, Anarkalli, Shiwára mondom, vétkezünk, de bünhődni is fogunk. Nem tudom, minő varázshatalom lakik benned, hogy könyörgésednek még bátyánk, a szent sem tud ellentállni... Magamról nem is szólok!

- Mert szerettek! Ez a varázserő! felelé karjait bátyja nyaka köré fonva... Óh, de én is szeretlek benneteket. A többiről hallgassunk, Zeb, hallgassunk.

- Ugy van, hallgassunk!... Ha a beteged napvilágot és zöldet akar, nyomjad meg e kő kigyófejet...

- Már mégy?

- Tudod, hogy helyem bátyánk, a szent mellett van folytonosan... De még egyet, Anarkalli? Ha beteged meggyógyul, mit tesz azután?

Anarkalli láthatólag küzdött önmagával, azután elhalványulva felelé...

- Elvezetjük a legelső kikötőbe, honnan visszatérhet hazájába...

- Nehéz lesz! Nekünk épp úgy rejtőzködnünk kell, mint neki, sőt jobban! Bátyánkra, a szentre, nem ismernek rá Nena kopói, de rám, rám ismerhetnek, neked meg éppen nem szabad mutatnod magadat.

- A legnehezebbet már megtettük. Itt bizton vagyunk.

- Ugy van, e szent helyen bizton vagyunk, de még egyet, Anarkalli! Ne feledd a multat!

Anarkalli összerezzen:

- Bátyám!

- Nem kérdeztem, miért tetted, a mit tettél! Irgalom-e annak a neve, vagy más! Most emlékeztek a multa. Elég sokáig hallgattam, de most, megvallom, nagyon megbántam, a mit tettem... Bünhődni fogunk mind, de te legjobban... és sötét szemeit fürkészőleg szögezé a lányra...

- Nos hát halljad! Egyszer azt mondá, hogy szeretett, de midőn boszut akartam állni családkért, szemembe mondá, hogy irtózik tőlem... Éjjeleket töltöttél itt mellette... Hallottad az én nevemet ellebbenni ajkairól? nem mindig annak a fehér arczu lánynak a nevét emlegeti...

- Ezért akarod hát a többieket is...

- Ezért!... Ezért! felelé a lány izgult tekintettel.

- De hát mit tett ez a faringi, hogy ilyen áldozatot hozol érte?

- Mit tett? Hát nem elmondtam nektek százszor is? Nem árulta el boszumat, s mindig nemes, jó és résztvevő volt a megvetett szolgáló irányában...

Lelkesült szavaira a férfi arcza még jobban elsetétült:

- Nem ezért akarod te megmenteni e faringit, Anarkalli, hanem azért, mert szereted!... Elfeledd a multat, pedig átok volt rajta. Most újra felhivod ez átkot! Jaj nekünk, hogy mégis engedelmeskednünk kell akaratodnak! - E szavaknál gyorsan eltávozott...

Anarkalli pedig a kristály csészéből megitatá a beteget és melléje ülve, hűvös szellőt hajtott egy széles pálmalevével izzó homlokára.

A mint a nap nyugovóra hajolt, a beteg láza fokként erősödött. Ilyenkor hangosan hívta, szőlitgatta Violetet...

Mintha más mindenkit feledett volna, szüntelen csak ezt az egy nevet emlegette és lázas önkívületében mindennap újra és újra végig élve a vele történeteket, mindig csak Violet alakját látta maga mellett.

Magával vitte az erdők mélyen nyíló orchideákhoz, kérte, könyörgött neki, hogy dobja el azt a zöld kigyót, mert megmarja; saját testével védelmezte meg a fekete tigristől és Mianát hívta az elefánttal, hogy elmenekülhessenek. Majd suttogó hangon intette, hogy vigye ki az ikreket a pavillonból, mert kigyó rejtőzködik ágyacskáikba és minden átmenet nélkül forró, szenvedélyes hangon emlegette a holdas éjszakát, a bülbül dallal, virágillattal, majd meg azért könyörgött neki, dobja el kigyóalaku smaragd karpereczét, s ne fusson, ne rejtőzzék előle, hadd lássa, hadd festhesse le Lakschmis istennő képében...

Anarkalli önkénytelen kebléhez kapott... A kis kép ott volt, élete árán se válna meg tőle, ah, de mi haszna, mikor az ő szívében csak a gyűlölt vetélytársnő képe él, azzal van tele!

Fel szeretett volna sikoltani mérhetetlen fájdalmában... A mit a beteg lázámaiban újra végig él, az mind, mind vele történt meg... Ő volt ott, mégis a másikat emlegeti, az ő nevét meg végleg elfeledte. Ha csak egyszer kimondaná! Gyűlölettel, irtózáttal, de csak kimondaná...

Hát lehet a szerelem után ennyire gyűlölni, ilyen hamar feledni? Cseppenként odaadná véré, ha valaki megmondaná neki, miért nem tudja ő is ezt a sápadt, beteg férfit meggyűlölni, hiszen mást szeret? Dehogyan tudja, dehogyan, előbb meg tudna halni... és erősen összeszorítá fogait, nehogy egy hangocska is megzavarja nyugalma, de könnyei annál sűrűbben omlottak végig arcán...

Éjfél körül a beteg elcsendesült, és nyugodt, láznélküli álomba merült, mint a hogy Zeb előre megmondta.

Ekkor Anarkalli felállt és megtörlé könnyezett arcát fátyola sarkával...

Ez a fátyol a mesebeli királykisasszonyok tündér ruhája volt - az ind szövészet remeke és csodája: a dakkar-fátyol...

Ugy fénylett, csillogott, mint a holdvilág ezüstje, mintha holdsugárba, ezüst ruhába öltözött volna, midőn sugár termetét egészen sarkáig lengén beburkolá, - mégis alig egy burnót-szelencze nagyságu ezüst dobozkából vette elő, összehajtogatva pedig egy karikagyűrűbe bele lehetett volna huzni.

Egy viaszpálma fáklyát meggyújtva, nesz nélkül kisurrant a fülkéből...

A boltozatot emelő elefántok, az istenek kolosszális szobrai rejtelmes árnyakat vetettek, s mozogni látszottak fáklyája világánál, midőn lábaik alatt átsietett a templom másik oldalára..

Itt fáklyáját egy tartóba dugva, néma fohással tárta ki karjait Lakschmis istennő szobra felé, azután pedig leborulva a hideg márványra, zokogósan reszkető hangon imádkozott, míg csak fáklyája le nem égett...

Ekkor újra felállott és könnyezett arcával susogá:

- Életemnél drágábbat áldozok nektek, oh, Szépséges, neked, óh, Végtelen! Fordítsátok felém a szívét! ezzel lekasztá nyakából a kis elefántcsont képet s vékony lánczával együtt a szobor e célra szolgáló üregébe csúsztatta...

Halk pengessél hullott le a mély üregbe, mégis felébresztette a boltozat szunnyadó visszhangját, csak úgy zúgott, búgott a hangverő üresség odafenn...

Riadtan tekintett magaköré és összeborzadt.

Mintha a merev kőszemeikkel rábámuló kolosszális isten-szobrok kezdenének túlvilági, szellemhangokon suttozni, sóhajtozni, Ananta kigyójának zöldkristály szemei pedig olyan kísérteties villózással szikráztak rá fáklyája fényében...

Napkeltével Zeb magas alakja lebbenté félre megint a függönyöket. A beteg számára erősítő ételmezt és gyümölcsöket hozott egy pálmalevélből font kosárkában...

- Öt-hat nap múlva visszanyeri erejét! szólt futó pillantást vetve a betegre, ki oly egészséges álomba merülten szunnyadt fekhelyén, hogy lélekzése alig hallatszott.

A lány, szobor mozdulatlanul maga elé meredve, ült szokott helyén, e szavakra felpillantott...

Zeb arcza még jobban elsötétedett, midőn huga kisírt és fájdalomdúlt arczára tekintett...

- Indrára mondom, szeretném, ha e faringi már hazájában lenne. Mennyi könnyet ontottál érte! mondá haragos gúnynyal.

- Egy tengert! suttogá a lány tompán, mintha kérdésére felelne, és e közben kihívó merészséggel szegezé rá villogó szemeit...

Zeb összeharapta fogait, mert a beteg mozgolódni kezdett.

- Mindjárt felébred! és távozni készült.

- Maradj! suttogá a lány lázas sietséggel és a mécsest lekapva a párkányról, más helyre állítá, maga pedig az árnyékba huzódott...

Maróthy csakugyan felébredt.

- Van itt valaki? kérdé gyenge hangon.

Anarkalli keblére szorítá kezeit. Szívverését érezte elállani, e jól ismert hangokra! Hiszen ezek voltak az első, öntudatos szavak, melyeket heteken át tartó lázálmai után, tiszta elmével kimond... és ezekkel visszatér a való, az emlékezet...

Fejével intett bátyja felé, hogy feleljen. Ő nem tudott volna egy hangot se kiejteni...

- Kivánsz valamit, szahib? kérdé erre Zeb ágyához lépve...

- Te ápoltál, te mentettél meg?

A hindu fejével intett.

- Köszönöm, barátom! Ha szegény ember vagy, gazdagon megjutalmazlak, de most mondd meg, hol vagytok?

- Nálam! felelé röviden Zeb és ajkai körül még most is ott lebegett az a megvető mosoly, mi a jutalmazás említésénél támadt.

- De hol?

- Aureng Zeb városában, a régi Delhi romjai között... Tán tudod, hogy ezek mértföldekre terjednek?

- Mennyi ideje ápolsz, barátom?

- Vess el egy goharri magot. Ennek a kikelésé majd megmondja.

- Tehát egy hó és néhány nap! sóhajtá Maróthy...

Meg tudnád mondani azt is, mi lett utitársaimból?

- Meg! De előbbre való ennél, a mit most mondok. Kiméld magadat, mert még gyenge vagy. Idd ki e csésze tápláló levet, aztán aludjál! Mikor ideje lesz, majd beszélünk!

Maróthy engedelmes gyermekként, hosszú kortyokban itta ki a csésze fűszeres, langy meleg tartalmát, mi véghetetlenül jól esett neki, s mikor üresen visszaadta, a csésze oldalai egy rá vetődő sugártól sziporkázva megcsillantak.

Ha nem olyan bágyadt, s nincs olyan félhomály, bizonyára észre veszi, hogy a csésze drágakövekkel kirakott szinarany és királyi kincstárba illő megbecsülhetlen műremeke az ó-hindu ötvösművészetnek, és azoknak a párnáknak huzatai, a miken fekszik, azok a függönyök, mik fülkéjét takarják, kincseket érő kasmiri shawl-szövetek, mik a selyem, bársony, atlasz csillogó szinpompáit, e háromnak minden látványával egyesítik magukban...

Alig hogy megint elaludt, Zeb tüstént távozott, Anarkalli pedig elébbi szoborszerű mozdulatlanságába süllyedt vissza...

De csak külseje volt olyan nyugodt, mozdulatlan. Bensejében háborgott a szív, a lélek, a szerelem és kétségbeesés minden szenvedélye leirhatlanul...

Kinzó aggodalom szorongatá szívét! A beteg már magánál van. Amennyire vágyott, epedett utána, ép annyira félt első szavától, első tekintetétől.

Shiwának kigyóünnepén gyermek korában egy vezeklő fakirt látott, ki nyílt sebeibe lángoló olajat és szurkot csepegtetett. Akkor azt hitte, ennél nagyobb kín és fájdalom nem lehet a világon... Pedig van!

Most az ő sebhedt szívére is ilyen sustorgó olajcseppek hullanak szüntelenül.

- Óh, Szépséges, oh, Végtelen! A ti büntetéstek ez!

SZIVEK CSATÁJA.

- Csak ne lenne ez az örökös félhomály! Egy kis zöldet és napfényt szeretnék látni, barátom!

Ezek a szavak rezzentették fel egyszerre kinos töprengéséből és térdei majdnem megrogytak alatta, midőn tapogatódzva, odább surrant, hogy reszkető kezeivel megkeresse a kő kigyófejet...

Miként Ali baba Szezám bűvszavára, akként támadt Maróthy szavaira is egyszerre napfény, derű és szemvidító zöld szín a fülkében.

Ugyanis a kigyófejet elfordítva, két hatalmas kőtábla ferdén a falba süllyedt, és a reggel harmatos világa özönlött be a széles nyíláson, a romok pereméről pedig virágfüzerek, lombok hajladoztak befelé fénynyel, illattal árasztva el az örökös félhomályt.

Maróthy félkönyökére támaszkodva, mohón szivta be a balzsamos levegőt, és a napfény egy kis életszint festett halvány arczára.

- Köszönöm e pompás levegőt! sóhajtá jólesőleg. De most mondd meg nevedet, derék megmentőm, s mivel feleletet nem kapott, a halk ruhasuhogásra hátra tekintett - és meglátta a falhoz huzódó Anarkallit...

E nem várt meglepetésre - mintha valami rémet látna - arcza kísértetiesen elváltozott...

- Megint ön, ön! kiáltá remegő hangon, s hiába akarta, nem tudta leküzdeni azt a borzasztó izgatottságot, mi minden idegét megremegettette...

- Uram! ennyit tudott csak a lány mondani, de esdőleg terjeszté feléje mind a két kezét...

- Menjen, menjen előlem, vagy istenemre én megyek innen! Inkább a halált, mint az ön közellétét... kiáltá Maróthy a düh és utálat felgerjedésével...

- Hát mit tettem én? sikoltá a lány szivrázó hangon, hogy meg sem akar hallgatni?...

- Mindent! Árulást, gyilkolást, vérengzést, amit csak ördögi boszujában kigondolhatott...

- Óh, nem hiába féltem e pillanattól... Uram, ne nézzen rám így, ne ezzel az utálattal... Meg kell önnek hallgatnia, mielőtt ítélne!...

Én már elítéltem?

- Nem ítélhet el, mig meg nem hallgat! Meg kell önnek hallgatnia! kiáltá szenvedélyes fájdalommal. Ön árulással vádol! Anyám emlékére, Anantára esküszöm, nem én árultam el a Norton-családot...

- De tudott róla!

- Tudtam - sőt meg is akartam menteni. De önök már akkor elmenekültek... és mi bátyámmal későn érkeztünk!

- Igazat mond?

- A tiszta igazságot, miről ön is nemsokára meg fog győződni...

- Hogyan? Mikor?

- Azt még nem tudom, de úgy lesz, mint mondom! felelé olyan meggyőző hangon, hogy Maróthy gyanuja oszladozni kezdett, sőt némi megkönnyebbülést érzett, hogy a lánynak nem volt része abban a szörnyű drámában... Ha ugyan igaz!

Meghallgathatja tehát a nélkül, hogy a legyilkoltak emlékét megsértené vele.

- Ugy hát önnek is meg kell köszönnöm, hogy megmentett? szólalt meg kevés idő múlva.

A hangjából kirívó erőltettség sötét pirt csalt a lány arcára.

- E köszönetről megmenekülhetett volna, ha megfogadja úgy az én, mint bátyámnak az intését. Elég világosan szoltunk!

- Bátyját? Tehát bátyja, testvérbátyja önnek a szent fakir? kérdé csudálkozásában mindent feledve. Nem, ezt nem tudom elhinni, hogy az a rettenetes alak és ön testvérek volnának, mondá másodszor is, a lány bűbájos szépségére czélozva...

- Pedig úgy van, testvérek vagyunk! felelé halkán, földre szegzett szemekkel. Ah, egykor ő is szép, deli volt, mint ön! Fényes ruhájában, tomboló paripáján tündérr királyfihoz hasonlított, azonban házunknak és családunknak összeomlása annyira megrázta, hogy lemondott a világról és az isteneknek akarta áldozni életét. De ebben irántam való véghetetlen szeretete megakadályozta...

Lemondott a halálról és ezt az életet választotta... Ugy-e minő véghetetlen szeretetnek kell annak lenni, hogy a Nirvána boldogsága helyett ezt az életet választotta? Ez az egyetlen emberi gyengeség lakozik benne - több nem! Rá nézve nincsen világ, nincsenek emberek! Nincs senki, semmi, csak az istenek és én! Részt vesz legcsekélyebb bajomban, örömben és megtesz értem mindent a világon. Kérésemre, figyelmeztette önt a bekövetkező vészre, és el fogja követni a lehetetlent is, hogy ön innen tova menekülhessen...

Maróthy bánni kezdte előbbi heves szavait:

- Köszönöm hát, a mit értem tett, bárcsak meghálálhatnám, mondá valamivel barátságosabban... De én nem tudok színlelni! folytatá érdesen... Még köszönetem és hálám szavai is fagyosak, erőltetettek, mert a mit a pavillonban láttam...

- »Az még most is undorral, irtózáttal tölt el ön iránt!« Ugy-e, ezt akarja mondani? szólt mély lélekzettel a lány. Kimondhatja bátran, nem tudok azért haragudni önre... De hallgasson meg, hadd mondok el mindent.

A mit akkor akartam tenni, arra már régen hó és évek óta készülődtem. A boszu folyvást ott rejtőzött szívem mélyén, csak alkalomra vártam... Ez az alkalom ön volt! Megjelenése annyira felszította ezt a lángot, hogy ki kellett törnie, fel kellett lobbannia...

- Az én megjelenésem keltette önben azt a rémgondolatot, hogy a kicsikéket megölje? Minő képtelenségeket akarna még velem elhíttetni? riadt rá haragjában majdnem magánkívül.

- Ugy van, mint mondom! kiáltá sötéten villogó szemekkel. Most, hogy gyalázatomból vérrel lemosva, tündérmáim rombadőlvé, minek titkolódzam tovább? Tudjon meg hát mindent, de mindent leplezetlenül, hiszen övéké a szégyen a halálban is - és megint az a meduzaszerű kegyetlen mosoly jelent meg ajkain, mint akkor a pavillonban, mi Maróthy lelke mélyéig megborzongtatá.

Egyszer már elmondtam önnek miért gyűlölöm a Norton-családot. Ön akkor azt mondá, gyűlöletem jogtalan, a boszuállás pedig gonosztett lenne.

- Most is azt mondom!

A lány hallatlanná tette e közbeszólást.

- Akkor azt mondtam, azért gyűlölöm őket, mert naponta vérig aláznak, megrontották családomat, angollá lenni kényszerítettek, és vallásomat is meg kelle tagadnom... A többit elhallgattam, mert ah, mikor ezek eszembe jutnak, akkor vért kívánok látni, ördöggé változom...

- Azaz jónak látta eltagadni, gonosz, fékezhetetlen indulatait! szólt közbe nyersen, de mindjárt megbánta, mert a lány arcza annyira eltorzult, hogy szinte visszadöbbszent tőle...

- Még most sértegethet - de történetem után már nem lesz joga! kiáltá rekedten... Ismeri ön Norton Lothárt?

- A legöregebb fiut, a főhadnagyot?

- Nem a személyét, de lelkületét értem! Ő a világ legalattomosabb tettetője és legnagyobb gonosztevője...

Ez több volt, mint a mennyit Maróthy elviselhetett!

- Gondolja meg, hogy halottról, orvul legyilkolt áldozatról beszél! kiáltá indulattól reszkető hangon...

- Tudom! Ez az mi engem kimondhatatlan elégtétellel tölt el, és ajkain újra ott lebegett az a kielégített, ördögi mosoly, mi szép arczát egész daemonivá tette...

Ön nem tudja, hogy nekem volt egy iker nővérem is. Egy órában születünk, olyan egyformák voltunk, mint az ön által lefestett Norton unokák... Ah, és hogy szerettük egymást, hogyan, de hogyan... A kegyes Norton lady mindkettőnket házához vett, s mikor a nevelő-intézetből kikerültünk, akkor jött haza a tiszti iskolából Norton Lothár is és az első pillantásra bele-szeretett Mandalába...

Szegény Mandala nem tudott ellentállni a csábításnak. Hitt neki! Ez lett a veszedelme! Egy napon földre veté magát előttem és bevallá... bevallott egy rettenetes dolgot, mit titkolni tovább nem lehetett.

A lány keble annyira lihegett, hogy szavai kifulladtak s pár perczig hallgatott...

Éjszaka idején Norton Lothár szobánkba osont, mert Mandala azzal fenyegette, hogy bevall mindent a tábornoknak...

Ahogy egy gaz hazudni tud, úgy hazudozott, s ígért eget földet neki, hogy hallgasson és hallgassak én is, és másnap délután Mandala meghalt. Megmérgezték upas-upassal. Tudom hol vették, ki adta neki a mérget. - Az is meglakolt érte!

Maróthy homlokán az izzadság gyöngyözött e rettenetes történetre...

- Még nincs vége, folytatá a lány olyan mosolylyal, mi inkább görcsös rángáshoz hasonlított, oh, még nincs vége! pedig nagyon röviden beszélem el...

Én jajgatni, átkozódni kezdtem... Ekkor előállt Gong, a ház egy régi szolgája, és megesküdt, hogy Mandalának egy városi vízhordó volt a szeretője és szégyenében maga mérgezte meg magát, - - engem pedig azzal fenyegettek, hogy javító intézetbe küldenek, ha nem hallgatok.

Mandala után rám került a sor... Engem kezdett a csábító gaz, gyilkos ostromolni. Panaszt tettem Nortonné asszonynál... s mit gondol, minő elégtételt kaptam?... Arczulütött és öt napra a pinczébe záratott el a patkányok közé...

Mikor kieresztettek, Norton Lothár az nap éjjel a szobámba tört. Sikoltásaimra azonban elmenekült, de fogcsikorgatva azt kiáltá vissza, hogy mégis az övé leszek...

Egy este csupán ketten maradtunk otthon. Én és a kulcsárné. A család valami estélyre volt meghíva. A vett parancs szerint, éppen a nők szobájában rendezgettem, midőn hirtelen, olyan álmos bágyadtság lepett meg, hogy a félig lebontott ágyra rogyva, többet nem tudtam magamról...

A lány arcza itt, mint a vihart jósoló alkonyi ég, sötét pirban égett, s akadozni kezdett:

A többi a kulcsárné mondta el. Norton Lothár, mint valami betörő tolvaj, visszaszökött az estélyről, hogy hatalmába ejtsen. De az istenek engem megvédelmeztek. A kulcsárné éppen akkor nyitott be, mikor a gaz már minden ruhát letépett rólam és én tehetetlen halottként hevertem az ágyon...

A ház fiát büntetésül a szülék egy távoli város ezredéhez helyeztették át - és elvetettek vele egy gazdag menyasszonyt. Engem, a szolgát pedig leszidtak, hogy mertem a hölgyek ágyába feküdni. Hisz én, a megvetett bensülött és rabszolganő, akármilyen játékszere lehetek az urak szeszélyének s vágyainak!...

Ne szakítson kérem félbe, mert nem bírok még egyszer belekezdeni. Ah, ha ön most belém tudna látni, mi forr én bennem... és mi forrott akkor. De hagyjuk ezt... Azt se mondtam el önnek úgy-e, hogy apámat az a szélütött, öreg aggastyán ágyu elé köttette és úgy szaggatták izekre.

Azt se tudja ön, hogy anyám a börtönben halt meg, mert ráfogták, hogy Norton tábornokot meg akarta mérgezni... Hát azt sejti-e ön, hogy a Norton-bungalow, óriási rizs- és indigó földjeivel, valaha családomé volt, és kincseink angol utalványokra válva, a Norton-ház pénzszekevényeibe vándoroltak.

Nézze, ezek a darabok, miket itt lát még, csak az egyszerűbbjéből, a silányabbjából valók, és rámutatott a szinarany csészére, a vert ezüst víztartóra, az aranyba foglalt kristály üvegre és kehelyre...

Harmadik bátyámnak a halálát és a többi már nem bírom elmondani, mentse fel ettől... Ha kíváncsi volna rá, gondoljon a legcsufosabb, legirtózatosabb halálnemre, a mivel gonosztevőket végeznek ki, de esküszöm önnek Shiwára, hogy valamennyien ártatlanok voltak...

Attól a gaz merénylettől kezdve, szüntelen a boszuálláson törtem a fejemet... Sujtani akartam, sujtani úgy, hogy az egész család, az utolsó gyerekig egy emberként jajduljon fel! Ha csak ölni akartam volna, erre elég alkalom kínálkozott... De mi az egyszerű halál?... Jótétemény lett volna ezeknek! Én nem ezt akartam, nem!.. Addig, addig gondolkoztam, tétováztam, míg egy napon megjelent ön, ön, ki nem ebből az átkozott nemzetből, nem ebből a kapzsi, utált fajból való...

Maróthy tenyerébe hajtott fejjel hallgatott egyszerre megdöbbenve serkent föl... A lány hangja boszutól, szenvedélytől izzott, s vészharangként zugott fülébe... az utolsó szavaknál azonban egyszerre a régi csábulator lágysággal zengett... Mintha más valaki szólalt volna meg helyette... a régi...

- Ah, micsoda derű, napfényes sugárzás támadt körülöttem, mikor kiolvastam tekintetéből, hogy ön nem nézi le, nem veti meg az alacsony szolgát, hanem érdeklődik iránta...

Igen is, kiolvastam szemeiből, hogy örömet lát, örömet hallja hangomat, s őszintén, nemesen gondolkodik felőlem... Akkor pedig, midőn oly résztvevőn meghallgatta panaszaimat, s bátorítani, vigasztalni igyekezett, akkor, ah, akkor azt hittem maga a szép Isten, Indra szállt a földre, mint ősanóim idejében...

Feledni kezdtem mindent, boszumat, gyűlöletemet, s oly könnyű, tiszta lett a szívem, mint a gyermeké. Elfeledtem ki vagyok, mi vagyok, csak egy édes álomnak, reménynek éltem, mi mindennap édesebb, reményteljesebb lett... Olyan édes mámorban ringott a szívem, a hogy az édes illatu unone virág megrészegeti az érzékeket - és ennek az édes álomnak akkor szakadt vége, midőn látni kezdtem, minő szívesen beszél Norton kisasszonynyal, az pedig mennyire imádja önt, uram! Szép álmaim szélylyel foszlottak...

Maróthy összerezte és sötét pillantással nézett rá, mintha el akarná hallgattatni...

- Már nem tart soká, uram! csak még egy kevés türelmet!

A szív, a szerelem pedig csak mindaddig édes a földkerekségén mindenhol, míg a kétely, a féltés meg nem keserítik. E keserűség pedig rossz tanácsadó, nekem is mindenfélét sugdosott a fülemben:

Mit remélhetek én, a lenézett szolgáló, barnabőrű félvad teremtés? A szerelem pillanatnyi fellobbanó morzsalékait, a nemes gyümölcsnek héjját. Mekkora különbség van köztetek! Ő gazdag, magasállású úr, te pedig szolgáló, meggyalázott, megbecstelenített teremtés! Mernél közeledni hozzám? hiszen arra sem vagy méltó, hogy rád nézzem...

Bármily jó és figyelmes volt is ön irányomban, ettől fogva egész életem meg volt mérgezve. Nem tudtam többé olyan édesen álmodozni - nem tudtam remélni... Ah, miért nem tépett szét akkor a tigris az erdőben... Azon az estén sirtam legtöbbet életemben...

Végre pedig, mikor azt a vészhozó, gyászos képet festette, hol az istennőnek az én meggyalázott arcomat adta, mikor azon az éjszakán ajkai az enyémet keresték, ah, akkor, uram, fellobbantak a szerelem és gyűlölet lángjai szívemben - s ki kellett törniök. Akkor megbizonyosodtam, hogy szeret, vetélytársamnak tehát el kellett tűnnie... A második cobra Norton kisasszonynak volt szánva.

Itt egyszerre elhallgatott - csak rángó ajkai és villámló szemei beszéltek arról a háborgásról, mi hevesen fel alá hullámozó keblében zajlott...

- És a nagyok helyett az ártatlan kisdedekén akarta tölteni boszúját! Ki érti ezt? kacagott Maróthy élesen.

- Mindjárt megérti! A kicsinyekben családom megrontóit akartam szívük mélyéig sebezni, hisz a két unoka volt az egész család bálványa, öröme és minden büszkesége!

Az a halálom különben jótétemény lett volna a kicsinyekre! Én már akkor tudtam, mi vár rájuk! Már fenték számukra a tört - a halál-angyal láthatatlanul már ott lebegett a bungalow felett... De én még addig se akartam várni, mert a féltékenység szította gyűlöletemet...

Most hát a bungalow puszta és lakatlan - mint volt a mi házunk... A szobák, termek, hol annyi gőg, ridegség és kapzsi zsarnokság takaródzott fényvel, pompával, kihaltak, üresek... Egy se él közülök! Szülők, nagypapa, férj, nő és gyermekek mind-mind nincsenek többé, a boszu karja elérte őket, Shiwa kigyófejei sziszegtek fölöttük!... és bűbájos arcza megint oly vad, daemoni szépségtől sugárzott, mint a Meduza tekintete.

- Irtózat! Csakugyan ott vesztek? Mit tud róluk? Mi történt velük? kiáltá Maróthy és iszonyodva szökött fel helyéről.

- A minem történnie kellett! felelé ridegen. »A hódítókat elérte a Nemezis sujtó keze«, mint az önök tankönyvei tanítják. Űtött a visszatörlesztés órája, s az angolok kiirtása megkezdődött s folyik szakadatlanul...

Nemcsak Delhi városa, hanem egész India egy óriási nyitott sir az európaiak számára... és ha a balsors úgy akarja, az ön számára is, uram, az ön számára is...

- Alig értem szavait, mondá Maróthy zavarosan. Vagy mit is beszélek!.. Mondja hát, akarom tudni, mi történt a Norton-családdal?

- Hisz mondtam már! A mi a többi angollal... a megérdemelt visszatörlesztés! Családom átka beteljesedett, s mi meg vagyunk boszulva!... Nos, uram, igazságot kérek! Hallotta történetünket... Elítél-e azért, mit tenni akartam?...

Maróthynak azonban minden szál idege, minden csep vére reszketett a dühtől, borzalomtól... Azt még látta, mint rángatják ki a félhalott nagyapát, mint omlottak össze utitársai a gyilkosok kései alatt, mint huzkodták ki a nőt hajuknál fogva... Ez a kép jelent meg előtte most is... és a lányban szintén csak a gyilkosok szövetségesét látta, akármit mondott is ez!

- Menjen, menjen előlem! Ha tudná, mennyire gyűlölöm, irtózom öntől - nem kerülne szemeim elé soha sem... Menjen, mert meg tudnám fojtani e pillanatban...

Ugy látszik várta e szavakat, de mégis kebléhez kapott mindakét kezével, mintha meg akarna valami szakadni odabenn, azután egy szót sem szólva, lehajtott fejjel ment ki, Maróthy pedig tulbecsülve erejét, kimerülten dőlt vissza párnáira.

Egyik se vette észre, hogy fenn a nyílás tetején két leselkedő fej körvonalai sötétlenek a behajló bokrok között és beszédjüknek egyetlen szavát se teszik hallatlanná...

A LÉBY CSILLAG.

A nyílás nyitva maradt éjszakára is, mert nem volt, a ki a kő kigyófejet elfordítsa...

Ezen a nyílason vad zsibongás, lövés ropogások és egy-egy elnyújtott halálsikoltás hangjai szűrődtek be távolság tompította hangokon...

A halál-angyal még mindig ott lebegett Delhi fölött!

Maróthynak nagyon rossz éjszakája volt, bármily bűbájosan s biztatólag ragyogtak be a déli kereszt szikrázó csillagai. A nagy felindulás újra visszahozta elgyengült szervezetébe a lázt, s egész éjszaka a Norton-család véres árnyai kísértették, s halálsikoltásaik csengtek fülébe, majd meg Anarkallit látta vad, gyilkoló szépségében zöld kigyóvá változni, s ilyen alakban fojtogatta hajlós testével rendre, a szélütött nagyapát, Nortonét, Lothárt, Violetet és a kis ikreket, mindegyik fülébe sikoltva:

»Te apámért, te az arculütésért, te Mandaláért, te szerelmedért, ti pedig valamennyiért«... azután ő feléje jött, de már Lakschmis istennő bűbájos alakjában, karcsu derekán öv gyanánt sziszegő zöldkigyókkal, mik feléje vágódtak, mintha óvni, inteni akarnák tőle.

Napkeltekor, szokás szerint, bejött Zeb. Mozdulatlan, sötét arczczal készítette el a gyógyszert, és egy kis faragott ébenfa asztalkára pedig az étkeket helyezte el - azután magára hagyta...

Este felé csudálatos bizsergést kezdett érezni minden tagjában, s még fen volt a nap, mikor elaludt - és fel sem ébredt más napig, a mikor egészen újra születettnek érezte magát. Ezt meg is mondta Zebnek, és hogy szeretne a szabadba menni, hogy erejét mielőbb visszanyerve, megpróbálja a menekülést.

Zeb szó nélkül elfordította a kigyófejet, és a kőtáblák bezárultával egy másik nyomásra, keskeny nyílás tárult fel, mely egy omladozó, de magas falakkal körített, elvadult kertbe vezetett...

Maróthy itt töltötte majdnem az egész napot. A kiszáradt szökőkutat egészen beboltozták az elvadult fák, s ennek peremére ülve, elmélázva nézegette a kissa-hangyák sürgését-forgását és az aranyzöld gyíkok fürge szaladgálását a kövek között...

Egyszerre egy rőtveres állatkát látott a bokrok sűrűjéből elősurranni. Akkora és olyanforma volt, mint egy tengeri disznócska...

Minden gyanu és félelem nélkül egészen a lábához jött, s majdnem talpai alól czibálta, legeleszte le a zsenge fűszálakat.

A szökőkut napsütötte omladványai e közben gyengén mozogni kezdtek s a mellette ásitó lyukból először csak egy lapos, villogó szemű fejecske dugta ki magát, azután egész zajtalanul, egy hatalmas szemüveges kigyó csuszszant kifelé, olyan közel hozzája, hogy majdnem czombját érinté sikos testével...

Maróthy nem mozdult. Fásultan, közönyösen nézte a halálos mérgű dögöt, mint kerül nesztelen alatomossággal a legelésző cobaya mögé, és nyakát szélesre fujva, hátragörbeszti fejét, hogy kipattanó rugóként, a mit sem sejtő állatkába vágja méregfogait...

A napsugár rézveresen csillogtatta pikkelyes testét, széles nyakán ott sötétlett a szemüveg-forma rajz, a halál szemüvege, szemei pedig egyre vadabb szikrázással meredtek áldozatára, miközben támadó sziszegést hallatott.

A cobaya riadtan fordult visszafelé és szembetalálta magát a kigyóval.

A cobra ördögi tekintete annyira megigézte, hogy nem tudott menekülni, hanem minden tagjában megbénulva, reszketve huzta meg magát Maróthy lábai alatt, ki szintén mozdulatlanul nézte, mint vág hozzá méregfogaival, szinte érintve az ő lábait is hideg testével, s mint lesi, várja, zölden szikrázó szemeit rámeresztve, mérge hatását, mintha gyönyörködni akarna a cobaya görcseiben és vonaglásaiban.

Maróthy a legkisebb félelem és izgatottság nélkül várta, míg a félelmes hüllő nagy lassan elnyelte áldozatát. Nem unta meg az életét, de kezdett fatalista lenni! Mintha valami ismeretlen hatalom arra kényszerítene, hogy hívja ki a végzetet, huzzon ujjat a halállal, hiszen tegnap mondták neki, hogy India egy nagy sir az európaiakra nézve, melybe balsorsa őt is belebuktathatja!... Hát ebbe buktatja-e, vagy abba?

Mikor a cobra jóllakottan visszabujt lyukába, felállt s bejárta a romokkal, törmelékkel borított elvadult kertet...

Pompás virágok nyíltak mindenfelé, mégis valami szomorú, lehangoló volt e tarka szinpompában. A temető virágágyai is tarkák, pompásak, még se feledtetik a halált és enyészetet... Ez a kert is azt a benyomást tette.

Egy oltárköforma omladék árnyában izzóvörös virágok nyíltak feketés-zöld levelekkel... A nehéz illatu virágtölcsérek hasonlítottak a pompázó amaryllishez, de míg a többieket majd elnyomta a magasra növő fű és burján-féle, ezek körül egy fűszál se termett, mintha valami gondos kéz valamennyit kigyomlált volna és egyetlen rovar, pillangó sem látogatta kelyheiket, pedig a többi virágok körül egész légijója zümmögött, zsongott a rovaroknak...

Gondolkodva állott meg a virágcsoport előtt! Bármily ragyogók, bársonyosak voltak is, nehéz illatukban, különös alakjukban volt valami gyanakodásra, megdöbbenésre készítő, minő a bürök szédítő, mérges illatában...

Épp ezekkel az érzésekkel küzdött, midőn két enyelgő pillangó tévedt arra, és azonnal kábultan hullott alá, az a rovarka pedig, mit az egyik virágtölcsérbe helyezett, rögtön megdöglött. Ekkor látta, hogy a levelek alatt valóságos hekatombéja van a kimult hangyáknak, pókoknak és rovaroknak!

India pompás, de legmérgesebb növényei voltak ezek!

Hát ma minden csak a halálra, enyészetre emlékezteti? Intés vagy előjel akar ez lenni, hogy a halál mindenütt körülte van láthatatlanul?

Midőn tehát Zeb bejött, megszólítja:

- Már elég erősnek érzem magamat. Miután megmentetted életemet, tetézd jószágodat azzal, vezess valamelyik kikötőbe, hol hajóra ülhetek.
- Minden bizonynyal úgy lesz, mint kívánod, szahib; de még várnod kell...
- Várnom, miért?
- Mert a gyümölcsnek érni kell, a pálmanedvnek pedig forrni kell, hogy bor legyen belőle...
- Beszélj egy kissé világosabban.
- Láttál már tigris csapatot vadászni, szahib, mikor nagy vadra, bivalyra vagy elefántra vadásznak? Körülfogják a dsungelt, kicsapázzák az elefánt tartózkodási helyét. Ettől a perctől fogva egy mindig a nyomában van, s mikor olyan helyre ér, hol sem a fák, sem a bozót nem nyújtanak védelmet, jelt ad, és rárohan az egész csorda...
- Ah, hát én is ilyen elefánt volnék?
- Ugyan ilyen vagy, szahib, csak...

- Nos csak? Mit akarsz még mondani?

- Ha az elefántnak kicsinye van, elrejtí vele magát a dsungelbe, mert legelőször erre vadásznának. A kicsi husát jobb szeretik a tigrisek az öregekénél... de azért az öreget is szemmel tartják.

- Mellettem is van egy másik? kérde Maróthy egy rögtöni gondolattól megkapatva...

- Köszönd isteneidnek, hogy van, hanem azért ne örülj neki! Nem menekültél, mikor lehetett, most várj, míg lehet! felelé Zeb a szokottnál sötétebben és elsietett.

Maróthy tehát várt, de az egymást követő napoknak alig akart vége szakadni. Egy-egy örökkévalóságnak tetszett mindegyik ebben a néma, lélekölő magányban, s mindennap égőbb türelmetlenséggel várta Zeb megjelenését, remélve, hogy a szabadulásnak várva várt híréhez hozza.

A mennyire nőtt Maróthy türelmetlensége, épp annyira nőtt Zebnek a mogorvasága nap-nap után. Utoljára már egy szóval se felelt, hanem letéve kosarát, a milyen némán jött, úgy távozott, még csak rá se tekintett.

- Nem, nem birom tovább e magányt, rettenetes emlékeivel kiállani, kiáltá egyik nap, alig hogy Zeb távozott... Ha vesztembe rohanok is, magam kísérlem meg a menekülést... Meg kell örülnöm ezeknek a néma köszobroknak a társaságában...

Összevissza járta, kutatta a sziklatemplomot, a kertromokat, de nem találta meg a kijárást... Hiába leste meg, hol jön be Zeb? Mikor bejött, kiment, ott volt a nyílás, de aztán eltűnt. Hiába tapogatta, kongatta végig az isten-szobornak és a két oszlopnak minden czifrázatát, nem mozdult, nem látszott semmi.

Végre, midőn már türelmetlensége a kétségbeesésbe kezdett átcsapni, s azt forgatta fejében, hogy torkon ragadja Zebet s kényszeríteni fogja, hogy magával vigye, - ez a szokott időben pár ruhadarabot, egy üvegcsében pedig sötét, olajszerűn nyúlós nedvet hozott magával:

- A Léby csillag felkeltekor indulunk! Légy készen!

- Végre, valahára! kiáltá csaknem ujjongva Maróthy.

- Ne örülj neki! Ha eddig száz szeme volt a veszélynek, most van ezer! A veszedelmet kiköltötték, ez megszülte a rémséget...

- Nem értelek!

- Ne is kívánd! Vedd fel ezeket a ruhákat, e nedvvel pedig kend be arcodat és kezeidet, hogy olyan légy, mint a többiek... Mikor ama torony hegyén egy csillagot látsz fényleni - az Léby! Akkorra itt leszek, és a fali rejtekből egy áttört munkáju zománczkeretbe foglalt csiszolt ezüstlapot vett elő...

Ennek tükrében Maróthy bekente arcát, és kezeit, azután felvéve a ruhákat, lázas türelmetlenséggel várta az éjszakát...

A leszálló éjszakában egyszerre csak felragyogott a toronykupola hegyén a sugárzó Léby csillag - s ugyanebben a pillanatban Zeb sötét arca jelent meg a függönyök mögött...

- Készen vagy, szahib?

- Nézz meg, rám ismernek-e?

Zeb komolyan mérte végig, azután kivezette a kertbe...

- Milyen színűnek látod a Léby csillagát? kérde, de mintha aggódó szorongás rítt volna ki hangjából...

- Vörösnek, sugárzó vörösnek!

Zebnek feje mellére hanyatlott, s minden mozdulatából a legmélyebb elcsüggedés rítt ki...

- Vörösnek, óh, jaj nekünk! De mivel már előre léptünk, hátra nem léphetünk! Kövess - de egy szót se az egész uton! Ne láss, ne hallj, ne beszélj!

Maróthy pillantása még egyszer végig futott a titáni isten-szobrokon, mikor a sziklatemplom visszhangos boltíve alatt végig mentek, melyek után a folyosók, csarnokok és boltozatoknak végtelen tömkelege következett.

A fáklyák lobogó lángjánál az isten-szobrok jegecszemei kísértetiesen megcsillantak, mintha utánuk néznének, lépteik dobaja pedig sóhajforma visszhangot keltett.

Éjfél felé járhatott az idő, midőn egy óriási körded templom-udvarba érkeztek, mely a sötétség daczára is ismerősnek látszott Maróthy előtt... Mintha ezeket a hatalmas papireperfákat már látta volna...

- Meg kell várnunk a napkeltét. Addig fekjüdj eme oszlop mögé és alügyál, ha tudsz, szólalt meg Zeb és egy összekuporodott alak mellett ő is végig feküdt a márványon.

Maróthy ebben az összekuporodott alakban a szent fakirt ismerte fel, tehát Bhawani szentélyének az előcsarnokában voltak...

Mikor szeme egészen hozzászokott a homályhoz, az oszlopok körül mindenfelé sötét alakokat látott heverni...

Ő is lehuntya szemeit, s aludni próbált, de felizgatott agyában egymást kergették a gondolatok. Miért jöttek ide a veszély-, a felismerhetés közepébe?

Félig álom, félig ébrenlét között, mintha halk suttogást hallott volna maga mellett:

»A lőpor-torony fellobbant. A szentet sulyosan megsebesítették a lehulló kődarabok. Hívei holnap, napkeltekor Benareszbe viszik, hogy a Ganges szentelt habjai lemossák róla a vért, behegeszszék sebeit. Ez az egyetlen út a menekülésre, a szent kíséretét nem illeti gyanu és bántalom.«

Az utolsó szavakra felriadt. Bármily halk, suttogó volt is a hang, ismerősnek tetszett neki - csak hogy nem tudta bizonyosan, ébren volt-e, avagy álmodott, midőn gondolataira így megkapta a feleletet...

Feszülten hallgatózott és nézegetett mindenfelé. De körülte a legkisebb árnyék se mozdult, a legkisebb nesz se hallatszott az alvók mély lélegzésén kívül, csak a fák lombjai suttogtak halkan és rejtelmesen...

A tam-tamok dörgő bűgása jelentette a napkeltét és Vishnu negyvenezer galambja suhogó szárnycsattogás között emelkedett a napfényes magasba. A szent tehenek bögték, a hanúman majmok pedig messzehangzó huhu-hu kiáltással köszöntötték a fény és világosságnak emez örök kútforrását, és a keselyűk csak apró fekete pontoknak látszva, kerengtek fönny a messzi magasban...

Az első tam-tam jelre a nagy templom-udvar tele lett néppel, katonával és az áldozat-tüzek füstölögni kezdtek.

Zeb intésére, két hajlós bambuszrudat hoztak elő, melyre egy goromba lepedő volt feszítve.

Ezen akarták a szentet Benareszbe szállítani. A fanatikus nép zajongva, dulakodva rohant köréje, s az volt a boldog, a ki csak megérinthette...

- Fohászkodj értünk! Tisztíts meg bűneinktől! Merítsd el vétkeinket a szent folyóba! kiabálták örvényelve mindenfelől, úgy, hogy Zeb emberei, kik között Maróthy is ott volt, közel sem férhettek hozzá...

Egyszerre dühös ordítás keletkezett mindenfelé.

- Egy feringhi! Egy feringhe! Üssétek le! Kövezzétek agyon! üvöltözték torkuk szakadtából, mire egy benszülött villámgyorsan megragadta Maróthy karját, másik kezével pedig turbánját tépte le fejéről...

Erre az ordítás megkétszereződött, mert a turbán alatt halántékai mindkét felől fehérek maradtak...

- Üssétek le a tisztátalan feringhit, a templom-gyalázót!

Villogó handsárok, török, botok, kövek repültek, emelkedtek mindenfelé a levegőbe, és Maróthy azt hitte, csakugyan végórája ütött, midőn egyszerre éles sikoltás hangzott fel háta mögött, és Anarkalli veté magát kiterjesztett karokkal eléje, hogy saját testével, karjaival fogja fel a ráirányzott csapásokat...

A meglepetésnek erre következett röpké pillanatát - süket zúgás váltotta fel a másik percben, mert megtörtént az a hallatlan csoda, az az elképzelhetlen esemény, hogy a *szent felállott* és kiterjeszté száraz, vázszerű karjait, mintha beszélni akarna...

Homlokának és fejének sebeiből még most is vércseppek peregtek alá - vértől összezsapzott haján és földig érő szakállán, üregekben mélyen bentülő fénytelen szemei pedig rémületesen forogtak mindenfelé...

A fanatikus tömeg egyszerre elhallgatott... S e síri csendben minden arczon rémület és aggály ült? de azért minden szem, és minden tekintet csak rá volt irányozva, és mindenki a legnagyobb áhitattal rohant feléje, hogy roskatag, ingadozó alakját támogassa, mert a maga lábain már nem tudott megállni...

Ez a rövidke zürzavar éppen elég volt arra, hogy a vérző fejü Maróthy, Zeb és Anarkallitól segítve, a szentélybe menekülhessen, és elrejtőzhessenek a Bhawani-szobor mögötti földalatti csarnokban.

Alig, hogy leértek, Maróthy szédülni, tántorogni kezdett, és elesett volna, ha Zeb karjai fel nem fogják. Anarkalli a sziklába vésett vízmedencéhez rohant...

- Egyik seb sem veszélyes, monda, midőn huga visszatért, és fejkendőjét megáztatva, a sebesült fejére borítá. Doda ütött rá lándzsája nyelével, azután le akarta szurni... Jól láttam a tekintetéből, bennünket is felismert. Nena kopói nemsokára nyomunkban lesznek...

A lány arczat kimondhatlan gyűlölet torzítá el e név hallatára s kezei ökölbe szorultak...

- Akkor ennek a czudar kémnek tudnia kellett rejtekünkről. Zeb, meg kell ölnöd ezt az embert!

- Tudom! Ha csak hallá és madárrá nem változik, még ma megölöm. A mig él, addig el nem indulhatunk. Különben két-három nap előtt a feringhi se tud lábra állani s vállán át Maróthy felé mutatott.

- Ez alatt más menekülési módot kell találnunk. Benaresz felé már nem indulhatunk!

- Indrára mondom, másfelé se nagyobb szerencsével. Az éjjel vörösnek látta a Léby csillagot...

- És te mégis elindultál vele! kiáltá a lány indulatosan...

- Csillag-hullást, embersorsát nem lehet megállítani. Te monda, hogy Nena kémei felfedezték rejtekünket. Mi várna rá s mi ránk, ha ott maradnánk?

A lány heves léptekkel járt fel-alá, mintha e gondolatra szűk lenne neki a tágas földalatti boltozat, azután egyszerre megállt bátyja előtt...

- Menj és keresd meg Dodát! Indra segítse karodat... Azzal a titokkal nem szabad neki tovább élni!

- Te meg, mihelyt a feringhi magához tér, vezesd biztosabb helyre. Ez itt nyilvános áldozó-helye Bhawaninak!

A VEZETŐ.

Nemsokára, hogy Zeb eltávozott, Maróthy feleszmélt. Fejsebei nagyon fájtak és lüktettek ugyan, de azért minden nehézség nélkül felállt, és szótlanul követte Anarkallit, ki ajkára tett ujjal figyelmeztette, hogy lehető csendben kövesse a földalatti homályos sikátorokon keresztül...

Végre a sok tekervényes ide-oda járkálás után, az elsőhöz hasonló boltozat alá értek, melynek egyik szögletében néhány párna volt egy halom pálmalevélre fektetve.

- Itt egyelőre biztosságban van, uram! szólalt meg oly hangon, mintha félne saját hangjától...

- Megint ön mentette meg életemet...

- Ne erőltesse magát, nem kívánom, hogy megköszönje. Az én jó bátyám érdeme az egész! vágott közbe a lány gyorsan...

- A fakiré?

- Igen, a fakiré... Ki értem megtette azt, mit meg nem tett volna a világért, a föld minden hatalmasáért - megszegte fogadását, eldobta magától Brahma paradicsomát... és...

- Tán megtámadta őt is a feldühödt nép?

- Ki merné őt bántani?... Nem, sebeit a torony robbanásakor lehulló kövektől kapta...

Rövid hallgatás állott be közöttük, mit Maróthy szakított meg:

- Hol van bátyja, az érdemes Zeb szahib, pár szót szeretnék vele beszélni...

A lány fürkészőleg nézett rá:

- Nem tudom ugyan, mikor jó vissza, de soká nem késik. Fojtsa el, kérem, addig ellenszenvét, s tűrje el jelenlétemet. A helyzet annyira válságos, hogy nem hagyhatom önt magára egy perczig se - mert ez a hely se biztos. Mihelyt megjő, azonnal távozom.

- Nem ezért kérdeztem, felelő Maróthy ingerülten. Én önöknek sok bajt s gondot okoztam eddig is. Nem akarok még többet okozni... Ereszzenek utamra, hadd kíséreljem meg magam a menekülést... Jelenlétem csak veszedelembe dönti mindnyájukat s eddigi leirhatlan hálámat kinzó önváddá fokozná.

A lány, ki még a beszélgetés elején a terem másik oldalára huzódott, hogy jelenléte ne legyen annyira terhére, keserű gúnynyal kaczagott:

- Ime, itt a büntetés, a miért fájdalomnak önkénytelenül kifejezést adtam. Legyen nyugodt, uram, bátyám egyedül csak én végettem hozta ama áldozatot, önnek nincs semmi része se benne...

Ami pedig menekülését illeti, egy hű és megbízható emberünk elvezeti önt Calcuttába vagy az angol főhadiszállásra, s nem lesz kénytelen az orgyilkosok, és árulók segélyét igénybevenni. Mi nem kísérjük el önt!...

Maróthy arcát tüzként égették e szavak:

- Feledje azokat a szavakat... Most már nem tudom elítélni önt. Kiméletlen voltam... Ha akarna, tudna mentséget találni számomra... De hagyjuk ezt... Csak az alkalmat vártam, most itt van, tehát újra megmondom: nem tudom elítélni önt. A véletlen általam megakadályozta a pavillonbeli tettet, mit különben ön igazságos, megengedett visszatörlésnek tartott. Ezt akkor

elfeledtem... és azóta sok történt, mi önnek a javára szól és menti akkori tévedését... Ne vesse hát többé szememre szenvedélyes felhevülésemben mondott szavaimat.

Isten a tanum, semmi mellékgondolat nem vezérel elhatározásomban és megint csak azt mondom: nem akarom, nem tudom a lelkekre venni, hogy önöket is veszélybe, romlásba sodorjam, ha felfedeznek. Hadd meneküljek hát magam - mindenhol isten kezében vagyunk!

A lány lehajtott fejjel hallgatta, mintha e vallomás még jobban elcsüggesztette volna.

- Nem ismeri ön ez országot, nem ismeri a benszülötteket, uram! Három lépést se tenne, már felfedeznék... Jó, ha minket nem akar vezetőiül, hát legalább vegye azt, kit mink ajánlunk!...

- Köszönöm. De még valamit mondok. Önnek és bátyjának nagy okai lehetnek a rejtőzködésre? Mik, azt nem tudom, nem is akarom kutatni. A calcuttai bankra szóló utalványaim megvannak, s gazdagon meg fogom vezetőmet jutalmazni.

- Ön hallotta, amit fivéremmel beszélünk? Akkor tudja, hogy Nena Szahib kéme nyomunkban van - s önt minden álöltözete daczára is felismerné. A mi pedig titkunkat illeti, azt egykor talán meg fogja tudni.

Egy perczig büszke méltóság sugárzott arczáról, de azután kimondhatlan mélabus mosolygás tette azt oly széppé, szeliddé, amilyenek még sohse látta...

E perczben siető léptek hallatszottak és Zeb érkezett vissza egészen elfulladva.

- Mihelyt a sötétség beáll, menekülnöd kell, szahib! Pihenj hát addig, hogy erőd legyen, azután hugát félreintve, soká suttogott vele az egyik szögletben.

- Doda három társával együtt a legsebesebb vágatással távozott a városból, de mint megtudtam, hatan társai közül itt maradtak... Én most megyek, hogy mindent előkészítsek, te pedig gondoskodj ruhákról, és hadd magára a feringhit, hadd aludjék...

- Rajtunk kívül mások is ismerik e rejteket és belopódzhatnak!

- Nyomd meg hát lábaddal a bejárás középső kockáját, mire egy kölap fog leereszkedni, és elzárja az egészet. Azután eredj bátyánkhoz, mert beszélni akar veled...

Maróthy a lány távozása után csakhamar elaludt és csak az arczára sütő fáklyavilág ébreszté fel álmából...

- Siess, feringhi, vedd magadra ezeket a ruhákat, és kend be jól arcodat és kezeidet ezzel a folyadékkal, mondá Zeb, ki az éjszaka beálltával visszatért, és mikor készen lettek az öltözködéssel, egy rövid yatagánt és egy pisztolyt adott át Maróthynak, ki mindkettőt övébe rejté.

Ebben a perczben lépett be Anarkalli is sarkig érő köpenybe burkolódzva, mi egészen elrejté sugár alakját.

- A vezető a városon kívül, a romok között vár ránk. Engedje meg, uram, hogy odáig elkísérjem. A városon kell keresztül mennünk, és az utcák telve vannak zendülőkkal és katonákkal. Nena táborából három osztály érkezett a városba s a kapukat szigoruan őrzik...

- Induljunk - én készen vagyok! Még a levegő is fojtogat ebben a gyászos emlékü városban, mondá Maróthy, turbánját mélyen a szemére huzva.

Az utcák telve voltak gomolygó, fanatizált népcsoportokkal és mindenfelé nagy tábortüzek égtek, mik körül hasis- és opiumtól részeg félmeztelen zendülők heverték, vagy hadonásztak villogó handzsáraikkal, Nena szörnyetteit dicsőítve és halált, vérontást esküdve minden angolra s idegenre.

A menekülők a calcuttai kapu felé vették utjukat, hol, szerencsájukra, a kapuőrség is félrészeg volt a hasistól, és minden nehézség nélkül áteresztették őket...

Sebes, de zajtalan léptekkel vezette a lány az éj sötétjébe burkolt rom-város omladékai között és már jó darabot haladtak, midőn egy magánosa álló oszlop mellett megállt, és egy kődarabbal sajátságos módon megkopogtatta...

E jeladásra, mintha csak a földből bujt volna elő, egy fiatalnak látszó, karcsu férfialak egyenesedett fel előttük.

Halk, töredezett angol szavakkal üdvözlé őket és vezetőül ajánlkozott, ha húsz arany rupiát tüstént, huszat pedig majd biztos helyen fizetnek ki neki.

A gróf tüstént kifizette mind a negyvenet és a fiatal benszülött szemei csak úgy csillogtak az örömtől e nem várt nagylelkűségre s készen állt az indulásra.

A bucsuzás pillanata tehát elérkezett, hogy elváljanak örökre.

De csak némán néztek egymásra a bágyadtan derengő holdfénynél. E két sziv, mely nem régen olyan szenvedélyes hévvel csüggött egymáson, most nem tudott mit mondani. Sokat szerettek volna egymásnak mondani, még se akart szólni egyik se. Vagy talán nem tudott!

Legalább Maróthy nem! Nem talált szavakat, melyekkel a bucsu perczében háláját, köszönetét ki tudta volna megmentéseért fejezni...

Némán nézte a lányt és szemei változatlanul rátapadtak arczára, melynek minden vonása eltitkolt bánatról, - visszafojtott szenvedélyekről beszél, mi szép arczát még egyszer oly bűbájossá tette...

Mig szemei bámulták - szívében csodálatos érzések vajudtak. Mintha két részre szakadt volna, s egyikkel sajnálná fájón, kimondhatatlanul, a másikkal pedig fagyosan irtózna tőle.

Amazzal forró vágyat, édes emlékeket, ezzel sötét, örökre elválasztó mély szakadékot érzett s mintha vér tapadna ruháira, mitől borzadnia kell önkénytelenül...

Mi ment végbe ez alatt a lány keblében, arról egy rezzenés se tanuskodott. Némán, mozdulatlanul állt előtte, s szemei a földön révedeztek...

A vezető sürgetni kezdte az indulást.

Erőszakosan rázott le tehát magáról emléket, vágyat, mindent, mi a gyengédség vagy érzékenyülés látszatát adná, azután hideg, erőltetett hangon bucsuzott el a lánytól...

Ez szintén rövid szavakban felelt. Halk, kissé reszkető hangon, szerencsés menekülést kívánt, azután sebesen elkapva Maróthy jobbját, forrón megcsókolá, és egy szökéssel eltűnt az omladékok sötét homályában.

- Induljunk, szahib! mondá a vezető. De néma légy útközben, mint a halál. Ne szólj, ne kérdezz, mert Indrára mondom, ott hagylak. Bizd rám magadat egészen! és ezzel megindultak a meredeken alávezető ösvényen...

A csillagok szikrázó fénynyel ragyogtak alá a sötétkék magasból s Maróthy sóvárgó tekintettel nézett fel rájuk. Irigyelte békés, nyugodt csillogásukat, mert ő meg egészen meghasonlott önmagával... Nem tudta, mi az a nagy, és fájó üresség szívében s nem tudott vágyának, fájdalmának nevet adni... Bánta, nagyon bánta, hogy egy szót meg nem mondott a lánynak, a mi most eszébe jutott és szinte sulyos teherként nehezült lelkére...

Ezzel az egy szóval: a bocsánat és engesztelődés szavával leróhatta volna háláját és minden tartozását! Akkor tán nem égetné kezét még most is oly izzón annak a csóknak a melege, mit a remegő, forró ajkak oly hevesen kezére nyomtak...

Hiába hűsítette az omladék hideg márványlapjain, a harmatos klematisz leveleken... egészen a szívéig érezte égetését...

E közben egészen feljött a holdvilág és ezüstös világával regés fényben füröszte a romváros nagyszerű omladékvilágát.

Mindazáltal valami szomorú, mondhatni kísérteties volt e fehér fényű, sápadt világításban, mert a fölötté borongó fényes múlt, az enyészetes, néma hallgatás, a temető komor gyászával nehezültek a lélekre...

A magaslat szélére érve, honnan beláthatta az egészet, önkénytelenül megállott... Csüggetegen nézett szét a roppant omladékalmazon, mely saját belvilágát tükrözte vissza:

Ott is romokba omolva, romok alá volt temetve minden!

A vezető haragosan fordult vissza:

- Eszeden vagy, szahib? Egy egeret is meglátni alulról. Ha ilyeneket tész, itt hagylak. Siess, ha mondom!

Maróthy békítő pillantással gyorsította meg lépteit, mire csakhamar elhagyták az áruló holdvilágos meredeket s utjuk széles levelű bokrok, sűrű bozót között vezetett tova, hová a hold biztató világa csak vékony sugárszálacskákban tudott behatolni...

Olykor-olykor megroppant egy ág, a bokrok levelei, az omladék kövei zörögtek, mintha ember vagy állat lopódná utánuk a sűrűségben...

A vezető ilyenkor megállást intett, és feszülten hallgatódzott, azután kigyósimán a bokrok közé csuszva, a zaj okát fürkészte...

Maróthy övébe rejtett tűre után nyulva, mozdulatlanul várakozott. Szíve egy dobbanással sem vert sebesebben, csak tűrét szorítá jobban markába, ha a vezető tovább késett, és szó nélkül megindult, midőn ez visszajött és suttogva jelenté:

- Csak egy vadászó fatri⁸ volt... Mehetünk!

Óra, óra után múlt így... Az alatt járó holdvilág, a feltámadó hűvös szellő a hajnalt és napkelte közelségét hirdeté. A hosszú gyaloglástól már ekkor annyira ki voltak merülve, hogy a vezető valami nyughely után nézett...

Csakhamar visszatért és maga után intve a grófot, egy torony-forma sötét tömegre mutatott a fák között.

Pár pillanat múlva csakugyan a torony lábánál állottak, és ráakadva a bokrok közé rejtett alacsony ajtócskára, minden baj nélkül felkapaszkodtak a roskatag, ingó lépcsőzeten a magasan fekvő toronyszobába...

Ugy látszik, hogy e tágas szobát az utasok gyakran látogathatják, mert a lenyugvó hold rézsutos sugarai fű és harasztból vetett fekhelyeket és egy nagy határ hamut világítottak meg a padozat közepén...

A vezető szó nélkül rakta ki tarisznyájából egyszerű élelmiszereit, de Maróthy annyira el volt fáradva, hogy csak nyugalomra, pihenésre vágyott és pár pillanat múlva már mély álomba merülve nyújtózott el az illatos harasztágyon...

Maga se tudta, meddig alhatott, de egyszerre csak felriadt álmából. A toronyszobában sűrű sötétség uralgott, mert a holdvilág már lenyugodott...

---

⁸ Görény-féle kisebb ragadozó.

Feszülten hallgatózott, és szemeivel át akart hatolni a sötétségen.

Mintha óvatos lépkedést és halk suttogást hallott volna maga mellett, de hiába várt, a suttogás nem ismétlődött, csak mintha a sötétségnél egy még feketébb árnyék vonulna el a fal mellett...

A vezető nem messze aludt tőle... Ennek nyugodt, mély lélekzését, és a falevelek halk susogását hallotta - egyéb nesz nem hallatszott sem közel sem távol - így hát álomnak véelve az egészet, újra elaludt...

Midőn felébredt, már magasan járt a nap... Ágya mellett gyümölcsöt, apró rizs-pogácsákat és egy kupa friss vizet talált, Gowand, a vezető pedig a legsötétebb zugba huzódva, karjaira hajtott fejjel aludni látszott.

Az ébredés neszére megmozdult.

- Egyél, igyál, faringi, aztán aludj tovább, mert hosszú ut előtt állunk. Az éjszaka beálltaig nem mozdulhatunk innen, mondá, a nélkül, hogy fejét felemelte volna. Nappal kell aludnunk!

Maróthy szót fogadott, és evés után, mintha csak mákonyt keverték volna italába, megint mélyen elaludt, és csak akkor ébredt fel, midőn könnyedén vállán érintették.

Sötét éjszaka volt már és mellette a vezető elburkolt alakja állott:

- Induljunk!

A vak sötétségben csak a levelek és lombok suhogása árulta el, hogy erdőben, vagy dsungelok között járnak, és az a lélekzetfojtó csend, mely az egész tájon uralgott, még lépteik neszt is magába látszott nyelni...

Ebben a nyomasztó csendességben egyszerre csak idegreshkettetőn hörgő nyávogás csendült fel a közelben.

- Tigris! kiáltá Maróthy mindenről elfeledkezve és tört rántott...

- Asarri! szólalt meg a vezető csendesen, mire Maróthy egyszerre megnyugodott, mert csak egy sakál fajta kis állattól eredtek a kísérteties jajdulások...

Az éj közepén feljött a hold s alig, hogy sápadt fényével végig hintette a tájat, a pálmák magas koronái- és a pataglár fák tetejéről aláhangozott a kekkóknak, e mérges harapású gyíkoknak éles kiáltása, mire panaszosan feleltek a felriadozó vad pávák és dsungel tyukok a messze erdőségekből...

A vezető többször meg-megállt és úgy látszott, mintha aggódva kémlelné a tájékat...

- Látsz valamit, Gowand? kérde Maróthy megtörve a hallgatást.

- Semmit!... A sakálokat nem hallom ordítani, miktől hemzsegni kellene a vidéknek... Ez nem jó jel, szahib, felelé, és mindjárt az első szónál ajkai elé rántá arcát elburkoló leplét, s ezen keresztül beszélt...

Jó darabot haladtak a néma tájékon, midőn ez fensikszerűen emelkedni kezdett, de egyik oldalán vizenyős s mocsár foltoktól szaggatott bambuszerdő huzódott a messzeségbe...

A bambusz erdő szélén egy régi ösvény nyomai vezettek tova. A menekülők ezt választották, mert itt veszély esetén könnyebben el lehetett rejtőzni, mint a fensikon.

Alig haladtak azonban pár száz lépésnyire, tompa robaj hallatszott a távolból... Még nagyon messze volt, de azért hallhatólag közeledett...

Gowand szemei aggodalmas villogással keresgéltek valami rejtek után, és a nem messze sötétlő sűrű bambusz csoporton állapodtak meg...

Sietve intett a grófnak, s egyik felől ő, a másik felől pedig ez huzódott meg a földig hajló sűrű lombozat alatt...

Egy negyedórányi aggodalmas várakozás után, miközben a recsegés, ropogás folyton közeledett, egyszerre remegni kezdett a föld, és zürzavaros bőgés, szuszogó fújtatás között egész csorda dsungel bivaly rohant el rejtekük mellett, nyomon követve egy farka rőfögő vad-disznótól.

Az állatok nagyon meg lehettek riadva, mert vakon törtettek át a legsűrűbb részeken és széleseben tűntek el az erdő homályában, és mikor a menekülők kiléptek, akkor meg egy csoport sakál ügetett nagy ugrásokkal a tisztás felé, és behuzott farkkal széledeztek el a fensik irányában...

Gowand fülét egészen a földhöz tartva, hallgatódzott, s mikor felállott, karcsu alakja észrevehetőleg remegett minden tagjában.

- Egy csoport lovas közelit sebes ügetéssel, mondá sebesen. Nem tudom, minket üldöznek-e, de sietnünk kell, hogy valami alkalmas rejteket találjunk, gróf úr!

Maróthy a hang s e megszólítás villámként találta...

Egy lépéssel mellette termett, s ez a váratlan mozdulattól megijedve, gyorsan félrehajlott, mire lehullt a fejét takaró lepel és a holdfény egész arcát tisztán megvilágította.

- Anarkalli! Anarkalli ön az! hebegé Maróthy leirhatlan megdöbbenéssel és felemelt karja bénultan hullott alá...

A MAGÁNYOS SZIKLAVÁR.

A lány csak egy mély, de reszketeg sóhajtással felelt. Nem mert felpillantani, de a fejét fedő kendőt, mintha fojtogatná, lihegve rántotta le.

Megint váratlanul előtte állt tehát, mint amaz éjszakán: bűbajos szépségének csudás ragyogásában körülfolyna az ezüstös holdfénytől...

Maróthyban lázasan lüktetett a vér... Ujjongani szeretett volna, mégis fájdalmas düh tölté el szívét...

- Hát mégis velem jött! kiáltá oly hangon, hogy a lány majd lerogyott bele. Nem megmondtam, hogy nem akarom látni, nem akarom, hogy ön legyen a megmentőm...

Mindjárt megbánta, de már a nehéz szavak ki voltak mondva.

A lány kinos nyögéssel tapasztá arczára kezeit, azután görcsös zokogással fuldoklá:

- Oh tudom, tudom, hogy megvet, irtózik tőlem, de hogy ennyire gyűlöljön, azt nem érdelem... Oh, te Örök, te Szépséges, légy tanum... Nem akartam megismertetni magam, de bizonyos akartam lenni meneküléséről. Indrára mondom, nagy okom van rá...

- Én nem gyűlölöm önt, felelé ekkor tompán Maróthy...

- Ah, hát nem gyűlöl! akkor engedje meg, hogy az első faluig, az első városig elvezethessem! Ott találni fogunk egy megbízható vezetőt... És ha önt egyszer biztos helyen tudom, akkor nem fog ön engem többé viszontlátni soha, de soha... és akkor nem is fog gyűlölni, még ha akarná is...

Maróthy szólni akart, de a lány arczán a rettegés és félelem jeleivel szakítá félbe...

- Ah, de most nincs időnk a beszélgetésre, most futnunk, menekülnünk kell... Valami azt sugja, minket üldöznek!... Jőjjön, óh, jőjjön, mentse meg magát, ha majd biztos helyen leszünk, akkor ám taszítson el, gyűlöljön, csak most megmenekülhessen...

Rohamos sietséggel kapkodá magára leplét, s turbánszerűleg feje köré csavarta, azután majdnem szaladva sietett, apró lábaival alig érintve a harasztot, s kísérijének ugyancsak össze kellett magát szednie, hogy nyomában maradhasson...

- Álljon meg, Anarkalli, álljon meg! Ezt a rohanást nem bírjuk soká, mondá mély lélekzettel a gróf, mikor már jó ideig majdnem úgy futottak a tekervényes ösvényen, lépten-nyomon a bozótot, facsoportokat kerülgetve.

- Én birom, csak ön bírja, felelé a lány, hallgatódzva, de egyszerre mély halványság lépé elvonásait...

- Hallja, hallja, nem sokára beérnek. Sok időt elvesztegettünk az imént... Oh, Indra, légy velünk, segíts, hogy elérjük a rejtekhelyet... Zeb bátyám utasítása szerint, valahol itt a közelben kell lennie... és majdnem repülve, szaladt megint előre...

A hold a zenithet már jóval túlhaladta, s világának teljes pompájában ezüst hattyuként uszott a mérhetetlen égbolton lefelé...

E pillanatban érczes mén nyerítés, s felhangzó lódobogás hallatszott az éj visszhangos csendjében...

A lány kezeit tördelve futkosott ide-oda...

- Keresse ön is! A közelben egy vén waringifának kell lenni kuszónövényektől eltakart nyilással... Ah, tán, azok lesznek azok... azok között lesz...

Nem messze egy csoport óriásfa emelé hatalmas, toronymagas koronáját a holdfényes éjbe, összevissza fonva a kuszó növények indáitól...

A lány éles szeme, a menekülés ösztönével, a legvénebbhez rohant, és félrerántá törzséről a függönyszerűleg aláfoló iszalag- és hybarra indákat...

Amint a holdfény bevilágított a széles oduba, macskaszerű nyávogás hallatszott a sötétből...

Halk sikolylyal pattant vissza, mert három-négy macska-nagy, pettyesbőrű állatka hevert egymáson a lehullott pudván és az összekapart száraz leveleken...

E pillanatban ért oda Maróthy...

- El innen, el! Ez itt a párducz tanyája, az anya-párducz minden perczen visszajöhet, s árulónk lehetne támadó ordításával...

Ujra hangzott, még pedig jóval közelebb a ménnyerítés.

- Erre! Erre! Ah, kegyes Indra, ha a fensikon keresnének bennünket, s mindaketten a nyerítés hangjával ellenkező irányban törtettek tova a fák között és az előlsiető lány előtt egyszerre csak egy keskeny völgyteknő tárult fel, melynek tulsó oldalán hatalmas waringi fák állottak egymás mellett domszerű koronáikkal...

- Ezek között tán elrejtőzhetünk, mondá lihegve, a mint átértek és csakugyan mindjárt az első faóriás törzsén tágas üreg tátongott eléjük, mikor a kuszónövények indáit félrehúzták...

A faüreg belseje egy kisebbszerű gunyhó nagyságával vetekedett, és mikor a kuszónövények indái lehullottak utánuk, szurok sötétség vette őket körül.

A lány az üreg nyílása mellé huzódott, hogy mennél távolabb legyen a férfitől, ki némán dőlt a korhadó faoldalhoz és arról a veszedelemről gondolkodott, melybe a lány ő miatta magamagát döntötte...

Haragudni akart rá, hogy nem fogadta szavát, de nem tudott... sőt a harag helyett azon törte fejét, mi módon menthetné meg, ha mindjárt az ő élete áldozatul esnék is...

Gondolataiból egyszerre felharsanó dühordítás rezzentette fel, mit ijedt ménnyerítés s lövés forma csattanás követett...

- Ráakadtak a párducz tanyájára! suttogta reszketve a lány...

Percz, percz után telt el a legkinzóbb várakozásban.

- Anarkalli! suttogta egyszerre a gróf...

A lány szivdobogva hallgatott, mert a gyűlölet és megvetés legkisebb árnyalata se rezgett e suttogásban...

- Anarkalli, kérem önt, mentse meg magát nélkülem! hangzott újra a suttogás.

A lány nem szólt, csak szivdobogva hallgatódzott és a következő pillanatban mély csaholással törtetett elő két borjunagy persa kopó, és földre tartott orral rohantak a nyomokon a fa felé...

A kopókat nagyszámu lovas és gyalogsapat követte égő fáklyákkal... és midőn a kutyák dühös csaholással megállottak az odú előtt, győzelmes kiáltással rohant néhány fegyveres a nyomukba... Megvannak! Itt rejtőznek!

Az egyik kopó fogait vicsorgatva, nyomult be az üregbe. Ezt Maróthy azonnal leszurta, a másik perczen aztán már le volt szaggatva a védő iszalagfüggöny és villogó yatagának, görbe kardok csillantak meg fejük felett a fáklyák vöröslő fényében.

Anarkalli sikoltva fedé el a grófot saját testével, de midőn Doda alattomos, kárörvendő pofáját megpillantotta, büszkén felegyenesedett:

- Áruló, gaz! mondá neki végtelen megvetéssel, azután mindketten kiléptek az üregből...

Itt Anarkalli villogó szemekkel mérte végig üldözőit, azután fejedelmi tartással a lovak elé lépett...

- Mit akartok velem? Én a királyi Holkár-ház ivadéka vagyok, ez itt pedig hű szolgám és udvarmesterem, mondá keményen csengő hangon.

Rekedt, győzelmes kacaj felelt szavaira:

- Tudjuk, ki vagy, ha el nem árulod is magad, de társad egy átkozott faringi, Shiwa pusztítsa el valamennyit a föld színéről, szólalt meg a csapat vezetője, lovát a fáklyák fénykörébe léptetve...

Anarkalli térdei roskadozni kezdtek és arcát a rémület ónszine borítá:

- Keschub Agari! hörgé eliszonyodva, azután tekintetét kimondhatatlan kétségbeeséssel függeszté Maróthy arcára...

- Ugy-e, nem remélt találkozás, szép hercegnő? nevetett a megszólított tigrisszerű mosolygással... Régen vártam ez alkalmat, azután kíséretéhez fordult.

- Rajta, kötözzétek egymáshoz őket, azután előre! parancsolá vad örömmel és fehér paripáján előre rugtatott...

Valamennyien készségesen rohantak a parancsot teljesíteni, de a Dodának nevezett, alattomos, görbehátú gazember egy intéssel visszaparancsolá őket...

- Csak lassan, drágáim, a föld legbájosabb hercegasszonyához csak nekem szabad nyulni, ti bánjatok el a faringival, az ő leghüségesebb udvarmesterével, gunyolódott durva röhögéssel, miközben meg akarta a lányt kezénél fogva ragadni, de ugyanebben a pillanatban Maróthy-nak egyetlen ökölcsapása a bozótba repítette!...

- Vedd jutalmul, gúnyolódó gazember!

Más koponya bizonyára behorpadt volna ez ütés alatt, de Doda macskaszívós szervezetének még csak szédülést se okozott. Mintha rugók löknék fel, pattant újra talpára.

- Meg ne öljétek! Egy haja szálának se szabad meggömbölnie! Csak kötözzétek meg erősen, rikácsolá tajtékzó dühvel embereinek, kik Maróthyt, minden ellenállása daczára, földre teper-ték, és már egyiknek a yatagánja feje felett villogott, másik kettő pedig a sikoltozó Anarkalli kezeit csavarta hátra...

- Hahaha! kaczagá ördögi hahotával, hát így vagyunk! No majd meglássuk, ki kaczag utoljára? azután körülnézte, hogy jól egymáshoz vannak-e kötözve...!

- Ugy, most már indulhatunk! parancsolá ordító hangján, s mikor alattomos szemeivel a sötétség felé nézett, ezek zölden villogtak, mint a párduczmacskáé...

A lovasok pár száz lépésnyire előttük dobogtak, azért sietve indultak utánuk. A mint a fáklya fény utolsó csillama is eltűnt a bokrok mögött, a kis völgy teknőszerű erdőmélyedés fenekén egy emberforma árnyék vonult végig, azután nyomtalanul eltűnt a távozók irányában.

Ember, állat, vagy a szellő ingatta lombok árnyéka volt-e, nem lehetett látni a sűrűség homályában...

Doda ez alatt folyton sietésre nógatta embereit és meggyőződve, hogy a faringi öklei ugyan-csak egymáshoz vannak kötözve és nem kell félnie egy újabb ökölcsapástól, szabad folyást engedett a benne tomboló dühnek és kárörvendő boszuvágynak.

- Nemes hercegnő, mint fognak bátyáid örülni, ha majd meghallják, kinek a vendégszeretetét élvezed? hajtogatá magát előttük ördögi gúnynyal...

De a lány még csak egy megvető pillantásra se érdemesítette...

- Alsó- és Felső India ura, a nagy Dandu Pán is el fog jönni udvarlásodra, mikor majd elfoglalod őseid dicső trónját, folytatá szemeivel a fáklyák felé hunyorgatva...

A lány még csak egy rezzenéssel se árulta el, hogy megértette a szavaiban rejlő borzalmas fenyegetést... Egy királyné büszke fenségével lépegetett a fegyveresek között, merőn maga elé nézve, mintha az éj sötét homályából akarna olvasni...

Doda csak ördögileg vigyorgott... Tudta, hol van ennek a büszke, bátor szívnek egyetlen sebezhető pontja, a hol halálosan megsebezheti... A mellette lépegető Maróthyra kezdett hunyorgó, zölden égő szemeivel pislogatni...

- A hatalmas Keschub Agarri hűséges udvarmesteredről is gondoskodik. Meglásd, milyen nagy tiszteletben részesíti. Maga a főgurusz fog énekelni, midőn majd a chamsok dédelgetik! hahaha!

Ez a csapás csakugyan odatalált...

A lány megtántorodott s nyögő sikoltás röppent el összeszorított ajkairól, és oly kétségbeesetten elhaló pillantást vetett Maróthyra, hogy ez megrendült bele, de csak keveset értvén Doda szavaiból, bátorító pillantással viszonzta...

Doda ellenben féktelen hahotával kaczagott...

- Régen vártam ezt a napot, Holkárok királyi hercegnője!... Bármily alakba bujtál is, tudtam, hogy egyszer mégis visszakerülsz... Fejemmel, az én drága fejemmel kezekedtem ezért...

A hold már rég elbujt, a fegyveres kísérők néhány fáklyáit kezdte eloltogatni, s összébbr vonták sovány fekete mellükön a vékony sarát,⁹ mert a napkelte hűvös szellője zizegett a fák koronái között és a csillagok szikrázó fénye halaványulni kezdett. Csak a hajnal-csillag sugárzott a gyémánt hasonlíthatatlan tüzes szikrázásában a halványan derengő láthatár alján...

Doda kis ideig a fegyveresekkel sugdosódott baljóslatu vigyorgás és szemhunyorgatás között, azután settenkedő járásával, mi a ragadozók alattomos csuszására emlékeztetett, újra a lány mellé furakodott.

- Zen-Zen bátyáddal ugyancsak bajba kevertél egy időben, szép hercegnő, vihogta, egészen elébe állva, de lásd, milyen jószívű vagyok én mégis! Egy jó tanácsot adok, bár kétlem, hogy valaha hasznát vedd neki. Ne vegyetek beteg faringit rejtek helyetekre és ne tárjatok neki ajtót és ablakot a templom falán! Ugy ám, szép hercegnő, ez a hű udvarmestered és rabszolgád az oka, hogy kilétetek, hollétetek felfedeztetett...

Ennek már Maróthy is megértette minden szavát.

Tehát ő, egyedül ő az oka, hogy a rejteket felfedezték és a lány régi ellenségei kezébe került.

---

⁹ Térdig érő fehér, nyitott vászonujjas.

Ő kívánt szabad levegőt és napvilágot... Készségesen megtették neki - s ezzel romlást, veszedelmet hozott rá és tán bátyjára is...

Hegytömegként nehezedett ez a tudat lelkére s vádolni kezdé önmagát... Ő akart nagylelkűen megbocsátani, holott neki van szüksége bocsánatra, megnyugtatóra... Fel szeretett volna ordítani kinjában, ha szemrehányásaira és viseletére gondolt...

A lány mintha megérezte volna, mi megy végbe lelkében, szeliden, lágyan nézett rá mélységes szemeivel. Doda tigris szeme észrevette e pillantást...

- Hahaha! Láttam ám, milyen gondosan ápoltad, kötözgetted e faringit! Hogyan hűsítetted kezeiddel láztól égő homlokát... Sirtál, virrasztottál mellette és a romok közé bujva, nap-hosszant nézted, vigyáztad minden mozdulatát a templomkertben... Hahaha! A Holkárok lánya! Ananta brahminnőinek az ivadéka egy faringit, egy tisztátalan faringit!... Oh, Bráhma! oh Wishnu, oh! oh!

Ez a szurás meg Maróthy szíve közepébe talált, hogy belerázkódott és elváltozott arczczal nézett a lányra, kit eddig sem gúny, sem ádáz fenyegetések nem birtak kiragadni nyugalmából...

De most! Keble lihegett, hullámokat hányt. Orrcimpái tágulni s mélységes szemei lángolni, villogni kezdtek, mint a párduczczal küzdő vad zebraé...

- Egy szót se tovább, te nyomorult, fanzigár! kiáltá haragtól sikoltó hangon, miközben szemei olyan elperzselő lánggal lobogtak rá, hogy Doda szó nélkül visszahuzódott, és egészen megrettenve tekintgetett maga köré, mintha e szavakat a kíséreten kívül, avatatlan fülek is meghallhatnák.

E percztől kezdve békén hagyta őket, de szemei annál emésztőbb gyűlölettel kísérték minden mozdulatukat.

Egyszerre, majdnem minden hajnalhasadás nélkül, felbukkant a nap aranyos széle a távolt szegő hegylánczok mögött...

Egy alacsony, fensikszerű tájékon voltak, melynek közepét magányosan álló, hegszerű bércztömeg foglalá el, melynek tetejét csipkésen rovátkolt várfalak koronázták kiülő tornyokkal, ragyogó ércfedelű tetőkkel és kupolákkal, melyek büszkén és magasan nyúltak a légbe, merész ivezetükkel és kirugó erkélyeikkel...

Egyetlen ház, egyetlen falu nem volt a völgyben és a messze környéken látható. A völgy kövér fűvén, virágos legelőin híre-hamva sem volt legelésző csordáknak, őriző pásztoroknak, hanem némán, magányosan állott a bevehetetlen sziklavár három oldalról kopasz, függélyes sziklafalak s áthatolhatlan, komor rengetegtől körítve.

Csak egy oldalon vezetett széles, járható út ívezett kapujához. E fölött villogó ágyucsövek kereszttüze tette lehetetlenné a behatolást, a szöglettornyokat pedig merész ivezetű légi hidak kötötték össze egymással...

Anarkalli összeborzadt, mikor a vár csipkés ormait megpillantotta, melyek a napkelte aranyos, vidám mosolyában is komorak, fenyegetők maradtak, mintha valami borzalmas titkot rejtgetnének falaik között...

Doda észrevette, és álnokul mosolygott. Keschub Agarri és lovas kísérete ép most vágatott be a nyitott kapun, kezével üdvözlést intve egy másik csapatnak, mely husz-harmincz, állig felfegyverzett és sajátságosan elburkolt utasokból állott, kik az ut tulsó irányából közeledtek, málhákkal megrakott tevéket, lovakat vezetve fékjeiknél...

A várhoz vezető út lábánál ők is találkoztak ezekkel a titokteljesen elburkolt utasokkal, kiknek csak sötét szemeik villogtak ki mélyen aláhuzott turbánjaik és arcukat eltakaró kendőik alól. Anarkalli az irtózat és utálat kifejezésével nézett rájuk, mintha ismerné őket.

Doda és a kíséret pár embere sajátságos jeleket váltott velük, mialatt Maróthy a földön lévő megszámlálhatlan teve, ló, öszvér és elefánt nyomokra lett figyelmessé, mik a lágy agyagos földbe mélyen benyomódva, az utat szélteben-hosszában egészen ellepték.

E némának és üresnek látszó kastély tehát a vendégeknek százait és százait rejtegeti falai között...

De hát hol vannak és miért rejtegetik őket?!...

FELTÁMADT HALOTTAK.

A téres várudvar kissé barátságosabb volt, mint komor külseje után várni lehetett.

A déli oldalán merészen ivelt, gyönyörű oszlopcsarnok huzódott végig, melyen át látni lehetett egy paradicsomi szépségű kertet, csobogó szökőkutjai- és aranyozott pavillonjaival, azután a remek faragású tornyok, kupolák és ivezetekből álló fehér márvány palotát, melynek rácsos mellvédekkel szegett lépcsőzetét fehér hattyuktól szántott, kékvizű tavacska locsolá...

A tó közepén alabastrom oszlopoktól emelt aranyos kupolájú kéjlakocska állott, karvastagságú vörös korallokból álló könyöklővel körülvéve...

A várudvar északi falát égő virágu persa futórózsa folyta be és az itt lévő nagy szökőkút medenczéjét is virágzó hibiscusok, gránát- és tamarisk bokrok szegélyezték, és mikor ezeket elhagyták, lehetett csak látni azt a hosszú, komor épületet, mely az udvar hátulját egészen elfogva, minden további kilátást elzárt...

Doda egy pillanatra a belső palotába távozott, a foglyokat a többiek őrizetére bízva, a velük érkező utasok és teherhordó állatok pedig már rejtélyes módon eltűntek, s az egész vár megint olyan volt, mintha egészen üres és kihalt lenne, mert a néhány kapuőrön kívül, egy lelket se lehetett látni...

Maróthy az első futó pillantáson kívül tovább egy tekintetre se méltatá az oszlop-csarnok távolán áttükröző tündéri pompát, hanem komoran maga elé bámult...

Nem mert és nem tudott felpillantani, mert szemei minduntalan a lány fájdalmasan büszke tekintetét keresték. Noha az ő számára mindig szelid mosoly s bátorító nyugalom volt e tekintetben, mégis kinzó önvád és kétségbeesés marcangolák lelkét, mióta tudta, hogy e szerencsétlenségnek ő az okozója...

A lány ez alatt őreitől elfordulva, hallatlan erőfeszítéssel iparkodott összekötözött kezeivel keblébe nyulni, de sehogy se sikerült, csak a kötelek vágtak mélyebben husába...

- Gróf úr! lehellé alig hallhatólag...

Maróthy megrázkódott...

- Nem látjuk viszont egymást többé a földön, ha most elválasztanak! Ez pedig tüstént megtörténik, ha Doda visszajön...

Maróthy a tehetetlen düh és sajnálkozás néma fájdalmával nézett reá:

- Nem tudnám elviselni, hogy ön gyűlölettel, irtózáttal gondol emlékemre... Nem szabad gyűlölnie, meg kell bocsátania...

- Ezt már rég megtettem, Anarkalli, ön bocsásson meg nekem.

A lány úgy tett, mintha nem hallotta volna, de szemei egy pillanatra boldogan felragyogtak...

- Bizonyítékot ígértem, mi tisztára mossa emlékemet. E bizonyíték itt van keblemben egy levél alakjában, de megkötözött kezeimmel, tán ön...

Egyszerre elhallgatott. Barna arcán a szemérem sötétvörös pirja az ijedés halványságával váltakozott... még csak gondolatára is, a mit ki akart mondani... Szégyenkezve akart pár mentegető szót mondani, de már Doda előttük állott...

- Oldozzátok fel a hercegnő és hűséges udvarmesterének kezeit, hiszen a hatalmas Keschub Agarri fejedelem vendégei, parancsolá a fegyvereseknek...

Mikor a kötelek lehulltak, gonosz mosolygással hajlongott előttük...

- Odalenn majd elmondhatod hűséges udvarmesterednek, magas hercegnő, hogy Keschub-Agarri milyen vendégségre hív meg benneteket, és kezével a komor alsó épület felé mutatott.

Ennek kazamata szerű, tágas szöglet-szobájába vezették a fegyveresek mind a kettőjüket és még csak a nehéz, vassal kivert ajtót se zárták be rájuk...

Midőn a nehéz ajtó becsapódott rájuk, Maróthy önkénytelenül megkönnyebbülve felsóhajtott...

- Nem választanak hát el bennünket egymástól!

- Még nem! visszhangozá a sötét szoba háttérében a lány alig hallhatólag, de szemei boldogan ragyogtak hozzá.

A lőrés forma, keskeny ablakok magasan voltak a falba vágva, de Maróthy mégis kilátott rajtuk...

Egymást kergető, zilált gondolatait iparkodott rendbeszedni, de a menekülés gondolata minden egyebet háttérbe szorított, midőn látta, hogy alig őrzik őket...

Vakmerő tervek fogamzottak agyában. Ha éjszaka is ilyen üres, néptelen lesz az udvar, könnyű leend nekik a futórózsa bozót között a kapuig jutni, és az örök figyelmét kijátszva, a közeli rengeteg utvesztő mélyébe menekülni...

Gondolatai közben szemei szórakozottan tévelyegtek a napfényes tapon és a napban sugárzó kéjlakocskán, midőn váratlan látvány rezzenté fel elmerültségéből...

Ugyanis a mellette lévő résen belátott a belső palota lépcsőzetére, melynek tetején ugyan e pillanatban egy hatalmas királytigris jelent meg. Sárgás vörös, feketén csikozott bőre velencei brokátköpenyként ragyogott a napban, és nagyot ásítva, nyújtá el hatalmas testét, aczélkörmeivel belekapaszkodva a sima márványlapokba.

Egyideig álmosan hunyorgó szemekkel pislogott a napba, azután lassu léptekkel lejött a tó színéig és nagy lafatyolással szűrösölte a vizet...

Ugyanekkor egy magas férfialak jelent meg a csarnok háttérében a zöldselyem függönyök alatt.

A léptek zajára a tigris felkapta fejét, s veszett örömmel szökött felfelé a lépcsőzeten. Hízelt macskaként dörzsölte hatalmas fejét kezeihez és mikor lejött a kertbe, szelid kutyaként követte minden lépését, majd hizelegve ugrált, ágaskodott körülötte...

- Anarkalli, ismeri ezt az embert? szólalt meg egyszerre a gróf...

A lány felijedt e megszólításra, de még inkább a hang barátságos, gyengéd csengésére...

- Ismerem! szólt erőltetetten. Keschub-Agarri! e vár ura...

- Micsoda ő?

- Egyike a leggazdagabb fejedelmeknek! Egy független rádsáh!

- És e tigris?

- Kedvencz állatja. Maga nevelte kis korától fogva.

- Hogy tudja ön ezeket?

- Tudom, mert már voltam e várban...

Mig beszélt, mintha ígézet járna a nyomában, nem tudta szemeit Keschub Agarri magas, parancsoló alakjáról elvonni.

Maróthy pedig ez alatt az ő arcát nézte és szintén nem bírta szemeit levenni róla. Most látta csak, hogy e bájos arc megnyult, meghalványodott az utóbbi napok izgalmai és szenvedései alatt és mintha átment volna a bánat tisztító tüzén, szelid megadás, bánatos lemondás derengett rajta... Szemei ugyan elvesztették gyújtó ragyogásukat, de fátyolozott, mélységes lágy-ságuk szebbé, bűbájosabbá tette, mint valaha...

Ez nem a régi Anarkalli, a kitől irtózott... De a régi, de nem az, a kit meggyűlölt...

És a mint nézte, nézte, mindenről elfeledkezve, egyszerre valami fájó sajnálkozás, sóvárgó vágy kezdett lopózni a szívébe, hogy jóvátegyen mindent. Hiába idézte vissza emlékébe a pavillonbeli jelenetet, a sziklatemplomban mondottakat, nem az a hidegitő fagy, hanem annak a csillagos éjszakának részegítő, édes vágya kezdett újra ébredezni szívében...

- Anarkalli! Bocsásson meg! és mindkét kezét oda nyújtá neki...

A lány e nem remélt fordulatra szólni se tudott nagy boldogságában, csak szeretett volna lábai elé borulni, és átölelni térdeit...

- Nem felel? Nem akar megbocsátani?

E rezgő hangon mondott szavakra zokogásszerű sóhaj lebbent el ajkairól.

- Ah, ön megbocsát, megbocsát!... Csak úgy lesz teljes bocsánata, ha előbb elolvassa ezt és egy levelet vett elő kebléből.

Maróthy visszadöbbszent, mikor megismerte Norton Violet irását. A halottak tehát feltámadnak! S szörnyű felindulásában reszkető kezei alig bírták felszakítani a borítékot és szemei előtt összefolytak a vékony, ékes betűk...

»Gróf ur!

Nagyatyám, atyám, s bátyáimon kívül, mindnyájan mentve vagyunk, az ég kegyelme folytán. Anarkalli és bátyja mentettek meg csudával határos önfeláldozással a szörnyű mészárlásból, és életüket százszor kockára téve, vezettek az angol főhadi szállásra. E jó lány, nem, ez az angyali lélek, mindent bevallott nekem! Ah, gróf ur, minő hitvány, megvetésre méltó bűnös vagyok én mellette... Bűnös vagyok, családom gyilkosa! Megvallom önnek, hogy megvetéssel gondoljon rám, s irtózzék emlékemről... Az ön megvetése lesz vezeklésem egész életemen át, mert ez az, a mi kinteljessé, kétségbeesetté teszi napjaimat... Gróf ur! Anarkalli egy éjjel házunkhoz jött, zörgetett ablakomon... Elmondta, hogy életünk veszedelemben forog, s menekülésre intett, mialatt hálátlannak tartottuk, hogy házunktól elszökött.

Én egy szóra se méltatva, megvetőleg zártam be ablakomat... s nem szóltam senkinek. Menekülésünk előtti éjjelen újra eljött. Lihegve a fáradtságtól, kért, könyörgött, hogy meneküljünk azonnal. Én konokul hallgattam. Ekkor kétségbeesésében zokogásra fakadt s elmondá, ne bizzunk szolgálókba, mert árulók, ne meneküljünk a feltett irányban, mert már tudják és lemészárolnak bennünket... És én a helyett, hogy térden állva köszöntem volna meg neki, hogy értünk elárulja honfiai, elfeledi rettenetes sérelmeit, sértőn elutasítottam... Hallja, elutasítottam, pedig már ekkor a szolgálk részéről árulási szándékot sejtettünk... Nem szóltam családomnak, pedig ezzel mindnyáját megmentettem volna... Ah, átkozott legyen az az óra, átkozott az a szenvedély, mi akkor elvakított... Én is szerettem önt, gróf úr - de gyűlölttem e lányt, s nem akartam neki köszönni semmit! Elhallgattam intéseit - s megöltem vele atyámat, bátyáimat, mindenkit, kik velünk menekültek! Ah én szerencsétlen! Olajjal akartam oltani a tüzet, s elégettem vele mindnyájunkat!

Halállal szívemben írom e sorokat, de nem hallgattam el semmit. Az ön megvetése lesz az én vezeklésem. A világra nézve örökre meghaltam. Mentől tovább szenvedek, annál inkább remélem egykor a megbocsátást, és nyugalmat. A szenvedések az emlékezetben, az emlékezet pedig a magányban keresi fel a szívet...

Nemsokára indul a hajó, mely bennünket hazánkba visz. Isten áldja meg önt gróf úr azért, miket értünk tett... Szeresse Anarkallit, szeresse... Nálánál hübb, drágább szívet nem fog találni a világon. Legyenek boldogok, olyan boldogok, a minő bűnös és szerencsétlen

Norton Violet.«

Maróthy megrendülve olvasta el a levelet. Kétszer is elolvasta, midőn egyszerre villámként ragadták meg figyelmét a kelet betűi...

- Miért nem adta át előbb e levelet nekem? kérde megilletődve.

- A válasz perczében akartam átadni, hogy ne gondoljon gyűlölettel rám...

- És ön nem szólt, mikor én a gyanutól elvakulva, árulással, vérrel vádoltam? Önnek nagy és nemes lelke van, Anarkalli! s bármit tett is - ezzel minden ki van engesztelve.

- Ne tartson jobbnak, mint a minő vagyok, felelé a lány lassan. Én is csak nő vagyok, szenvedélyes, vad nő. Mikor betegségében folyton Norton kisasszony nevét emlegette, mikor azokat a megölő szavakat mondta, azt hittem, Norton kisasszonyt szereti - s megvallom, jól esett szívemnek, hogy önt halálhíre miatt szenvedni láttam. Később pedig daczból nem tettem! - Csak a válasz pillanatában akartam átadni...

Maróthy e vallomásra némi örömfélét érzett mert mélyen megszegyenitette, hogy ilyen nagylelkűen vett boszút a családját felduló szerencsétlenségeikért... És ezt egyedül csak ő érte tette... Ő érte, mert szerette és, hogy gyűlölettel ne gondoljon emlékére...

- Tudja, mi van e levélben?

- Nem - csak sejtem... Norton kisasszony köny és zokogás között írta... Ezt láttam! Óh, ő nagyon szerette önt, uram, felelé halkán, mintha alig merné kimondani.

Maróthy mosolygott:

- Olvassa hát e pár sort...

Habozva futotta át a sorokat - azután elkáprázva hunyta le szemeit... Ez a nagy boldogság nem lehet való... Ez csak álom lehet, tündér-álom!

- Most már minden jól van közöttünk, Anarkalli? Akarja, hogy a levél szavai beteljesüljenek?...

Ezekre a suttogó hangokra fel kellett tekintenie... és szemei Maróthyéval találkoztak, ki sugárzó tekintettel tárta feléje karjait...

Ebben a pillanatban érczes dörrenés zugott végig a várbeli épületeken...

E hangokra a lány halotthalványan megrázkódott, s zokogva omlott karjai közé:

- Elfeledtem, hol vagyunk! Boldogságunk csak álom, tünékeny álom!

Maróthy vigasztalni, bátorítani kezdte ezt a küzdelmekben erős-, de a boldogságban gyenge lelkű gyermeket, mire ez felveté sötét, könnyben uszó szemeit, s látszott rajta: minő gyötrelmébe kerül, míg ki tudja mondani:

- Ön nem tudja, kiknek hatalmában vagyunk!

- Ellenségeinkében!... Mig együtt vagyunk s élünk, nincs minden elveszve. A vár gyengén van őrizve s az alkalmas pillanatban menekülni fogunk. Én már gondolkoztam róla...

A lány bánatos gyengédséggel nézett rá. Érezte, hogy ez csak az ő bátorítására lett mondva. Éppen felelni akart, midőn az ajtó előtt zörgés hallatszott... s mivel már késő délutánra járt az idő, két ór élénkszinű cseréptálakban étkeket hozott, egy érczkorsóban pedig vizet...

Csak a látszat kedvéért ettek egy keveset, hanem a friss forrás viz annál jobban ízlett. Egészen felüdítette őket, s a mi megmaradt, azzal Anarkalli az egyik szögletbe vonulva, meglocsolá arcát és égő szemeit, azután, míg az edényekért visszajöttek, halkán beszélgettek, édes gyengédségeket, reményteljes vigasztaló szavakat susogva egymáshoz, közbe-közbe egy-egy lopott kézszorítást is váltva egymással, miként a titkos szerelmesek..

Meddig tart ez az édes, boldog álom? gondolá vérző szívvvel a lány...

- Milyen édes a boldogság! tuttogá mindent feledve a férfi. Anarkalli, hitted-e, hogy valaha még egymásé leszünk?... Mennyi gyűlölet és megpróbáltatás választott el bennünket, míg fel-találtuk, megismertük egymást, de az ilyen szerelem örökké tartó, örökké a sírig... Most érzem csak... akkor nem tudtam... még gyűlöletemben is mindig szerettelek, vágytam utánad!

- Én meg mindig, örökké! lehellé a szenvedélyes hangtól egy pillanatra szinte elkábultan.., de aztán annál fájdalmasabban szeretett volna felsikoltani... és vádként kikiáltani a világba, mindenségbe:

- Miért kell hát meghalnunk most, most...

Egyszerre villámsugárként cikázott emlékezetébe egy kép, az a kis elefánt-csontra festett képecske, mit ő az istennőnek áldozott a gyógyulás előtti éjszakán...

Az istennő meghallgatta fohását... Visszaadta neki az elfordult szívét - de elveszté mind-kettőjüket.

- Ti büntettek ily szörnyűkép oh, Szépséges, oh, Végtelen!

ANARKALLI DALA.

Maróthy szintén felserkent, midőn a nehéz ajtó feltárult és a szolgák elvitték az edényeket. A szívét eltöltő boldogság vele is elfeledtetett mindent, a valót és a fejük felett függő ismeretlen veszedelmet.

A nap már alant járt nagyon s rézsutos sugarai bevilágítottak az ablakréseken. Egy pár oda-tévedt a lány arczára is, s megvilágítá dult vonásait, a benne tomboló eltitkolhatlan gyötrelmet...

- Boldogságunk elfeledteté velünk a valóságot... Beszéljünk most a szabadulásról, hogy igazán boldogok lehessünk. Ne csüggedjen hát, még semmi sincs elveszve! Ha belehalok is, önt megszabadítom.

A lány hálás tekintettel nézett rá.

- Hallja terveimet. Az éjszaka sötétjében a rózsabozót között a kapuig lopódzunk és mikor az őr megfordul, a földön csuszva kisurranunk és a feljáró bokrai között leereszkedünk a völgybe, honnan a közeli rengetegbe menekülve, ha üldözőbe fognak is, könnyen nyomot veszthetünk... Ha pedig az őr észrevesz, megfojtom, vagy egyszerűen lekenyerezem pénzzel... Ön nem helyesli e módot?...

- Nem, mert lehetetlen! Mielőtt a rengetegbe érnénk, nyomunkban volna az egész őrség. Aztán ne feledje Tottit, a tigrist. A neve is mutatja, ő a várnak az őre! A legsűrűbb rengetegben nyomunkra találna.

- Hátha lovakat szerezhethetnénk?

- Ezeken se menekülhetnénk. Nézzen ki e nyíláson... Ez mind utánunk repülne, száguldozna! mondá a lány, és kevés keresés után egy négyszögletű követ emelt ki a falszögletből...

Ezen át a vár többi részeibe lehetett látni és egy roppant négyszög-udvarban, melyet ólak és állások kerítettek körül, száz és száz számra álltak a legnemesebb fajú futó paripák, tevék, elefántok és öszvérek... Egy hadsereget fel lehetett volna belőlük szerelni...

Maróthy ámultan dobbant hátra, de aztán elkeseredve kiáltá:

- Mindegy! Mégis megkísérlem a szabadulást. Meg kell innen menekelnünk, hogy enyém lehessen!

- Hiába minden! E várnak azért vannak ajtói és kapui nyitva, mert lehetetlen a menekülés... lehetetlen!

Olyasvalami volt a lány hangjában, mi azt ébreszté fel Maróthyban, mire eddig nem gondolt...

- Anarkalli! Dodának a fenyegetései, s e nyílás ismerete, azt sejtetik velem, ön már egyszer volt itt e várban. Ezt kellett volna legelőször is kérdezni! Valamit titkolni, rejtegetni akar előlem...

A lány színét változtatá, de nem szólt.

- Oh, tudom én azt, jó szándékból teszi. Engem akar kimélni. De ne kiméljen... Bátor szívét is jól ismerem... Nem fél a haláltól... Mi van hát e várban, mi még a halálnál is borzasztóbb lehet? Mindent akarok tudni...

A lány arczán most oly iszonyu gyötrelmet látszott, hogy Maróthy hozzá rohant és karjaiba zárta:

- Szerelmem, te, mi gyötör annyira?... Hát nem tudod, hogy köztünk nem szabad semmi titoknak lenni... Engem féltesz úgy-e? Magadért nem remegnél így, jól tudom!

A lány üdvözült tekintettel nézett fel rá, hogy így beleláttak a szívébe - s tudják, hogy minő mélységes szerelem lakik abban - - de még sem szólt, csak reszketett...

- Néma hallgatásod, kétségbeesett gyötrelmed sejtetik velem, hogy kínos, rettentő halál vár reánk... Életeddel megváltanád az enyémet, mégis rosszat tesz nekem! Bármely kinhalálnak félelem nélkül a szemébe nézek, de az ismeretlentől borzadok, nem tudok rá előkészülni...

Nem félsz, hogy egyszerre csak elválasztanak bennünket... s én nem is sejtem, mi elé megyek, mire készüljek?... Akarod ezt, tovább is titkolódní akarsz?... kérde Maróthy megdöbbenő komolysággal..

A lány őrjöngve szakítá ki magát karjai közül...

- Nem, nem hallgatók! sikoltá magánkivül és oda rogyva lábaihoz, szenvedélyesen ölelé át térdeit...

- Hogyan mondjam el neked, hogy bele ne örüljek... mint visznek összekötözve a véres Káli istennő rettentő szobra elé, mint fojtanak meg a fanzival, a selyemhurokkal, mint metszik fel a chamsok ereidet s nyomkodják, gyurják ki a főguru éneklése közben utolsó csepp véredet is az arany medenczébe, s mint itatják meg véreddel a szent cobrákat, mint haraptatják megtört szemeidbe... az én üdvösségembe, az én menyországomba... mert mi a rettenetes thugok kezébe kerültünk... kiknek fő fészke ez a néma sziklavár... és haját tépve, sirt, vonaglott a földön, könyeivel áztatva lábait...

Maróthy jéghideg borzadályt érzett egy pillanatra. Mintha szíve egyszerre jéggé fagyott volna, s hideget lövellne szét ereiben, de a másik pillanatban már szilaján felölelte a lányt:

- És te? kiáltá lázasán. Veled mit akarnak tenni?

- Engem máglyán égetnek meg, mint a hazámbeli özvegyeket. Nem vetted észre, midőn az áruló Doda őseim trónját emlegette, a fáklyák felé hunyorgatott szemeivel...

Maróthy felkiáltott, azután még szenvedélyesebben szorítá magához...

- Most mondj el mindent, a mit tudsz... Ha elvégezted, egy szót mondok. Az megnyugtat és boldoggá tesz!

- Téged is? mert csak úgy lehetek boldog én is!

- Engem is! De, hogy erős légy, addig is megsugom: ha meghalunk, együtt halunk, de el nem tudnak választani egymástól... Ezzel pedig örökre magaménak jegyezlek!... és egy hosszú, forró csókot nyomott ajkaira, mi megint úgy elmámorosítá, mint ama holdfényes éjszakán a bülbül dala és édes virágillat között.

- Ez a második - azzal is magamévá akartalak eljegyezni - ezzel most már az enyém vagy örökre! Nyugodt vagy-e?

- Boldog vagyok - ha melletted vagyok! suttogá a lány...

- Most hát beszélj el mindent...

És egymás kezét fogva, leültek a falba eresztett kőlócza formára, künn pedig akkor készült le-nyugodni a nap...

- Mikor a Dandu-ház került uralomra - családuknak, a Holkárok-családjának, menekülni kellett, kezdé suttogva a lány, mert halálra keresték minden ivadékát...

Azért kezdem ily messze, hogy megértsd az összefüggést, én uram, én szerelmem, de aztán a büszkeség hangja is megszólal szivemben, hogy nem méltatlan páriát emeltél magadhoz. De a szolgáló-ruhába öltözött király-lány meséje - rajtam is beteljesedett, bárhogy bujkált, mégis felfedezték...

- Mert szolgáló ruhában is király-lány maradtál. Büszke és szép! suttogetta közbe Maróthy...

- A nép mindig jobban ragaszkodott a Holkárokhoz, mint a betolakodott Dandukhoz, de ezeknek kezében volt a hatalom, így nagyatyám apja, hogy még jobban elrejtőzhessék, a brahminok közé lépett...

Mikor az angol uralom egymásután leigázta a kisebb fejedelmeket, hogy a hatalmas Danduházat féken tartsa, kerestetni kezdé a Holkárok ivadékait. Tudta, ha Dandu Rao, a mostani Nenának nagyapja fellázadna, a felkelő benszülött sereg a Holkárok mellé sereglene az első szóra. - De az angolok se találtak meg bennünket, mindaddig, míg Doda, kit az én jó apám gyermek korában a halál torkából mentett meg és fiaként felnevelte - el nem árulta az angoloknak...

Ezek azonban már annyira megvetették lábukat, hogy elejtették a fenti politikát. Dandu Raotól már nem féltek, mert öreg, beteges és tehetetlen volt, fia: Dandu Pán, a mostani Nena Szahib pedig alig hogy megszületett...

Azt már tudod, hisz elmondtam, hogyan dulták fel a hóditók családjukat, hogyan ástak alá mindent alattunk, hogy az utolsó Holkár-ház oldott kéve gyanánt széthulljon, szétzülljön...

Ebben az időben a thugoknak vagyis a fojtogatóknak már borzasztó neve volt. Rémei voltak egész Alsó- és Felső Indiának úgy annyira, hogy maguk a benszülöttek is inkább kezet fogtak a gyűlölt hóditókkal, csakhogy e rémtől szabaduljanak, nemcsak az idegenek, hanem a leggazdagabb és legtekintélyesebb benszülöttek is egymásután estek áldozatul a borzasztó fanzinak, vagyis a huroknak, mert Bhawani istennő, nem hiába nevezik véres Kálinak, csak azt a vért szereti, ha elébb az életet a hurok kioltotta...

Dandu Rao szövetséget kötött e réműletes szektával, melynek tagjait a hóditók, nem kimélve pénzt és emberéletet, tüzzel-vassal kezdték pusztítani, úgy annyira, hogy a fanzigároknak (fojtogatók) menekülni, bujdokolniok kellett. Sok rejtek-helyüket feldúlták, számosat felkötöttek, agyonlőttek, és töltött ágyuk elé kötözve, szaggatták szélylyel...

Az angolok végre azt hitték, hogy e félelmes banda az utolsóig ki lett irtva. Pedig nem igaz! Akkor is, most is sokan vannak és lesznek - csakhogy olyan titokban és oly pokoli ravaszsággal csalják hurokra áldozataikat, hogy nyom nem marad utána...

Ugyanis vannak női és férfi fanzigárok, kik mindenféle álruhába öltözve, egyesén, csapatosan kóborolják be az országot. Egyes utazókhoz, csapatokhoz csatlakoznak, befurakodnak a házakba, és némelyik egy-két, sőt több esztendeig is ellappang áldozatai között, hűséget, barátságot tétetve, míg végre egyik-másik rejtek helyükre elcsalhatja, hol aztán megfojtják és hulláját nyom nélkül eltüntetik.

Ilyen emberi rém volt az áruló Doda. Családjuknál nevelkedve, hogyan, nem tudom, de thug lett, és a fő dsemtár, Keschub-Agarri szolgálatába lépett...

E Keschub-Agarri atyja a leggazdagabb és leghatalmasabb fejedelmek egyike, szintén fő dsemtár, azaz feje volt e bandának. Vára pedig a fő-fő áldozó hely. Itt alattunk ez az egész szikla-hegy ki van vájva, és egyike a leghíresebb áldozó templomoknak. Az a sok ló, elefánt, öszvér, miket láttál, mind a thugoké, kik ide hordják az elrabolt kincseket, ide gyülekeznek véres áldozatukra. Máris több száz van e falak között összegyülekezve, de a véres ünnepély napjára ezren, sőt többen is összegyűlnek. Arczuk el van burkolva, hogy egyik se ismerje a

másikat, és ne lehessen árulója szomszédjának. Meglásd, az éjjel megint sokan fognak érkezni - és nemcsak a miénk, de több áldozatnak fog a vére lenni a sziklatemplomban elfolyni, kiket csellel, erőszakkal, foglyul ejtettek... Nena Szahib tán száznál több angol foglyot hoz, mert ő is meg fog az áldozás napjára érkezni. Átok erre az emberbőrbe bujt tigrisre!

- Mikor lesz az? kérde Maróthy borzongva, de azért bátorítólag szorítá meg az övében remegő kezecskét...

- Három nap múlva, felelé a lány, de nem tudott egy reszketeg sóhajt elfojtani.

- Megint e félelem és aggodás?

- Nem, most már nem!

De Nena-Szahibbal folytatom tovább a történetet. Nena már fiatal korában kezdte szítani és előkészíteni a mostani felkelést, de e mellett fáradhatlanul kerestette kémeivel a Holkárok utódjait. Keschub-Agarri, e vakbuzgó és hatalmas híve mindenben segített neki. Tőle tudta meg kilétünket Doda árulása folytán, kit aztán házukhoz küldtek, hogy bennünket hatalmába kerithessen.

Anyám már ekkor halva volt, atyám pedig megtörve a bútól és a hódító zsarnokságától - súlyosan beteg lett. Doda rábeszélte, hogy menjen Benareszbe a szent helyre. A szent folyó habjai majd meggyógyítják. Szegény atyám hitt neki, pedig ez az áruló gaz nem csak Nenával, hanem az angolokkal is összejátszott és beárulta atyámat, hogy felkelést tervez és lázadást szít ellenük...

Atyámat elfogták, a nélkül, hogy mi tudtunk volna róla és börtönbe vetették. A Holkár-család fejétől megszabadult tehát Nena és megszabadultak az angolok...

De élt még három bátyám, éltek nővéreim és én, mint kis leány. Bátyáim mindegyike hős volt és szép... Indra sem lehetett náluk délczegebb, gyönyörűbb... Ah, mit szenvednek most! A jó Zeb! és az áldott Szing, az én legöregebb bátyám a fakir! Siratnak engem, tudom siratnak!...

Különösen Zen-Zen bátyám volt a legszebb, legdelibb. Minden szívet egyszerre megnyert, akire csak ránézett. Egyik nap az áruló Doda visszajött. »Készüljete! - monda sietve - Zen-Zen és Anarkalli velem jöttök, atyátok kíván látni. Zeb és Szing, ti majd izenetet kaptok...«

Én még akkor kis lányka valék - és azt mondták, csudaszép vagyok... Minden gyanu nélkül elindultunk Dodával, ki egyenesen ebbe az átkozott várba vezetett - azt hazudva, atyánk itt vár ránk betegen...

Keschub-Agarri kezeiben voltunk. Nem írom le azt, iszonyu életet az a mi itt reánk várt. Engem női fanzigárnak akartak nevelni, hogy szépségemmel hálóba csaljam az áldozatokat - egyuttal pedig Nena hatalmában legyek. Zen-Zen bátyámmal ugyanezt akarták - de ő ellen-szegült. Mindenkép meg akartak törni bennünket... Végig kellett néznünk a rettentő áldozást, noha majd beleőrültem, de nem volt szabad mutatni, mert halállal fenyegettek...

Maróthy homlokáról a veriték gyöngyözött.

- Zeb és Szing bátyám, csudával határos módon, megtudták, hol vagyunk - és megszabadítottak bennünket..., de Zen-Zen bátyám újra hatalmukba került, sőt, mint árulót megfojtották, mert Kali istennőnek legkedvesebb áldozata, az áruló és szökevény tag vére...

Ekkor halt meg atyám... Én a Norton-családhoz kerültem, kik egy angol nevelőházba dugtak, hogy tanuljak európai műveltséget és szokásokat, hogy aztán, mint szolgáló, nővéremmel együtt a Norton-ház keserű cseléd-kenyerét együk. Egy lázító és felkelő lányai, mit is várhatnának más egyebet. Megölték az apát, a lányt, ki kérdezősködik egy benszülött után... A

többit aztán tudja ön, hisz elmondtam. Szing bátyám a családunkat ért rémitő katasztrófa után fakir lett - Zeb bátyám pedig mellette templom-szolga és ápoló...

Év-év után mulott el minden jel nélkül. Már azt hittük, hogy elkerültük a fanzigárok szemeit és boszuját, s én a szolgáló-ruhában, bátyáim a fakirok rongyaiban megcsaltuk a mindenféle szaglászó kopókat, - mert hogy szakadatlan kerestek bennünket - arról bizonyosak voltunk...

De csalódtunk! Nem gondoltunk rá, hogy ezek az ördögök várni tudnak évekig és cél nélkül nem tesznek semmit.

E hosszú idő csak csel volt, hogy éberségünket elringassák s magunkat bizton érezzük... Az éhtigris hamarabb elereszti zsákmányát, mint a thugok áldozatukat... A ki közülök megszökik, a ki tudja titkaikat, az áruló, annak meg kell hálnia! Ha a föld tulsó felére, a tengerek végtelen mélyébe rejtezik - utána mennek, felkutatják... Keresik tiz, husz évig, az örökkévalóságig - míg csak meg nem találják. Változzék hallá, madárrá, változzék semmivé - még ott is megtalálják, mert az egész banda utána indul, és országot, kincseket, mindent áldoz, csak hogy kezei közé kerithesse!

Mert a megszökött áruló vére a legkedvesebb áldozata a véres Kalinak! Ez a legdrágább, ennek vérét szereti mindenek felett! A thugok legnagyobb ünnepe, ha egy árulóval kedveskedhetnek az istennőnek...

Ilyen megszökött áruló vagyok én! Elgondolhatja tehát, hogy engem minden áron meg kellett találniok... Meg is találtak! mert Doda kopóként nyomról-nyomra követte lépteimet és csak az évek óta előkészített felkelés kitörését várták, hogy ennek zűrzájában, küzdelmeiben hatalmukba kerítsenek. Ezért vártak évekig...

- Nem, Anarkalli, én vagyok oka, hogy Doda felfedezte a rejteket. Miattam nyitották ki a rejtek falat! A mióta ezt tudom, lidércnyomásként nehezedik lelkemre e vád! vágott közbe Maróthy fájdalomosan...

De a lány nem hagyta beszélni.

- Nem, nem vádolhatja önmagát! mondá szeliden. Ennek így kellett történnie... s így történt volna, ha a föld tulsó felére vándoroltam volna is... Az én sorsomnak be kellett telnie, mint a napok napjának! Hah, micsoda vad örömrivallgás fog felharsanni, mikor összekötözve, a földalatti sziklatemplomba fognak hurczolni. Százak, ezrek vad átka fog felém harsogni. A tamtamok, és dobok konduló bugással, dübörgéssel dörögnek, csattognak és felhangzik a vad, kísérteties halálének, a bygurri! A vérrel befecskendezett Bhavani-szobor farkasagyarái csattognak, gyémánt-szemei pokoli szikrázással merednek rám, mint koponya nyaklánczának üres szemgödrei... Nyolcz feltartott karján a szentelt cobrák sziszegnek, tekeregnek s alig várják a percet, hogy véremet ihassák... véremet, a minek cseppjeivel a fő-guru rettenetes örömrivallgás között, a szobrot és a gyülekezetet befecskendezi... akkor kerül csak azután szegény, megkínzott testem a máglyára...

- Oh, hallgass, hallgass! kiáltá Maróthy eliszonyodva és hevesen megragadva a lány kezét, mellére szorítá.

- Istenemre! nem fognak ama rémhelyre hurczolni egyikünket se! Tapints ide! Mit érzesz ruhám alatt.

- Ah, egy tör! Oh, Indra! rebegé az öröm és kétely között ingadozva.

- A mi megmentőnk és örökre egyesít bennünket, ha el akarnak választani... Nem Bhavani előtt, nem a fanzigárok hurkaitól, hanem együtt, egymás kezétől halunk meg, szerelmem! Itt a megmentés, amit ígértem! Szólj, akarod-e szerelmem? kiáltá Maróthy ünnepélyes hangon...

A lány a megváltás elragadtatott mosolyával roskadt le térdeire és megcsókolá a tőr hidegen villogó vasát...

- Oh, szerelmem, te magad Indra isten vagy! A földi boldogság mellé a tulvilági üdvösséget is megadod nekem! A fanzitól bemocskolt lelkem nem jutott volna el őseim paradicsomába! s nem találalak volna tégedet se meg a halál sötét birodalmában...

- Anarkalli!

- Oh, engedd, engedd meg, szerelmem, hogy ez ünnepélyes pillanatban őseim szokását követ-hessem! Habár európai nevelést kaptam, népem lánya maradtam és szívem az ősi hithez, az ősi szokásokhoz van nőve minden gyökérszállával...

Hadd szóljak hát hozzád, hadd kiáltsak Indrához most, mint ezt őseim tették, midőn napjaik már meg voltak számlálva... hiszen halálunk pillanatában erre az ünnepélyes bucsura nem marad időnk!

Ez alatt már rég leszállt az éjszaka és feljött a halavány holdvilág... Ezüstös sugarai a réseken át éppen arra a helyre vetődtek, hol a lány állott, és regés fénynyel övezték körül karcsu, fehér alakját s megragyogtatták gyönyörű szemeit.

Maróthy nem szólt, hanem olyan különös érzéssel bámulta, mintha az a hevitő felindulás ő rá is átragadt volna, mikor ez a rejtélyes, különös természetű lány, kiben európai műveltsége daczára, fájának szokásai, hitének minden fanatizmusa érintetlen megmaradt - felemelé karjait, és megkezdé dalát édes, dallamos beszédmodorban. Ez nem volt ének, mégis szebb, zengzetesebb volt minden éneknél, mert az élettől, szerelmétől bucsuzott el benne:

»Oh, én szerelmem, messzi, messzi hazából jöttél... Más ország fia vagy, mégis szívembe vagy zárva... Jönnöd kellett, mert a végzet huzott felém, mindakettőnk végzete! A szívek megtalálják egymást hét tengeren, három hegylánczon keresztül, hogy egymás tekintetébe merülhessenek!

A te ragyogó szemeid az én világító csillagaim! Életemet, halálomat látom ragyogni bennük. Behunyod szemedet, én se látok, az éj vak setétje borul lelkemre feketén, áthatolhatlanul...

Szívem virága által hajlott hozzád, gyökeret kezdett verni lelkedbe... Csillagaim mindig azt mondták: élj és meg ne halj!... Ekkor az istenek és a sors haragja a gyűlölet tüzet szíták fel közöttünk, hogy szíveinket halálra égessék vele...

Sirva kerestem csillagaimat, de sötét lett körültem... Ah, az én csillagaim nem ragyogtak rám a sötétségben. Égő szívem, a megvetés fagyát is érezte - jég s hóben vergődött szüntelenül!...

Keresni mentem csillagaimat, kerestem, de nem találtam a végtelen csillagtábora között... Sajgó szívem szüntelen azt kérde halódó lelkektől: Ah, kire ragyognak most az én csillagaim?!

Messze messze voltam tőled, szerelmem, de azért karjaim védőleg fonódtak fejed köré, ne hogy bú, baj férhessen hozzád. A csillag-miriad közt enyéimet keresém, s zokogva kérdem: »Nem hulltak-e le csillagaim e vérbe, lángba borult földön?«

Indra, e kegyes isten, csillagaimhoz vezetett... Csillagaim megtörve, de mégis rám ragyogtak! Óh, csillagaim, ti nem hullhattok le nélkülem!

A gyűlölet fagya rég elolvadt, a megvetés tüze rég elaludt... Csillagaim újra egemen ragyognak... fényesebben, mint egykoron! És ha azt kérdeznéd én szerelmem, mily forrón szeretlek! Azt mondanám: Óh, én szerelmem, azt én nem tudom! A végtelen az oly kicsi, az örökké az oly rövid...

A napok vége itt van, itt körülöttünk. Csillagaink még egymásra ragyognak, egymást ölelik sugárkarjaikkal. Én rád nézek, te rám, édesen, boldogan, mert szerelmünk sohse ragyoghat fényesebben, mint most a napok beteltén... De nemsokára hideg éj borul ránk, örök napjaink lesznek nap, örök éjeink holdsugár nélkül, de szerelmünk ragyogása átvilágít a halál éjjelén s mi megtaláljuk egymást, mert együtt megyünk, mert a szerelem élet marad, örök marad még a sirban is, és mi élünk tovább, öleljük egymást holdsugárban, csillagokban«...

A dallamosan elszavallt ének bevégeződött, mire a lány leereszté karjait és Maróthyhoz lépett, ki mozdulatlanul ült helyén.

- Oh, szerelmem, hallgatásodból sejtem, hogy nem értettél meg engem! De ne ítélj el érte. Ez a dal egy haldokló imádsága volt... El kellett mondanom, míg magunkban vagyunk. E nélkül nem lett volna édes a halál, a minő lesz, hogy veled halhatok...

- Dehogy ítéllek el, te különös lány! kiáltá elmerültségéből felserkenve. Hiszen ebben rejlik az a varázs, mi téged annyira ellenállhatlanná tesz, engem pedig hozzád fűz elválaszthatlanul; és gyengéd hévvel keblére voná...

- Oh, szerelmem, nézd, ép most lépi át a hold az éjfél mesgyéjét. Ez a nap elmúlt, s most már csak két napunk van még az életből...

- S fáj az néked, hogy oly fiatalon kell meghalnod? kérdé, a selyemlágy fekete haját gyengéden simogatva...

- Az fájna, ha tudnám, hogy néked fáj...

- Akkor hát hajtsd fejedet vállaimra s álmodj szépeket...

- Oh, ne mondd, hogy alugyam. Beszélj valamit magadról... Van-e testvéred, barátod messze hazádban, akik szeretnek s visszatérteket várják?

A sötét árnyékban nem vette észre, hogy a kérdezett arcza mélyen elkomorul.

- Nincs senkim, a ki szeretne. Visszatértemre nem vár se rokon, se testvér hazámban - és ha a sors engedte volna, hogy velem jöjj, ott is te lettél volna mindenem a világon...

Már a dal alatt meg kezdett népesülni a vár udvara. Kisebb-nagyobb utas csapatok vonultak be hosszú sorokban, csendben, nesztelenül a várkapun, és zajtalan kísértet-csapatként tűntek el a vár északi szárnyának ivezetei alatt...

Az éj sötétje daczára valamennyi el volt burkolva és csak néma, de sajátságos jelekkel üdvözltek egymást, sőt még lovaik és elefántjaik is oly zajtalanul lépkedtek, mintha csak mozgó árnyékok lennének a sötétség szemcsaló homályában.

Az éjszaka visszhangos csendjét nem zavarta semmi nesz, semmi zaj a környéken, még a végtelen rengeteg is némán hallgatott és csak néha-néha dobban egyet tompán, süketen a sziklahegy, mint ha bensejében morogna, dübörögne valami...

A legmagasabb toronycsucs felett pedig szikrázó gyémántként ragyogott a Léby, a thugok védcsillaga vöröslő sugárzással...

A KEZDET ÉS VÉG.

A következő nap ép úgy telt el, mint az első...

A szolgák, egy pillantásra se méltatva őket, hallgatagon hordták be az étkeket és vitték ki az edényeket, Doda pedig egyáltalán nem mutatta magát...

E második nap éjszakáján hasonlíthatlan pompával ragyogott a hold a kristály tiszta égbolton és fantasztikus fénynyel ezüstözte be a vár-udvar óriási belsejét komor falaival, merész hajlásu ivezeteivel...

Kéz-kézben ültek az egyik rés mellett, és a hold reszketegen imbolygó sugarait nézegették, midőn egy hosszú szőrű, hófehér angora macska lépkedett át az udvaron és a futó rózsáindáival játszadozni kezdett.

Egyszerre óvatosan meglapult, s villogó szemekkel meredt a magasba, honnan egy ökölnagy, szőrös fekete jószág ereszkedett alá...

Ez egy óriási madarász pók, a mygale volt és ágaskodó ugrásokkal szökölt indáról, indára hosszú lábaival hol egy éji lepkét, hol egy zümmögő bogarat igyekezett elkapni.

A macska hosszan elnyult testtel leste minden mozdulatát és egy alkalmas pillanatban, a magasba szökve, a földre rántotta...

A mygale szökellő ugrásokkal akart a bozót közé menekülni, de a macska egy-két ugrással beérte, és játszadozni kezdett vele, mint valami egérrel...

Macska természetének egész kegyetlenségével hentergette, forgatta körmei között, azután futni hagyta, hogy megint elfoghassa, hol egyik, hol a másik szőrös, hosszú lábát tépve ki, vagy pedig nagyot hasított tojásnagy potrohán körmeivel...

- Mennyire hasonlít a mi helyzetünk is a mygaleéhoz. Nyitott ajtó, szabad tér van előttünk, még se tudunk menekülni; szólalt meg a lány és Maróthy szinte megrettenve nézett rá-függesztett szemeibe, mert ő is ugyanezt gondolta, csak nem ezekkel a szavakkal...

- Az én gondolataimat mondtad ki egészen! Megérezted?

- Hát nem lakik az én lelkem a tiedben? Magad mondad, hogy egészen az enyém vagy! Vágyaid és gondolataid szintén az enyéme! felelé a lány gyengéd kényszerítéssel...

E közben a félig szétmarczangolt mygale már mozdulni sem birt, csak hosszú lábait mozgatta ide-oda görcsösen.

A macska azonban nem hitt e mozdulatlanságnak. Ravasz pofával hasalt le és pár lépéssel hátra csuszva, lesni kezdette, hogy első mozdulatára azonnal rajtateremjen.

Egyszerre azonban, mintha rugó lökte volna fel, talpra szökött, és zölden villogó szemeit az oszlopos ivezet felé meresztve figyelt egy pillanatig, azután vad szökésekkel iramodott a hátsó épületek felé és ijedtében prüsszkölve, fölmenekült a kiálló párkányzatra.

Ugyanekkor egy magas férfialak lépett ki az oszlopsorok árnyékából, egy hatalmas tigristől kísérvé, mely szelid kutyaként szökölt, ugrándozott mellette...

- Keschub-Agarri, hozzánk jön! liheg felindulva a lány és kezével görcsösen szorongatá a férfi ujjait.

- Hadd jöjjön! Ne félj! suttogá ez vissza... Ha el akarnak választani, a halál csak egy pillanat, ezzel baljával magához szorítá a remegő lányt, jobbajával pedig ruhája alá rejtett törét markolta meg...

Keschub-Agarri a tigristől követve, csakugyan a hátsó épületek felé tartott...

Az idő nem messze járhatott éjféltől, és a hold nappali fénynyel özönlé el az udvar nagy részét...

Szemeit a földre szegezve, lassu léptekkel közeledett, s arannyal himzett ruháján a drágakövek egész szikraesőt villantottak mindenfelé.

Az ajtó előtt mindketten megálltak.

A tigris hangos fuvással szivta be a levegőt, mintha gyanus, idegen szagot érezne, Keschub-Agarri pedig hallgatódzni látszott... azután lassu mozdulattal, övéből egy lánczon függő sipocskát vett elő és szájához emelte...

- Oh, kedvesem, értünk jönnek... Csókolj meg, aztán haljunk meg! rebegé halálfehéren a lány és kezei majd eltörték, olyan erővel szoríták Maróthy ujjait...

- Még nem! suttogá vissza felindulástól remegő hangon, és csakugyan mintha mást gondolt volna, Keschub-Agarri visszadugta sipját övébe - és fürkésző pillantását végig jártatva az ablakréseken, lassu léptekkel vissza indult a belső palota felé...

Mikor magas alakja elveszett az oszlopok árnyékában, a nyomában kullogó tigris egy pillanatra visszafordult és zöld lángban karikázó szemeivel az ablakrésekre meredt, azután haragos morgást hallatva, mi olyan volt, mint a közelgő zivatar tompa morajlása - eltűnt az oszlopok között...

- Még csak egy napunk van, szerelmem! Holnap ilyenkor lelkeink már keresni fogják egymást a tulvilágon! sóhajtá, a kiállott izgalomtól mintegy megkönnyebbülve, a leány...

- Nem, mert együtt megyünk! Lelkem eléri a tiédet, mielőtt valamely csillagba szállna. Nézd, ott ragyog egy éppen fényesen, gyönyörűn, ama karcsu torony hegye felett...

A lány a mutatott irányba nézett s fejét rázta:

- Az a Léby, a thugoknak a védcsillaga! Mig az fel nem kel, addig nem kezdik meg véres áldozatukat. Látod, milyen vörösen ragyog, mint a vér!

- Vörösen? Nem, kedvesem, tiszta fehér az, mint a legtisztább gyémánt!

Anarkalli megdöbbenően nézett rá:

- Tiszta fehérnek látod? kérdé örömteljes felijedéssel, tiszta fehérnek?...

- Egészen? De mi bajod, hogy úgy fel vagy indulva? Hidd el, az a csillag már nem változtathat sorsunkon semmit!

- Lehet! ismétlé párszor ugyanezt a szót a lány, azután rövid mélázás után, egyszerre szenvedélyesen fonta nyaka köré karjait...

- Oh, én szerelmem, milyen nagy és erős vagy te! Van-e hozzád hasonló férfi a világon! Indra lehet csak ilyen!... A kit te szeretsz, el kell égnie, meg kell hálnia boldogságában! Elég lehetek, meghalhatok már én is!... és olyan tekintettel nézett szemeibe, hogy Maróthy lánggal, mámorral érzé megtelni szívét...

- Ilyen pillanatokért sajnálom az életet, suttogá, szenvedélyesen magához szorítva... Ah, ha ez a hév, ez a láng is elkísérne bennünket oda abba a hideg csillagvilágba... és ajkaik hosszú, szenvedélyes csókban forrtak össze...

Miként a múlt éjjel, úgy most is, a lány szunnyadt először pár órát, fejét kedvese vállára hajtva, s mikor felébredt, a férfi hajtá fejét az ölébe, nehogy alvás közben elválaszthassák őket egymástól... így tehát napkeletkor Maróthy csak arra a csattogó ménrobajra riadt fel, mi a várudvarról börtönükbe behangzott...

Kitekintve, Dodát látták egy tejfehér arabs paripán szélvészfényként tova vágtatni - és két arra menő szolga beszédéből megtudták, hogy Doda a fejedelem elé vágtat, ki nagy kísérettel már utban van a vár felé...

- Ezért nem választottak hát el bennünket! Keschub-Agarri Nena foglyainak tekint, s a fejedelem iránti hódolatból nem rendelkezett felettünk, mondá Anarkalli...

Maróthy jóformán nem is hallotta e szavakat minden figyelme a tó közepén álló kéjlakocsára irányult.

- Különös, tegnap még nyoma se volt, s ma már gyönyörű ívezetű hidacska köti össze a csarnokkal...

- A kéjlakból rejteket vezet le a hegy-üreg sziklatemplomába. Az áldozatokat is ezen viszik le. Erről csak a fő beavatottak tudnak, a többiek a harmadik udvar rejtek útján, a családi sirbolton jutnak le, felelé a lány... E vár valóságos egérfogó, minden meglepetésről gondoskodva van...

Ezen a napon a vár udvarán szokatlan élénkség uralkodott. Sürgő-forgó szolgasereg színdús szőnyegeket, remek kashmir sálakat hordott ide-oda. A függő hidakról roppant selyemzászlók, szőnyegek, és ríktó színű selyemszövetek lebegtek alá, az oszlopokat pedig aranyos czafrangokkal, nehéz bojtokkal díszítették.

A két fogoly hallgatva nézte e néma sürgős-forgást... Az utolsó nap, a közeli halál gondolata, ha nem is félelemmel, de nyomasztó ónsúlylyal nehezedett lelkükre...

Szorosan egymás mellett állva, nézegettek ki a réseken, gyengéd, vigasztaló kézszorításokkal erősítve egymást - így egyik se vette észre, hogy ereikben mégis lázasan lüktet a vér, s kezeik forrók s izgatottan remegnek...

Alig érintették a késő délután behozott étkeket, s midőn Maróthy gyengéden unszolni kezdte, hogy egyék valamit, fejét rázta:

- Minek, szerelmem, hiszen csak a Léby csillag feljövételéig élünk...

- Egyre kérlek, életem! Ne gondold mindig a halálra... Még hosszú, hosszú óráink vannak éjfélig, ne töltsük hát el oly szomorúan, mint a siralomházba tett rab! A mi halálunk, nem halál, hanem örök egyesülés, boldogság leend! kérte komoly hangon a férfi...

- Mindig igazad van! Ne gondoljunk hát rá, majd csak az utolsó pillanatban. - Erre gyengéd enyelgés között megosztottak egy gránát-almán és az ambra illatu durián szilvákon...

Alig, hogy lenyelték az utolsó gerezdet, recsegő trombita szó és kúrtharsogás kezdett rivallni. Zúgó tamtam dörrenések, kábitó dobpergés és ágyudörgés között vonult be a feldíszített kapun Nena Szahib, a lázadás feje, ki előtte való nap kiáltatta ki magát Alsó- és Felső-India egyedüli urának...

Keschub Agarri ragyogó díszben várta fejedelmi urát és barátját a kapu előtt, kit az indiai fejedelmek napkeleti regékbe illő pompája és fényes szolgakíséret környezett.

Egy óriási elefánt hátára csatolt, mennyezetes trónformában ült drágakövektől tele hintett ruhában, és fején Alsó- és Felső-Indiának gyémánt koronás turbánja ragyogott a császári diadémmal és forgóval; nyomában pedig a legnemesebb paripákon és elefántokon nagyszámu

kisérete ügetett szintén ragyogó, fényes ruhákban, miknek legolcsóbb ékessége maga az arany volt...

Tizenhárom ágyu dördült el sebes egymásutánban, mikor a kolosszális állat fejdelmi terhével s földet rengető lábdobbanásokkal átlépte a kapu ivezetét...

A nyakán ülő mahaut¹⁰ jelére egyszerre megállt és másfélöles, emberderék-vastagságu orrmá-nyát a magasba emelve, dörgő trombitálással üdvözlé a jelen voltakat, azután lassan letérdelt, hogy a rövid ezüst-létrát lapoczkájához támasztva, a fejdelmek fejedelme, a sötétarczu Nena leszállhasson...

Mindenki földre borult előtte, mikor leszállott trónjáról, s maga Keschub-Agarri volt a legelső, ki büszke homlokával a földet érinté előtte...

Egy pillanatig kegyetlen göggel nézett a földreborulókra, azután barátságos mosolygást erőltetve, sötét, tigrisszerű arczára, kegyesen felemelé a vár urát...

Ebben a pillanatban egy egyszerű fehér lepelbe burkolt, magas férfi hajolt meg előtte...

- Nyugalmadban nem mernék háborgatni, oh, felséges Rao,¹¹ engedd meg tehát, hogy szolgál a tsahi¹² csillag felkelése előtt elinduljon a szentséges Bhowandért és vele együtt elhozhassa Bhavani szent kigyóit...

- Jól van, csak siess! Narayanin fusson, a hogy tud, hogy idejében itt legyenek! mondá Nena fejdelem, azután Keschub-Agarrihoz fordult:

- Intézkedj, szirdár,¹³ hogy Harit akadálytalanul mehessen, a mikor akar... Bhowand, a főbramin nem csatlakozhatott kíséremhez a szent kigyókkal, mert már három napja a haldokló Au-Gond fejedelem várában időzik. Au-Gond, a mint ma hallám, meghalt, Harit tehát Narayaninnal, az elefánttal el fog menni Bhowandért, hogy elhozza...

Keschub-Agarri erre a kíséret között hajlongó Dodának intett, ki viszont Harithoz, az elefánt ápolójához fordult:

- Parancsolj, a mi kell! Hány embert akarsz segítségül?

- Kettőt, míg a haodaht¹⁴ Narayanin hátára erősítem, azután nem kellene, mert elefántom nem tűr meg idegeneket, és más állatot maga körül. Az indulásig itt maradunk az udvarban, hanem visszajövet, külön istállót rendelj neki.

- Ugy lesz, mint óhajtod. Mehetsz, jöhetsz, a mikor tetszik... De most, Wishnu áldjon, sietnem kell, mert császári urunk a tsahi feljöveteléig pihenni akar - azután... a többi már érted, ugy-e, Harit? és ördögi mosolylyal a fojtogatást mimelte nyaka körül... Sokan lesznek, ilyen ünnepe régen nem volt Kalinak!...

Harit, a mahaut komolyan bólintott, és Doda távoztával a két szolga segítségével felerősíté az elefánt hátára az egyszerű, haodah-t. Ekkor a szolgák eltávoztak és az udvar megint egészen néptelen és néma lőn...

- Bhowand brahmin a legnagyobb gonosztévő, susogá Anarkalli. A világ előtt kegyes brahminnak hazudja magát, pedig ő a fanzigárok főguruja, ki az áldozatok véréből ivó szent

¹⁰ Az elefánt vezetője és ápolója.

¹¹ Császár.

¹² Esti csillag a sötétség beálltakor egyszerre feltűnik.

¹³ Herczeg, kisebb fejdelem.

¹⁴ Minden oldalán zárt négyszögletes ülés, mit az elefánt hátára erősítenek.

kigyókat neveli és gondozza... Ha Au-Gond fejedelemnél időzik, ezt azért teszi, mert ide akarná csalni, hogy Kalinak feláldozzák, mert Au-Gond fejedelem kérlelhetlen üldözője volt a fanzigároknak...

- Minő rengeteg nagy állat! Ekkora elefántot még nem láttam, felelé Maróthy, hogy kedvese gondolatait másra terelje.

- Mert ez egy banghw! felelé a lány, figyelmesen nézegetve az elefántot. És merem mondani, titkos szava is van neki...

- Nem értelek egészen, kedvesem!

- A banghw-elefánt a legsebesebb futásra van idomítva, de a banghw-nak még egy különös titka is van. Az ilyen elefántnak a legerősebbet és legóriásabbat választják ki, s gazdája beoktatja egy titkos szóra, melyet, ha az állat fülébe sugnak, vagy elkiáltják, akkor a vihar és a villám sebességével indul neki és nyargal, a míg ki nem dől a fáradtságtól... Az ilyen elefánt előtt nincs gát és akadály... Erdőn, dsungelon keresztül töri magát, folyókon, tavakon át uszik, s legázol, lever maga előtt támadót, fegyverest, fenevadat, mert egyuttal a harcra is van idomítva...

Ez a banghw, szerelmem... Ha egyszer neki indul, az ilyen elefántnak a világ semmiféle futója és versenyparipája nem ér a nyomába! Ez maga a villám, maga a száguldó fergeteg!

- Oh, miért nincs nekünk is egy ilyen banghw-unk! sóhajta feleletkép a lány szavaira... Akkor nőm, mindenem lennél, szerelmem. Elvinnélek messze hazámba - s élnénk boldogan, ki-mondhatatlan boldogságban...

A lány lehuntya szemeit... Ennek a szép jövőnek még a gondolata is elkápráztatá...

Az állat-óriás ez alatt, mint valami hatalmas, mozdulatlan granit-szikla álldogált és Harit hatalmas mennyiségű vajás tsapatit rakott eléje, mit nagy étvágygyal fogyasztgatott...

Mikor a tsapatik elfogytak, nagy halom zöld czukornádat halmozott eléje, egy réz kondért pedig egy bőrtömlőből színig eresztett pulival, azaz fél forrásban lévő czukornád és rizs-neddvel, mi szerfelett hevítő és részegítő ital...

- Oh, mit akar ez a mahaut? Pulit és czukornádat ad elefántjának! Ezt csak akkor teszik, mikor a legnagyobb kitartásra és erőfeszítésre akarják sarkallni, mikor élet-halál van kérdésben!... Bizonyára Au-Gond fejedelmet akarják elrabolni! suttogá bámulva a lány és csodálkozása még nagyobb fokra hágott, midőn látta, hogy a haodah mindkét oldalára kis létrákat akaszt és egy második adag pulival is megtölti az üstöt...

E közben a nap bucsuzni készült, s oly alacsonyan járt, hogy aranyos korongja már a láthatárt szegő bérce-csúcsokon pihent, a magasan fekvő vár udvarán azonban már sűrű félhomály derengett és a közelgő éjszaka árnyai ereszkedtek a falakra...

A mahaut elefántja mellett állott és gyengéden veregeté nyakát tenyereivel...

- Narayanin, kedves jószágom, vigyázz! susogá a colossusnak, és minden irányban gyorsan szétpillantva, hasa alá mászott és megkapaszkodott a széles hevederbe... az óriás pedig okos szemeivel szerteszét pislogatva, lassu léptekkel megindult a hátsó épületek felé... Mászor léptei alatt megrengett a föld, most pedig egy zízenés se hallatszott...

- Még pár óra - aztán feljön a Léby, a mi halál-csillagunk! suttogá, szorosan a férfi mellé simulva Anarkalli, forró arcát ezéhez szorítva... Ugy-e, nem fog a kezed remegni, édesem? Nézd, ide szurj, ide, a hol szivem dobogását érzed... és a férfi kezét hevesen dobogó szívére szorította...

Ebben a pillanatban egy óriási árnyék setétíté el a réseket.

- Raha! susogá egy hang jól érthetőleg, Raha!

Anarkalli felsikoltott, de aztán a másik perczen lihegve felelé...

- Laha, laha!... Oh, Indra, ez egy szabadító, jóbarát hangja!

- Csitt! Nyitva van az ajtótok? kérdé az előbbi hang...

- Nyitva! felelék mind a ketten a szörnyű izgatottságtól majdnem elfulladva...

- Akkor siessetek és gyorsan fel az elefántra... A haodahba jól huzzátok le magatokat...

Az ajtó csakugyan nem volt bezárva. Nesz nélkül nyitották fel és surrantak ki rajta - Narayanin ott állott előtte és Maróthy remegő karokkal emelé a lányt a létrára és maga is utána mászott...

- Huzódjatok le jól a haodah fenekére! és Harit vezetni kezdé az óriást a kapu felé...

Még nem értek az udvar közepén álló szökőkútig, midőn a belső várban zavart morajt, sebesen ide-oda mozgó fáklyákat látott a belső csarnokban, s ugyanekkor éles siphang és mennydörgő tamtam ütés harsant fel az éjszakában...

- El vagyunk árulva! kiáltá Harit, de még jóformán ki se mondta, midőn mindenfelől ordító fegyveresek rohantak elő félig elburkolt arczczal...

- Megállj! Megállj! Csukjátok be a kaput!

- Ram, ram, mahadeo! kiáltá elefántjának Harit és egy szökéssel felveté magát a haodahba...

Narayanin hatalmas trombitaszóval felelt és rohanni kezdett a kapu felé, melynek fél szárnyát már akkor becsukták az előrohanó fegyveres kapuőrök.

Lövés lövés után villant, ropogott a vár-udvaron s a golyók csak úgy süvöltöztek a haodah körül...

Egyszerre Harit felkiáltott, és kezeivel a levegőbe kapva, lezuhant volna, ha Maróthy erős karjai meg nem kapják, és a mint a haodahba visszahanyatlott, erős vérsugár lövellt ki melléből...

- Ereszszétek el a tigris, a tigris! Rajta, Totti, rajta!

Mennydörgő ordítás harsant fel és a tigris szökellve rohant elő a belső palota csarnokából...

Anarkalli sikoltva borult Haritra!

- Harit, csak egy szót! Csak egy szót még! Narayanin titkát! Harit, szólj, a titkot! sikoltá őrjöngve a sebesült fülébe...

A mahaut ajkai halkan mozgottak, de Anarkalli halálos kétségbeeséstől kiélesedett fülei mégis meghallották!

Nagy ideje is volt!

A másik kapuszárny is már félig be volt hajtva... A tigris pedig hörgő ordítással, öles szökésekkel rohant feléjük... Maróthy borzadózó hajjal, villogó szemekkel nézegetett valami fegyver után, mert a tigris nyomába egész sereg üvöltő ember rohant!

- A kaput! A kaput! Rajta, Totti! Totti! Fogd meg!

- Moharra! Moharra! hasított ebben a pillanatban egy kétségbeeséstől csengő hang a levegőn keresztül... Moharra!

Alig, hogy e szó elhangzott, Narayanin orrmányát csóválva, kihívólag felordított és lökésére az iszonyu kapuszárny egy petárda dörrenésével vágódott kifelé, ő maga pedig a vihar sebeségével rontott ki rajta... aztán az ölesek szökő tigrissel együtt eltűnt az éjszakában...

- Moharra! Moharra!

A föld döngött, ágak ropogtak, sziklák gurultak mindenfelé, mintha orkán és forgószeél száguldana keresztül a tájon... a másik pillanatban aztán már e zaj csak elhaló zugásként morajlott a messzeségben, mint a futó zivatar távolba vesző tompa dübörgése...

Lenn a völgyben a prédáját veszített tigris haragos bőgése mennydörgött, benn a várban pedig a dühökben tomboló fanzigárok átkai üvöltöttek a menekülők után...

Csak napfelkeltekor kezdett csillapodni az elefánt villámvonat-szerű rohanása... Ekkor már az óriási állat erőltetetten lihegett, fujt, de azért csak rohant tovább, tovább, pedig már fáradni, botladozni kezdett...

- Moharra! Moharra!

Kehegő, panaszos ordítással felelt erre az ösztökélő szóra, mintha azt akarná mondani: »A lehetetlent követeled! Nem bírom tovább!«

Anarkalli megsajnálta a szegény állatot és a sebesült Haritot kezdte ébresztgetni, ki kedves állatjának panaszos hörgésére, felnyitá szemét:

Gyenge hangon kiáltott egy szót, mire Narayanin lassítani kezdé futását.

- Mentve vagytok! Mértföldek feküsznek köztetek és a vár között... Nem kell félnetek... Zeb bátyátokra valahol e vidéken rátaláltok... Bár már itt volna, mert én halálomat érzem közeledni... Azt mondá, elétek jő...

Erre mindaketten a legmelegebb hálával kezdék köszönni a mahaut önfeláldozását és vigasztalni akarták, miközben Anarkalli beköte sebeit és fájdalmasan nézett a sebesült nemes arcába...

Ez fáradt mosolylyal mondott köszönetet.

- Ne nekem köszönjétek... Zeb bátyádnak köszönd, te lány. Ő érte tettem, mert adós voltam vele... Aztán övé az érdem, mert az ő nagy esze és ügyessége találta ki a módját, hogyan tudta eltenni láb alól Bhowandot és makranczossá tenni a Rao elefántját... Én Bhowand szolgájának a képében csatlakoztam Nena kíséretéhez... A többit majd elmondja ő...

Dél felé forrón kezdett sütni a nap... A sebesült nyögött és égő ajkai vizért lihegtek...

Narayanin egy magaslatról kezdett alá ereszkedni, midőn egy árnyas fügefa csoport alatt megállították és leszálltak, hogy vizet keressenek a sebesültnek, kit a puha fübe fektetve, Narayanint örként mellette hagyták...

Maróthy a mahaut pisztolyával kezében kísérte a lányt a ritkás erdőszélen, mely egy magaslat oldalát borította.

Mikor kiléptek a fák közül és széttekintettek a vidéken és alattuk téres lapályt láttak erdő magas bambusz náddal és bozóttal fedve, melyből oszlópszerűen sugár derekú ernyő- és legyező pálmák emelkedtek büszkén a magasba...

A bozót ritkásabb helyein tükörként ragyogott a napsugárban az annyira keresett víz. Valami kis pataknak, vagy tavacsának a mellékága...

Anarkalli örömkialtásra fakadt, mit a gróf is visszhangoztatott, mert a bozót szélén vörös kabátos angol katonák bukkantak ki és tűntek el, mintha valamit keresnének, a bozótól jobbra pedig, egy ritkás nauclea ligetben fehér sátrak ragyogtak, és a britt birodalom büszke lobogóját pattogtatta a lapály szellője...

- Nézz oda, szerelmem, mentve vagyunk! Ott az angol főhadi szállás... Most már enyém, enyém vagy örökre! Hazámba viszlek! Boldogok leszünk!..

A lány mindent feledve, borult keblére... és nagy boldogságában szólni alig tudott...

- Én még most is álomnak hiszem. Ekkora boldogság, ilyen édes szerelem lehetetlen a földön... mondá halkán, és mintha csakugyan édes álomból ébredne a vigasztalan valóra, sugárzó arcza egyszerre elkomorult:

- Menjünk, szegény Harit eleped a szomjtól és láztól!

- Pedig neki köszönjük életünket, boldogságunkat... Jerünk, szerelmem! A főhadiszállás legjobb orvosa fogja ápolni... Élnie kell, hogy megjutalmazhassam!

Sietve ereszkedtek alá a meredeken és csakhamar a bambuszszal kevert bozót között törtettek előre, mely alatt hűvös, aranyzöld félhomály uralkodott.

A lány öt-hat lépéssel előbbre ment, de egyszerre velőtrázó sikoltással pattant hátra...

Maróthy egy ugrással mellette termett.

- Vissza, vissza! sikoltá kétségbeesetten. Ne mozduljon, ha élete kedves!

Maróthy hajborzadva látta, hogy egy rendkívüli nagyságú zöld kigyó van mezitelen lábacskaí köré tekerődve... ugyanabból a zöld fajból, melyek fölött oly varázshatalommal birt... Ananta kigyója... Lakschmis kigyója...

- Vissza, szerelmem, vissza! susogá rekedten... Engem már megmart! Én a halálé vagyok... Ne mozdulj... ne, tán meg tudom szelidíteni, hogy téged meg ne marjon...

Maróthy szédülő agygyal látta, hogy bálványának gyönyörű czombjain apró vércseppek rezegnek... Azt hitte, eszmélete hagyja el...

Ez alatt a lány szemei mereven irányzódtak a kigyó dühtől lángoló szemeibe, s minden varázseréjét összeszedte, hogy a rémes hüllőt elbűvölje, mely magasra ágaskodva, pár pillanatig ugyan mozdulatlanul nézett rá, de azután villámgyors vágódással a lány arczába és ajkaiba harapott:

- Ah, ezek nem anyám szemei! Ah, ez maga a haragos, boszuló istennő... Anyám, anyám, hát meg kell hálnom! sikoltá rémes fájdalommal és térdeire rogyott...

Maróthy nem emberi dühordítással szökött oda, s pisztolya lövésével szétzúzta a mérges hüllő fejét...

Most nehéz léptek alatt tört-ropogott a nádas és Zeb rohant elő feldult arczczal... Hugát földön fekvé, a vonagló, rángatózó kigyó mellett látva, mintha szívéen találták volna, felordított, s mellé bukott a vizenyős földre...

Erre Anarkalli felnyitotta megtört szemeit:

- Ah, szerelmem, csakhogy te mentve vagy! A megsértett istennő, kinek kezéd az én méltatlan, vonásaimat adta, megboszulta magát... Így kellett ennek történni, így... Én tudtam, hogy nem lehetek boldog... tudtam, hogy az Istennő boszut áll rajtam... Emlékszel, mit mondtam: akit szeretsz, azon áll az istennő boszút... Engem pedig ugy-e nagyon szeretted?... Ah, szerelmem, te fehérnek, én vérvörösnek láttam Léby csillagát. Nekem meg kellett hálnom...

Maróthy szenvedélyes csókokkal halmozá el arczát, kezeit és sírt, véres könyeket sírt, azután félőrülten ragadta karjaiba, hogy a tábori orvoshoz rohanjon vele.

Erre a lány arczát kimondhatlan boldog mosoly világítá meg egy pillanatra, s karjaival ő is át akará kedvese nyakát karolni, de rettentő görcsök rázták meg gyengéd alakját, aztán egy hörgő sikoltással vége volt mindennek.

Megsemmisülten állt fel - azt se vette észre, hogy már több percze angol katonák állják körül őket és néma megilletődéssel néznek rá és a halottra, kit Zeb sötét, márvány kemény arczával gyengéden felemelt...

- Életemben a tied volt, faringi, tied egészen, halálában az enyém lesz, mondá tompán, és vissza se nézve, megindult a meredek felé Harithoz és elefántjához.

Maróthy mintha delej vonná, indult utána, vissza se nézve arra a helyre, hol a kezdet és vég oly rettentően egyesült egymással...

EPILOGUS.

Maróthy csak fél év múlva tért vissza hazájába. Nem tudott elébb attól a kis sirtól elválni, mit egy pompás nauclea fa-tövébe ágyaztak annak, ki őt annyira szerette, hogy meg kellett halnia...

Üres, kiégett szívvvel járta keresztül-kasul a világot és minden utazásának csak az a kis, jóformán jeltelen sirdombocska volt a középpontja... ide tért vissza mindig, innen indult megint utjára...

Évekkel, hosszú évekkel azután, egyszer Londonban időzve, hűséges szolgája megbetegedett - s egy alkalommal, midőn a kórházban meglátogatta, a szomszéd-beteg, egy nehéz szenvedő ágyánál - egy apácza forma karcsu hölgyet látott ülni, ki önfeláldozó buzgalommal ápolta a nehéz beteget.

Hófehér haj koronázta a szelid, bánatos arcot, s finom ajkai körül két mély redő, a bánat és lelkifájdalmak redői ásódtak...

Szolgája megsugta, hogy őt is a legnagyobb buzgalommal ápolta és éjekeket virrasztott ágya mellett...

Maróthy oda ment, hogy megköszönje, de alig mondta ki nevét, alig nézett rá az ápoló hölgy, leirhatlan megdöbbenéssel huzódott hátra, mintha kísértetet látna személyében feltámadni...

Ekkor Maróthy is ráismert Norton Violetre. Szólni, beszélni akart, de Violet könnyektől fojtott hangon kérte, hogy ne támaszsa fel a multat, s mig beszélt, szemei oly mély fájdalommal néztek rá, hogy szó nélkül, mélyen meghajolva távozott, és valahányszor Violetre gondolt, mindig eszébe jutott az a vers, mit egyszer együtt olvastak:

»Remegve kért, hogy hagyjam el,
Egy köny rezgett szemében.
Nem volt már szép, se fiatal,
De kedvesebb, mint régen.«

Történetünknek ezzel vége van.

A kezdet találkozott a véggel, mint a mesebeli bűvös golyó, mely visszavezette eldobóját oda, a honnan kiindult, mint visszavezetnek az epilógus szavai a prológus végéhez:

»Ez a történet nagyon is mysticus, titokszerű, sőt tán mesésnek, hihetetlennek is látszik: ne feledjük azonban, hogy India ma is csak az, mi évezredekkel ezelőtt volt: a legendaszerű rejtély, magicus titkok, izzó szenvedélyek és a lélekvándorlás hazája.«

V é g e.